

raba interneta v Sloveniji

Digitalni razkorak 2009: Ovire pri uporabi interneta (#93)

---

avtorji: dr. Vasja Vehovar,
dr. Vesna Dolničar,
Tina Činkole

Ljubljana, februar 2010

Center za metodologijo in informatiko
Fakulteta za družbene vede,
Univerza v Ljubljani

e-mail: info@ris.org
internet: <http://www.ris.org>

UVOD

O neuporabnikih interneta oz. tistih, ki interneta ne uporabljajo pogosto, lahko na nek način govorimo kot o depriviligirani skupini, saj ne more izkoriščati možnosti in storitev, ki jih nudi internet. Vedno pomembneje postaja razumeti, kje so razlogi za to, da se posamezniki ne odločajo za uporabo; ter na drugi strani prepoznati, kdo so tisti, ki imajo željo in motivacijo za uporabo interneta in kdo tisti, ki jih to sploh ne zanima.

Pomembno je torej upoštevati dejstvo, da sami neuporabniki niso homogena skupina, temveč skupina, v kateri najdemo osebe z različno možnostjo dostopa do interneta, motivacijo za rabo in znanjem. Šele z natančno analizo neuporabnikov lahko tako izoblikujemo strategije, ki bi pripomogle k večji rabi interneta med specifičnimi podskupinami neuporabnikov.

Poročilo je sestavljeno iz dveh delov. Prvi del predstavljata analiza raziskav RIS ter pregled raziskav Eurostat in Eurobarometer s čimer Slovenijo primerjamo z EU; drugi pa pregled odnosa neuporabnikov do interneta.

V prvem delu podrobno analiziramo raziskavo RIS 2008. Najprej preučimo, katere demografske skupine vidijo največ ovir za (intenzivnejšo) rabo interneta, temu pa sledi natančen pregled pomembnosti ovir v letih 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na demografske spremenljivke, in sicer tako za uporabnike kot neuporabnike interneta. Sledi razvrstitev neuporabnikov v skupine, na podlagi česar tudi predlagamo strategije, ki bi pripomogle k večji rabi interneta med pripadniki posameznih skupin. V zadnjem delu prikažemo še podatke Eurostat in Eurobarometer, s čimer Slovenijo umestimo v povprečje EU.

KLJUČNE UGOTOVITVE

Telefonski anketi RIS, prva je bila izvedena julija 2008 (N=878), druga pa junija in julija 2008 (N=818), in primerjava RIS raziskav iz ostalih let dajejo naslednje ugotovitve.

Med neuporabniki je vedno več tistih, starih med 46 in 60 let, ter oseb, ki imajo dokončano srednjo šolo ali manj, ter tudi žensk. Izkazalo se je, da imajo neuporabniki interneta nekoliko manjša osebna omrežja od uporabnikov interneta (3.5 proti 3.8 oseb, a razlika ni značilna).

Med neuporabniki interneta se kažejo sledeči trendi za posamezne ovire:

- Ovira **skrbi me za varnost pri uporabi interneta** v letu 2008 dosega povprečno oceno 3 (na skali 1-5¹), kar oviro uvršča na prvo mesto glede na pomembnost.
- Ovira **ustrezen računalnik je predrag** dosega povprečje 3, sicer se kaže, da pomembnost te ovire skozi leta pada.
- Pomembna je tudi ovira **to me ne zanima** (2.9), medtem ko oviri **sem že prestar/a oz. premlad/a** v povprečju pripisujejo oceno 2.5.
- Ovira **ne bi znal/a uporabljati** v povprečju dosega oceno 2.7. Kaže se, da je bila to vedno ena izmed pomembnejših ovir, vendar je pomembnost med letoma 2005 in 2008 padla.
- Tudi oviri **nimam dovolj časa** so neuporabniki v povprečju pripisovali oceno 2.7.
- Ovira **premalo je koristnih in zanimivih stvari** je bila v letu 2008 za neuporabnike od vseh ovir najmanjša (povprečje 2.2). Sicer je pomembnost ovire v vseh letih zelo podobna.

Demografsko lahko za **neuporabnike** rečemo da:

¹ Anketiranci so svoje mnenje o posameznih trditvah v raziskavah RIS ocenjevali na lestvici od 1 (povsem nepomembna ovira) do 5 (zelo pomembna ovira). Lestvica velja za vse trditve v nadaljevanju, če ni zapisano drugače.

- ženske, osebe z osnovno šolo ali manj, starejše od 60 let ter neaktivne osebe večino ovir zaznavajo v večji meri kot druge demografske skupine.
- Glede na **spol** velja, da ženske večino ovir zaznavajo kot pomembnejše od moških. To je vidno predvsem pri ovirah, povezanih s stroški. Ženske so tudi bolj kritične do svojega znanja, saj se veliko bolj strinjajo s tem, da interneta *ne bi znale uporabljati*, hkrati jih uporaba *zanima manj* od moških. Moški bolj poročajo, da za uporabo *nimajo dovolj časa* ter da je na internetu *premalo zanimivih in koristnih stvari*.
- Glede na **starost** večinoma velja, da so ovire največje za tiste, starejše nad 60 let, najmanjše pa za mlajše od 30 let. Za starejše od 60 let so največje ovire to, da interneta *ne bi znali uporabljati*, da jih to *ne zanima* in da so za to *že prestari*. Ovire predstavljajo tudi stroški, a se njihova pomembnost manjša. Zanimivo je, da ovire, povezane s stroški, v zadnjih letih pridobivajo na pomenu med mlajšimi od 30 let.
- Glede na **izobrazbo** se kaže, da večino ovir najbolj zaznavajo tisti z najnižjo izobrazbo (srednja šola ali manj). Na drugi strani šolajoči večinoma ovire zaznavajo v najmanjši meri, tisti, z več kot srednjo šolo, pa so navadno nekje med obema skupinama.

Med redkimi uporabniki interneta, tj. tistimi, ki internet uporabljajo **manj kot mesečno**, so trendi posameznih ovir sledeči (povprečne ocene se nanašajo na leto 2008):

- Ovira **skrbi me za varnost pri uporabi interneta** dosega povprečno oceno 4.5 in je najpomembnejša od vseh ovir.
- Pomembnost ovire **ustrezen računalnik je predrag** (povprečje 2) skozi leta pada.
- Narašča pomen ovire **to me ne zanima** (2.6).
- Ovira **ne bi znal/a uporabljati** v povprečju dosega oceno 2, ovira **nimam dovolj časa** pa 3; kot manj pomemben razlog za redko uporabo pa se kaže ovira **sem že prestar/a oz. premlad/a** (1.6).

Glede na demografijo se za redke uporabnike izkaže naslednje:

- Za večino ovir velja, da jih kot pomembnejše ocenjujejo starejše ter neaktivne osebe.
- Trendi naraščanja oz. padanja pomembnosti ter povprečja posameznih ovir pri obeh **spolih** so zelo podobni, pri večini ovir celo enaki.
- Glede na **starost** ni starostne skupine, ki bi izstopala pri tem, da ovire konstantno zaznava kot pomembnejše oz. manj pomembne od ostalih. Starejši uporabniki (nad 60 let) bolj poročajo o tem, da za intenzivnejšo rabo interneta *nimajo dovolj časa* kot mlajši. Pri mlajših uporabnikih pa opazimo, da bolj kot ostale skupine zaznavajo ovire, povezane s stroški ter *vpliv drugih članov gospodinjstva*.
- Tudi glede na **izobrazbo** ni skupine, ki bi konstantno ovire ocenjevala kot pomembnejše oz. manj pomembne od ostalih. Vseeno lahko rečemo, da v manjši meri ovire zaznavajo tisti z več kot srednjo šolo in šolajoči, vendar to ne velja za vse ovire.

Po podatkih **Eurobarometer** je v Sloveniji in EU v letu 2008 največja ovira za, da posamezniki nimajo dostopa do interneta, to, da *interneta ne želijo imeti* (tak je trend tudi v letih 2006 in 2007). V splošnem velja, da je Slovenija pri večini ovir blizu evropskega povprečja; izjema so ovire, povezane s stroški, kjer je vedno pod njim ter oviri *ne vedo natančno, kaj internet je* in *dostop imajo drugje* za kateri velja, da je pomembnost v Sloveniji v primerjavi z EU padla.

Na drugi strani je po podatkih **Eurostat** v Sloveniji v vseh letih največja ovira za to, da nimajo dostopa do interneta to, da *interneta ne potrebujejo*. Pri večini naštetih ovir je Slovenija nad evropskim povprečjem, izjeme so ovire *pomisleki glede zasebnosti ali varnosti*, *dostop imajo drugje* in *telesna okvara*, kjer je približno na evropskem povprečju.

Primerjava obeh mednarodnih raziskav nam sicer pokaže, da **je vrstni red pomembnosti ovir pri Eurobarometru in Eurostatu** zelo podoben. V letu 2006 sta prvi dve mesti pri obeh raziskavah ravno zamenjani – ovira *interneta ne želijo* je pri Eurobarometru na prvem mestu, pri Eurostatu na drugem; ovira *dostop imajo drugje* pa pri Eurobarometru na drugem, pri Eurostatu na prvem mestu. Pri obeh raziskavah je bila na tretjem mestu ovira *pomisleki glede zasebnosti ali varnosti*. V letu 2008 je vrstni red ovir pri obeh raziskavah zelo podoben oz. enak. Edina izjema je ovira *interneta ne želijo imeti*, ki je po Eurobarometru na prvem, po Eurostatu pa na četrtem mestu.

V **sklopu trditev o internetu** so neuporabniki in manj kot mesečni uporabniki najvišje ocenili trditev, da so že prosili druge, da so jim poiskali kako informacijo na internetu (povprečje 3.4 na skali 1-5) ter da so za internet potrebna poglobljena znanja (3.3), najmanj pa s tem, da se dostopa do interneta ne da dobiti na enostaven način (2.8).

(Ne)uporabnike interneta lahko po podatkih RIS 2008 razdelimo v 3 skupine: *nezainteresirani za uporabo; ne vidijo ovir, a se ne zanimajo za uporabo in zelo zanimajo za uporabo*.

Razdelitev neuporabnikov na skupine glede na podatke SURS 2008 pokaže, da se nekatere skupine pojavljajo v vseh starostih. Taka je npr. skupina, za katero sta velika razloga za to, da nimajo dostopa do interneta **previsoki stroški opreme in dostopa**, ni je le med osebami, starimi med 35 in 44 let. Med mlajšimi je večji razlog **dostop imamo drugje**, saj se skupine, ki jim to predstavlja veliko oviro, pojavljajo vse do starostne skupine 45 do 54 let. Povsod se pojavlja tudi skupina, ki je še posebej mnenja, da **interneta ne potrebuje**, medtem ko se skupina, ki si **interneta ne želi**, začne pojavljati šele v starostni skupini 35 do 44 let.

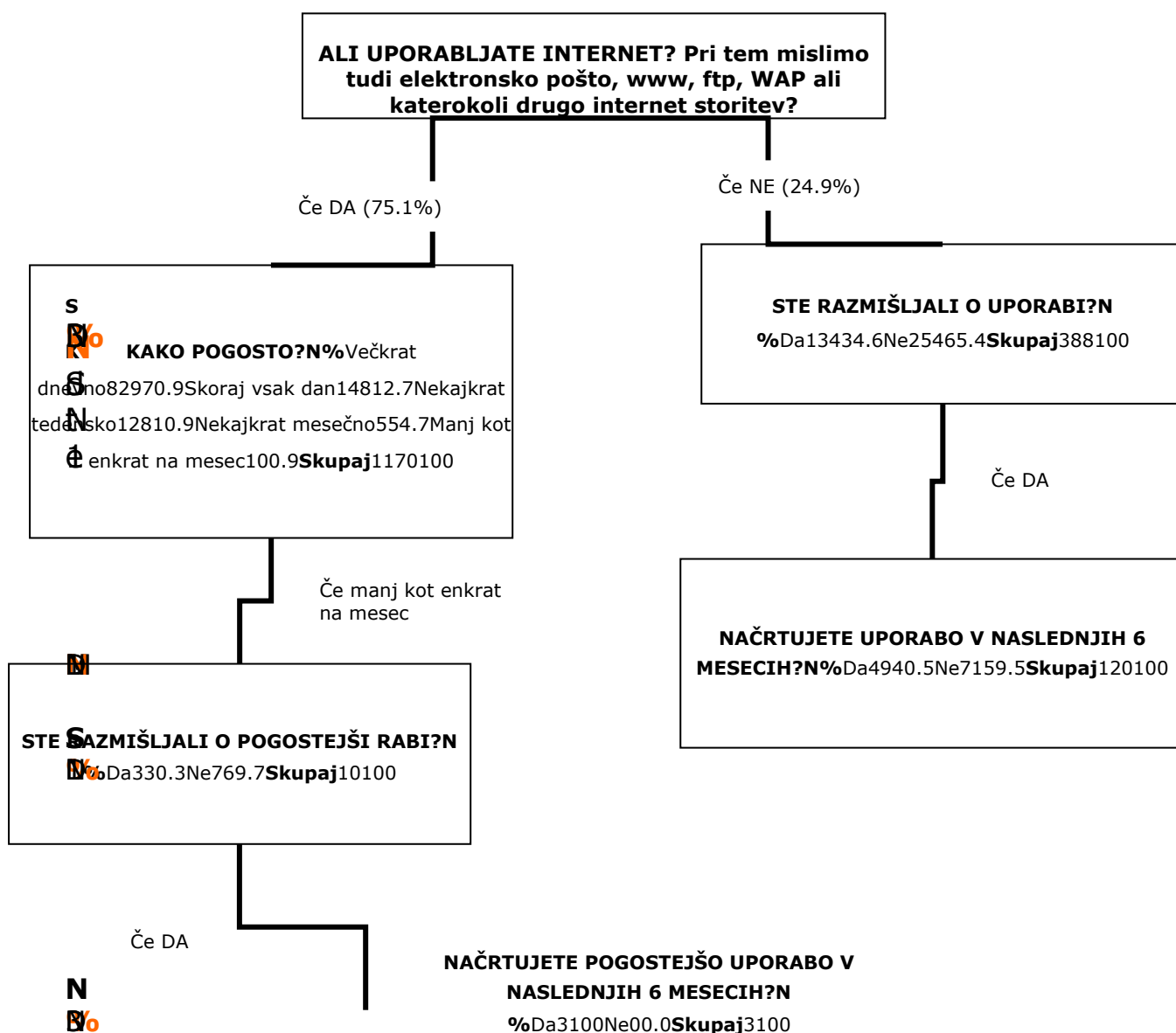
KAZALO VSEBINE

<u>UVOD.....</u>	<u>2</u>
<u>KLJUČNE UGOTOVITVE.....</u>	<u>3</u>
<u>1 ANALIZA RAZISKAVE RIS 2008.....</u>	<u>8</u>
<u>1.1 (Ne)raba interneta .....</u>	<u>8</u>
<u>1.2 Ovire med neuporabniki interneta .....</u>	<u>13</u>
<u>1.3 Ovire med mesečnimi uporabniki interneta.....</u>	<u>20</u>
<u>1.4 Primerjava ovir med uporabniki in neuporabniki.....</u>	<u>25</u>
<u>1.5 Skupine (ne)uporabnikov interneta .....</u>	<u>26</u>
<u>2 Časovna primerjava – podatki RIS.....</u>	<u>33</u>
<u>2.1 Neuporabniki interneta skozi čas.....</u>	<u>33</u>
<u>2.2 Ovire med neuporabniki interneta.....</u>	<u>36</u>
<u>2.2.1 Splošna analiza pomembnosti ovir.....</u>	<u>36</u>
<u>2.2.2 Pomembnost ovir glede na demografske značilnosti.....</u>	<u>39</u>
<u>Spol.....</u>	<u>42</u>
<u>Starost.....</u>	<u>47</u>
<u>Izobrazba.....</u>	<u>52</u>
<u>2.3 Ovire med uporabniki interneta.....</u>	<u>56</u>
<u>2.3.1 Splošna analiza pomembnosti ovir.....</u>	<u>56</u>
<u>2.3.2 Pomembnost ovir glede na demografske značilnosti.....</u>	<u>60</u>
<u>Spol.....</u>	<u>63</u>
<u>Starost.....</u>	<u>69</u>
<u>Izobrazba.....</u>	<u>75</u>
<u>3 Analiza podatkov SURS 2008 .....</u>	<u>82</u>
<u>3.1 Razlogi za nedostop do interneta od doma.....</u>	<u>82</u>
<u>3.2 Demografske značilnosti oseb brez dostopa do interneta.....</u>	<u>83</u>
<u>3.3 Skupine oseb brez dostopa do interneta glede na starost .....</u>	<u>85</u>
<u>4 Analiza podatkov Eurostat in Eurobarometer.....</u>	<u>100</u>
<u>4.1 Eurobarometer.....</u>	<u>102</u>
<u>4.2 Eurostat.....</u>	<u>105</u>
<u>4.3 Primerjava podatkov Eurostat in Eurobarometer (2006 in 2008).....</u>	<u>108</u>
<u>5 Strinjanje s trditvami o internetu.....</u>	<u>112</u>
<u>6 Metodološke opombe.....</u>	<u>115</u>
<u>6.1 Originalno poimenovanje Eurostat in Eurobarometer.....</u>	<u>115</u>
<u>6.2 Opombe pri primerjavi.....</u>	<u>117</u>
<u>7 PRILOGE.....</u>	<u>119</u>
<u>7.1 Metodologija.....</u>	<u>119</u>
<u>7.1.1 Priprava vzorca in zbiranje podatkov.....</u>	<u>119</u>
<u>7.1.2 Merski inštrument.....</u>	<u>120</u>
<u>7.2 Opis vzorca.....</u>	<u>121</u>
<u>8 KAZALO TABEL.....</u>	<u>124</u>
<u>9 KAZALO SLIK.....</u>	<u>126</u>

1 ANALIZA RAZISKAVE RIS 2008

1.1 (Ne)raba interneta

Spodnja shema prikazuje sestavo vzorca.

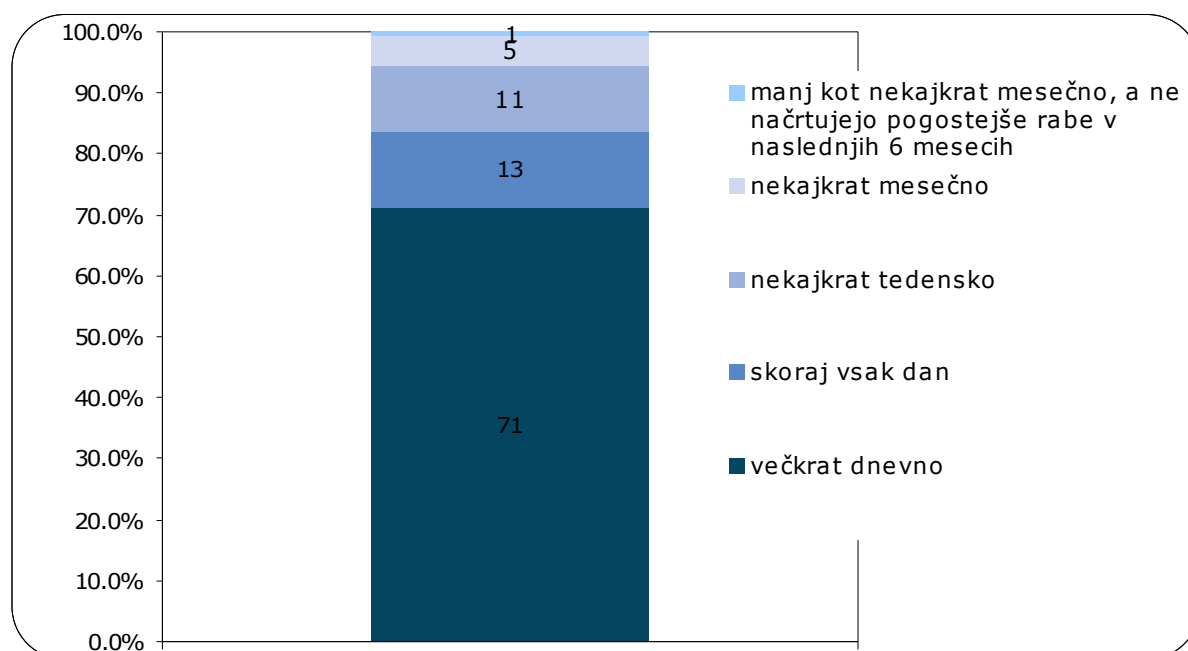

Slika 1: Pregled uporabe, neuporabe in načrtovanja (pogostejše) uporabe interneta med anketiranci (vir podatkov: RIS 2008)

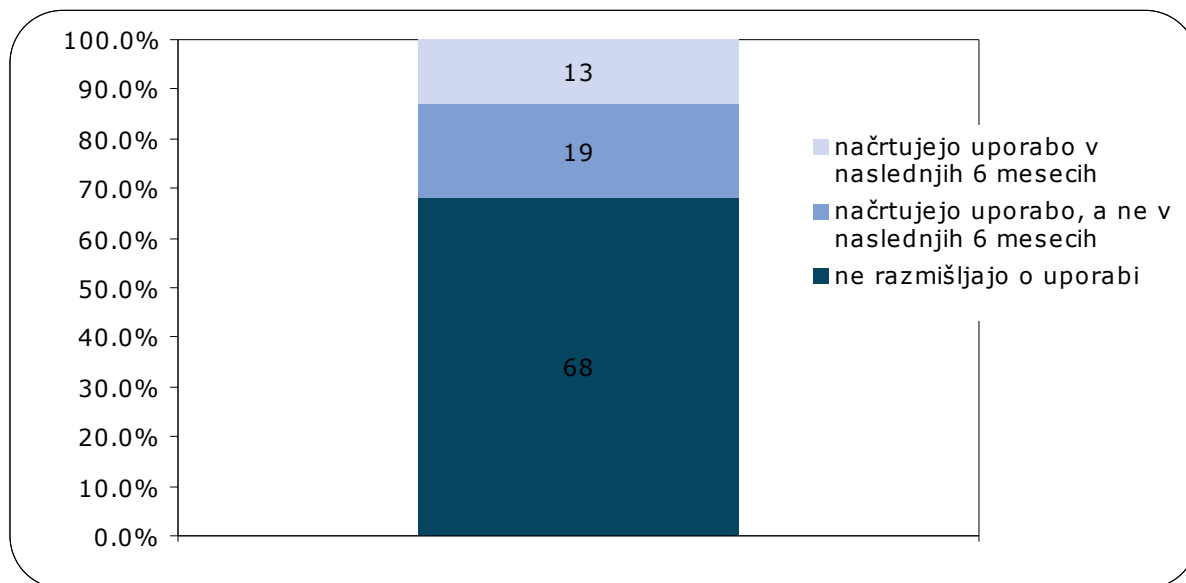
Kot vidimo, je med anketiranci uporabnikov interneta 75%; od tega jih večina internet uporablja večkrat dnevno (71%), skoraj vsak dan 13%, nekajkrat tedensko pa 11%. Le peščica je takih, ki internet uporabljajo nekajkrat mesečno ali manj (6%).

Od slednjih jih le slaba tretjina (30%) razmišlja o pogostejši rabi. Od tega vsi načrtujejo pogostejšo rabo v naslednjih 6 mesecih. Pregled sestave uporabnikov interneta je tudi na spodnji sliki. Opazimo, da je delež uporabnikov, ki internet uporabljajo manj kot nekajkrat mesečno zanemarljiv (1%).

Slika 2: Pregled pogostosti rabe interneta (100% predstavljajo uporabniki interneta) (vir podatkov: RIS 2008)

Med neuporabniki je skoraj dve tretjini (65%) takih, ki ne razmišljajo o uporabi interneta. Med tistimi, ki o uporabi razmišljajo, jih 41% to načrtuje v naslednjih 6 mesecih. Spodnja slika prikazuje stanje na ravni neuporabnikov. Opazimo, da večina neuporabnikov ne načrtuje uporabe interneta, petina (19%) uporabo sicer načrtuje, a ne v naslednjih 6 mesecih. Ostali (13%) nameravajo postati uporabniki v naslednje pol leta.

Slika 3: Pregled načrtov pričetka rabe interneta med neuporabniki (100% predstavljajo neuporabniki) (vir podatkov: RIS 2008)

Spodnja tabela prikazuje, kdaj so anketiranci začeli z uporabo interneta. Največ je tistih, ki so z uporabo začeli leta 1998 (14%) in 2003 (13%). Polovica je internet začela uporabljati pred, polovica pa po letu 2001. V zadnjih letih naraščanje števila novih uporabnikov interneta pada.

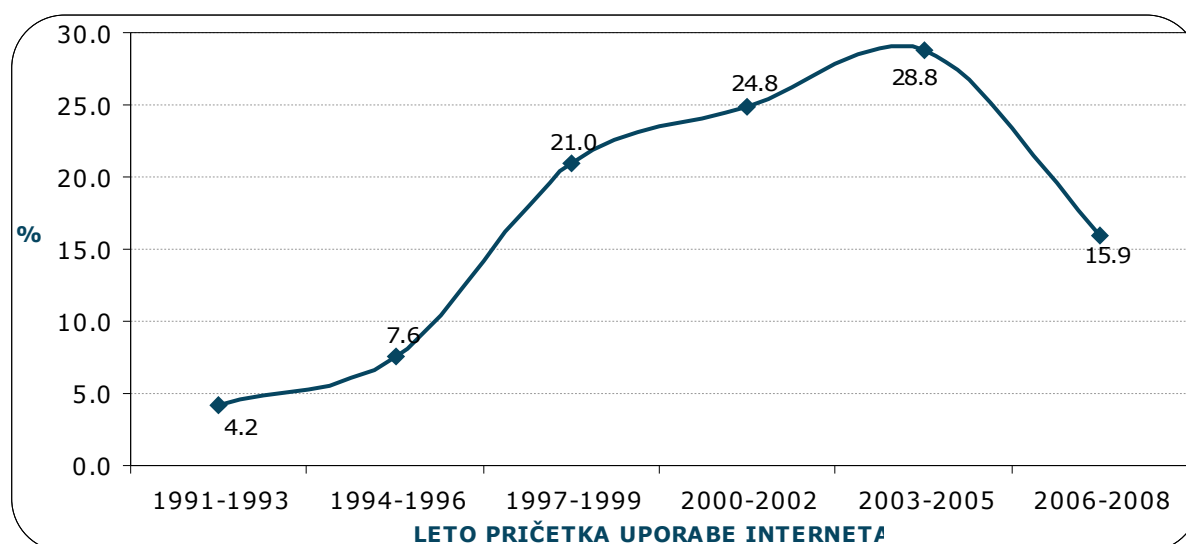
Da

Tabela 1: Pregled leta pričetka uporabe interneta (vir podatkov: RIS 2008)

LETO PRIČETKA UPORABE INTERNETA	N	%	Kumulativni %
1990 in prej	29	2.5	2.5
1991	2	0.2	2.7
1992	7	0.6	3.3
1993	10	0.9	4.2
1994	8	0.7	5.0
1995	42	3.7	8.6
1996	36	3.2	11.8
1997	32	2.8	14.6
1998	163	14.4	29.0
1999	43	3.8	32.7
2000	136	12.0	44.7
2001	61	5.4	50.0
2002	84	7.4	57.4
2003	144	12.7	70.1
2004	90	7.9	78.0
2005	93	8.2	86.2
2006	72	6.3	92.5
2007	52	4.6	97.1
2008	33	5.0*	100.0
Skupaj	1136	100	

Opombe: *odstotek pri letu 2008 predstavlja oceno RIS glede na število novih uporabnikov v prvih 7 mesecih

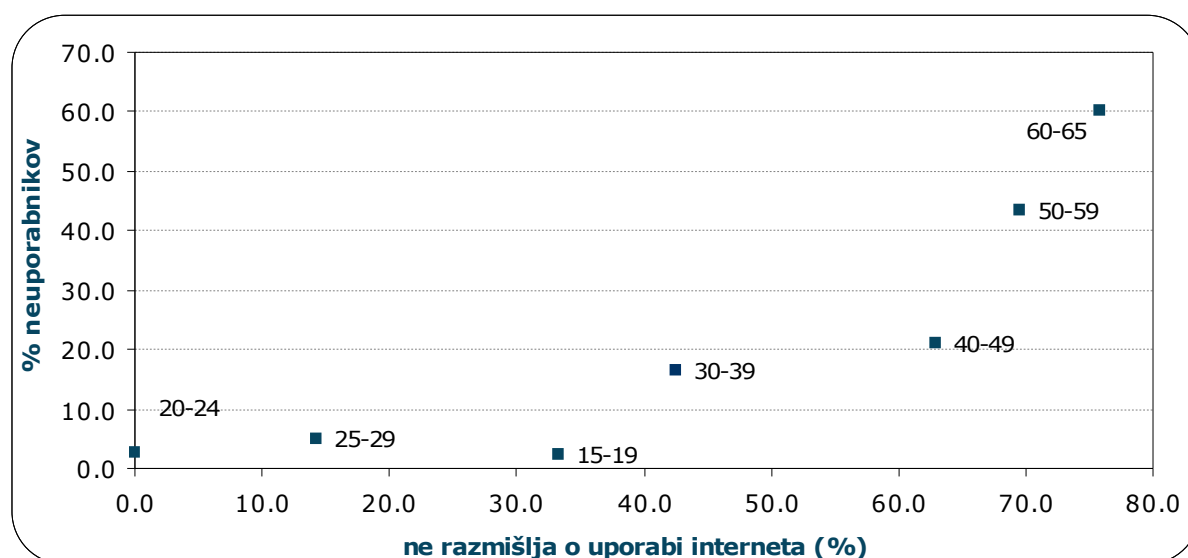
Spodnja slika prikazuje začetek uporabe interneta glede na leto, pri čemer smo združili dve leti. Tako opazimo, da je število novih uporabnikov do leta 2005 naraščalo, nato pa upadlo.

Slika 4: Leto pričetka uporabe interneta – v % (vir podatkov: RIS 2008)

Spodnja slika prikazuje starostne razrede glede na odstotek neuporabnikov in tistih, ki ne načrtujejo uporabe interneta. Kot vidimo, se s starostjo viša tako odstotek neuporabnikov kot tistih, ki ne razmišljajo o

uporabi interneta. Malce izstopa starostni razred 15 do 19 let, ki ima sicer najnižji odstotek neuporabnikov, medtem ko je odstotek tistih, ki ne razmišljajo o uporabi interneta, visok. Naj opozorimo, da je slika le oris situacije, saj je v nekaterih starostnih skupinah majhno število enot (manj kot 5), zato so vse ocene nenatančne in jih nikakor ne moremo posplošiti na celotno populacijo.

Slika 5: Starostni razredi glede odstotek neuporabnikov in tistih, ki ne razmišljajo o uporabi interneta (vir podatkov: RIS 2008)

1.2 Ovire med neuporabniki interneta

Spodnja tabela kaže, da je največja ovira za neuporabo interneta to, da je *ustrezen računalnik predrag* ter da anketirance *skrbi za varnost pri uporabi interneta* (povprečna ocena 3 na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni *povsem nepomembno*, 5 pa *zelo pomembno*). Vprašanih *uporaba* tudi *ne zanima* (povprečje 2.9), medtem ko je najmanjša ovira mnenje, da je *na internetu premalo koristnih in zanimivih stvari* (2.2).

Tabela 2: Ovire za neuporabo interneta – frekvenčna porazdelitev in povprečja (vir podatkov: RIS 2008)

OVIRA	$\bar{x}$	POMEMBNOST OVIRE						Skupaj	
		1 – Povsem nepomembna	2	3	4	5 –Zelo pomembna	N	%	
		%	%	%	%	%			
Ustrezen računalnik je predrag	3.0	27.0	11.0	24.9	13.0	24.1	369	100	
Skrbi me za varnost pri uporabi interneta	3.0	27.6	11.1	21.5	16.9	22.9	181	100	
To me ne zanima	2.9	28.8	11.5	21.9	13.9	24.0	379	100	
Ne bi znal/a uporabljati	2.7	34.7	11.2	20.0	13.6	20.5	384	100	
Nimam dovolj časa	2.7	35.3	13.1	17.8	13.3	20.5	382	100	
Sem že prestar/a oz. premlad/a	2.5	41.5	11.2	18.3	12.7	16.2	384	100	
Premalo je koristnih in zanimivih stvari	2.2	48.0	17.7	13.5	9.9	10.9	344	100	

Povprečja pomembnosti posameznih ovir so prikazana tudi na spodnji sliki. Lahko rečemo, da so povprečja dokaj podobna, še najbolj morda izstopa ovira, ki je po mnenju anketirancev najmanj pomembna – torej ta, da je *na internetu premalo koristnih in zanimivih stvari* (povprečje 2.2).

Slika 6: Povprečja pomembnosti ovir za neuporabo interneta (vir podatkov: RIS 2008)

Tabela 3 prikazuje povprečja pomembnosti posameznih ovir glede na demografske skupine in to, kje so razlike med povprečji statistično značilne. Poudarimo, da nekatera povprečja služijo zgolj kot oris situacije, saj je število anketirancev v določenih demografskih skupinah izjemno majhno. Sedaj na kratko povzemimo glavne ugotovitve².

² V grafih, ki so ob pregledu ugotovitev, prikazujemo samo ovire, pri katerih so povprečja statistično značilna.

Tabela 3: Pregled povprečij pomembnosti ovir za neuporabo interneta glede na demografske spremenljivke (vir podatkov: RIS 2008)

		Ne bi znal/a uporabljati	Ustrezen računalnik je predrag	To me ne zanima	Sem že prestar/a oz. premlad/a	Nimam dovolj časa	Premalo je koristnih in zanimivih stvari	Skrbi me za varnost pri uporabi interneta
IZOBRAZBA SPOL	moški	2.61	2.72**	2.84	2.59	2.86	2.23	2.91
	ženske	2.82	3.12**	2.98	2.46	2.61	2.15	2.99
IZOBRAZBA	osnovna šola ali manj	3.23 _{a***, b***}	3.42 _{a**, b***}	3.21	2.91 _{a**, b*}	2.75	2.31	2.82
	poklicna šola	2.81 _{c**}	2.99	2.93	2.56	2.91	2.23	2.98
	štiriletna srednja šola	2.53 _{a***}	2.79 _{a**}	2.85	2.30 _{a**}	2.47	2.14	3.02
	višja, visoka šola ali več	(1.92) _{b***, c**}	(2.31) _{b***}	(2.56)	(2.03) _{b*}	(2.45)	(1.74)	(3.06)
	šolajoči	•- 1.32	•- 1.96	•- 1.64	•- 1.96	•- 3.36	•- 2.28	•- 3.53
STAROST	15 - 19	•- 1.33	•- 2.00	•- 1.67*	•- 2.00	•- 2.33	•- 3.00	•- 2.00
	20 - 24	•- 1.50	•- 2.75	•- 2.25	•- 1.75	•- 2.50	•- 1.25	•- 3.00
	25 - 29	•- 3.14	•- 3.14	•- 2.00	•- 1.57	•- 2.29	•- 2.86	•- 3.00
	30 - 39	2.39	2.68	2.29	1.63 _{a***, b***}	2.62	1.83	2.72
	40 - 49	2.58	2.63	2.89	2.28	3.26**	2.36	3.31
	50 - 59	2.77	3.13	3.05	2.63 _{a***}	2.67	2.20	2.85
	60 - 65	2.97	3.12	3.16*	2.90 _{b***}	2.48**	2.13	3.00
ZAPOSLENI	učenec, dijak, vajenec, študent	•- 1.32	•- 1.96	•- 1.64	•- 1.96	•- 3.36	•- 2.28	•- 3.53
	zaposlen	2.55**	2.80	2.73**	2.33*	3.03***	2.31	2.88
	neaktiven	2.93**	3.12	3.13**	2.69*	2.43***	2.06	3.00
REGIJA	osrednja Slovenija	2.66	2.87	2.84	2.33	2.84	2.16	3.13
	vzhodno Štajerska	3.08	3.07	3.12	2.93	2.97	2.23	2.92
	Savinjska	2.86	3.08	3.01	2.58	2.15*	2.33	(2.70)
	Gorenjska	2.30	3.06	3.13	2.52	2.70	1.92	(2.79)
	Goriška	2.45	2.64	2.55	2.18	2.19	(1.67)	((2.28))
	Obalna	(2.78)	(3.35)	(2.74)	(2.67)	(2.31)	(2.35)	((2.97))
	Dolenjska	2.45	2.80	3.15	2.48	3.03	2.07	(3.29)
	Prekmurje	(3.25)	(2.92)	(2.69)	(2.25)	(3.21*)	(2.74)	((3.32))
SKUPAJ		2.74	2.96	2.93	2.51	2.71	2.18	2.96

Opombe: Statistična značilnost: *** $\alpha \leq 0.01$; ** $0.01 < \alpha \leq 0.05$; * $0.05 < \alpha \leq 0.1$. Povprečja, označena z istim indeksom, so statistično značilna.

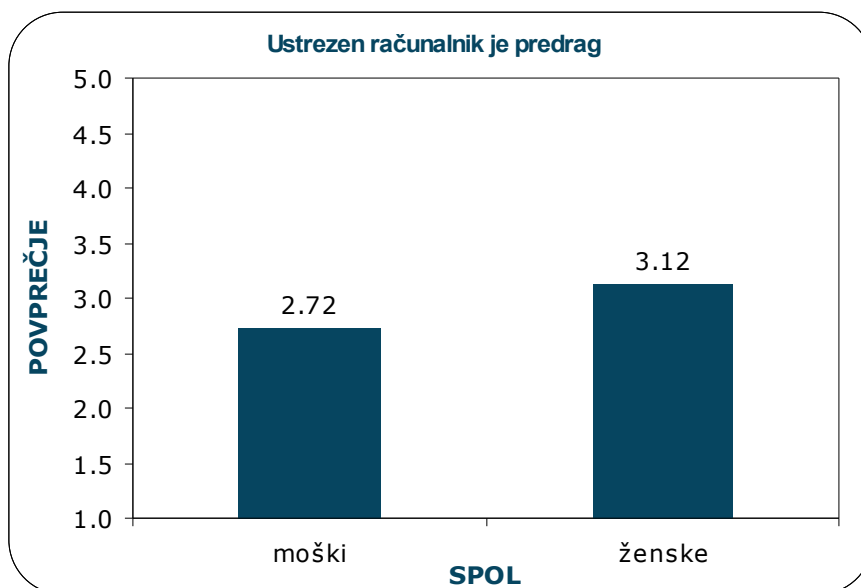
 Negativne razlike

 Pozitivne razlike

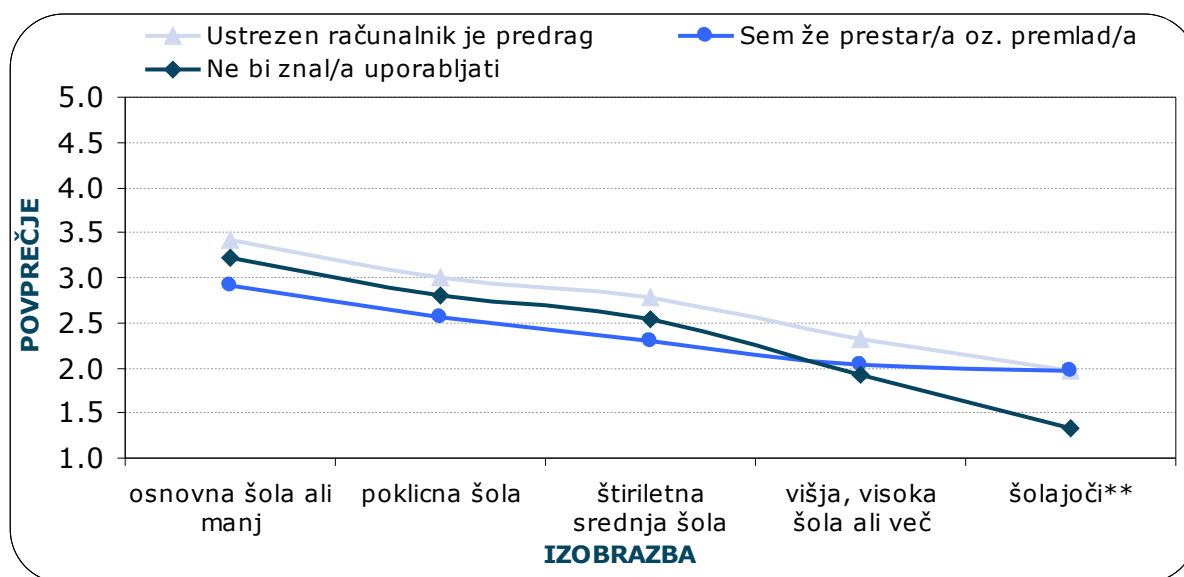

Glede na **spol** so statistične razlike le pri oviri *ustrezen računalnik je predrag*, in sicer s 95% gotovostjo trdimo, da ženske to bolj zaznavajo kot problem (povprečje 3.1, pri moških 2.7). Sicer v splošnem velja, da ženske večini ovir pripisujejo višje povprečne ocene, edini izjemi sta oviri *premalo je koristnih in zanimivih stvari* in *nimam dovolj časa*, s katerima se bolj strinjajo moški.

Slika 7: Primerjava povprečij za oviro *ustrezen računalnik je predrag* glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008)

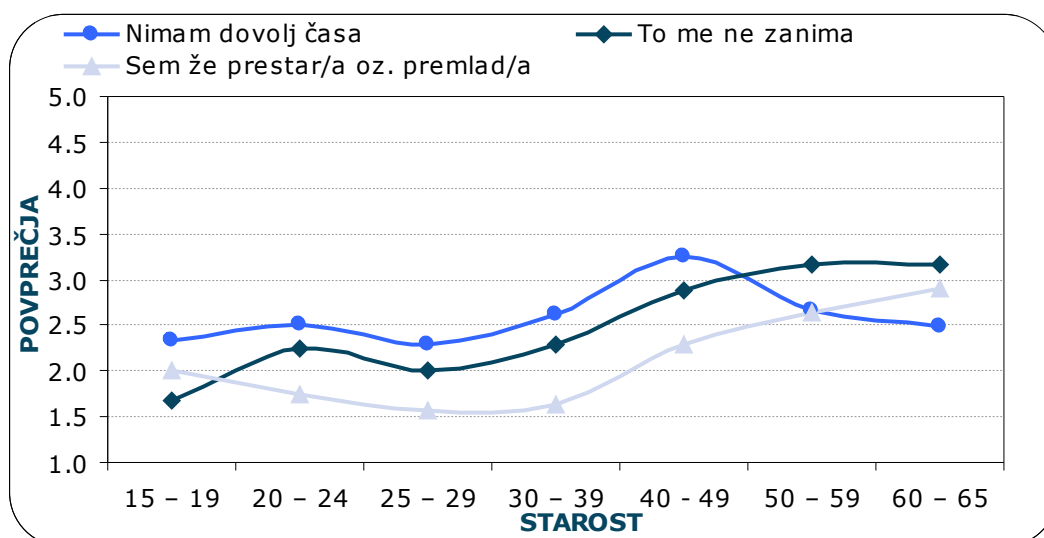
Glede na **izobrazbo** so statistično značilne razlike pri ovirah *ne bi znal/a uporabljati*, *ustrezen računalnik je predrag* ter *sem že prestar/a oz. premlad/a*. Pri oviri *ne bi znal/a uporabljati*, so razlike statistično značilne med tistimi z osnovno šolo ali manj ter tistimi s štiriletno srednjo šolo – prvim se to zdi večja ovira kot drugim (99% gotovost). Tisti z osnovno šolo tudi statistično značilno (99% gotovost) to oviro zaznavajo kot večji problem kot tisti z višjo, visoko šolo ali več. S 95% gotovostjo pa velja, da tisti s poklicno šolo to isto oviro zaznavajo kot večji problem kot tisti z višjo, visoko šolo ali več. Tabela 3 ponuja natančnejši pregled tega, kje so statistično značilne razlike. V splošnem velja, da z višanjem izobrazbe povprečja pomembnosti ovir padajo. Ovine še najmanj zaznavajo šolajoči.

Opombe: ** prikaz za šolajoče je, zaradi majhnega števila enot, samo oris situacije

Slika 8: Primerjava povprečij za ovire *ne bi znal/a uporabljati*, *ustrezen računalnik je predrag* ter *sem že prestar/a oz. premlad/a* glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008)

Glede na **starost** so statistično značilne razlike pri ovirah *to me ne zanima*, *sem že prestar/a oz. premlad/a* in *nimam dovolj časa*.

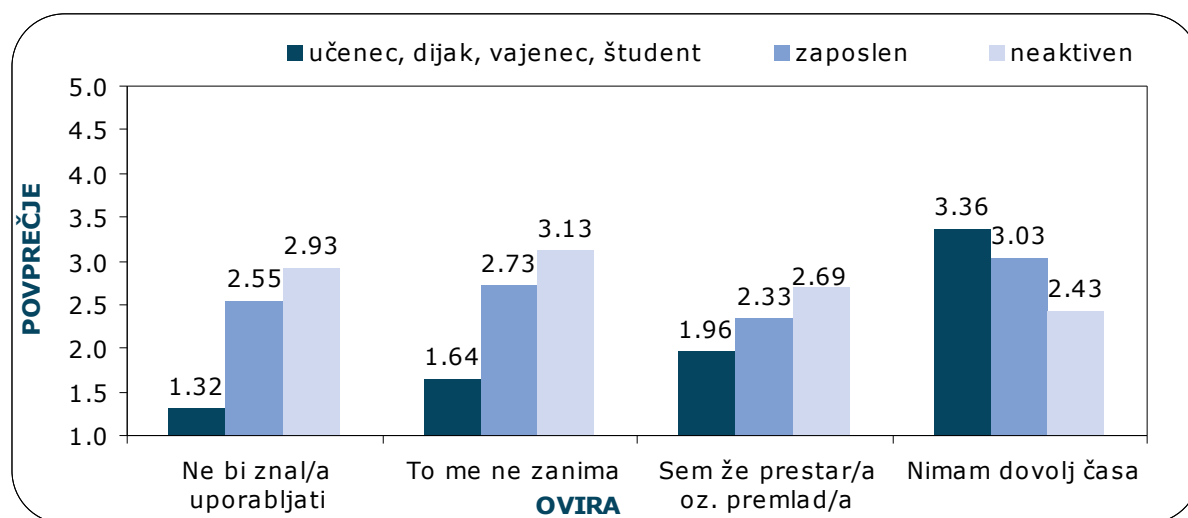

Slika 9: Primerjava povprečij za ovire *to me ne zanima*, *sem že prestar/a oz. premlad/a* ter *nimam dovolj časa* glede na starost med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008)

Oviro *sem že prestar/a oz. premlada*, pričakovano, kot problem bolj zaznavajo starejši. Statistično značilne so razlike med povprečji tistih,

starih med 30 in 39 let ter tistimi, starimi med 50 in 59 let ter 60 in 65 let (99% gotovost). Na splošno je za starostno skupino 30 – 39 ovira *sem že prestar/a oz. premlad/a*, najmanjša.

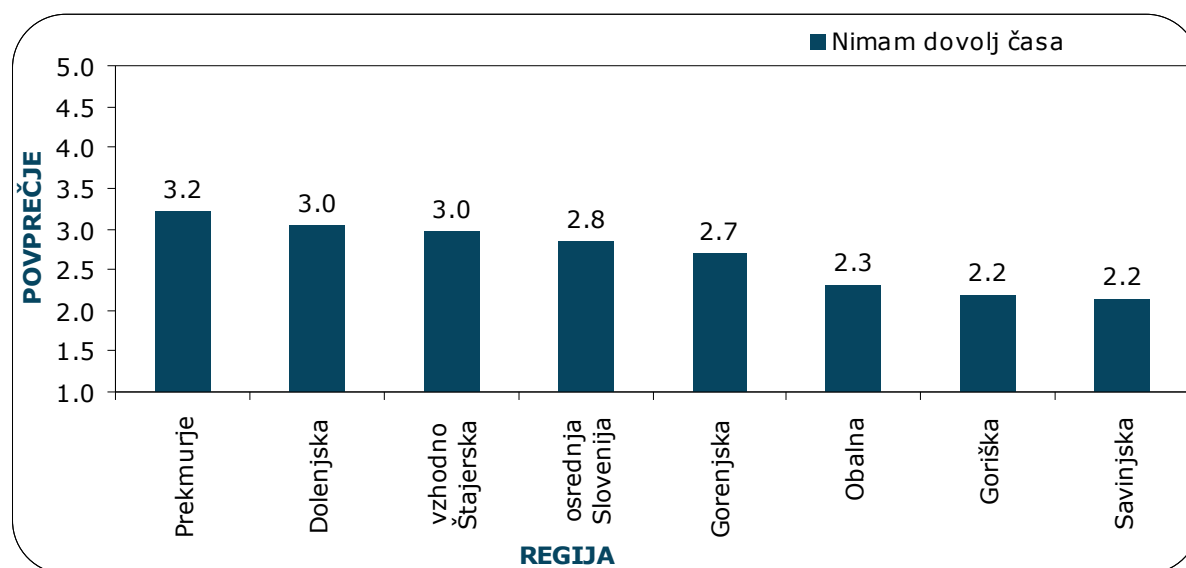
Glede na **zaposlenost** so statistično značilne razlike pri ovirah *ne bi znal/a uporabljati*, *to me ne zanima*, *sem že prestar/a oz. premlad/a* in *nimam dovolj časa*. Pri slednji oviri so razlike med povprečji statistično značilne med zaposlenimi in nezaposlenimi (99% gotovost), in sicer o večjem pomanjkanju časa poročajo zaposleni. Na splošno zaposleni ovire v povprečju ocenjujejo nižje kot nezaposleni, najnižje pa učenci, dijaki, vajenci in študentje z izjemo ovire *nimam dovolj časa* ter *skrbi me za varnost pri uporabi interneta*, kjer so najbolj zaskrbljena skupina. Tabela 3 ponuja natančnejši pregled.

Slika 10: Primerjava povprečij za ovire *ne bi znal/a uporabljati*, *to me ne zanima*, *sem že prestar/a oz. premlad/a* ter *nimam dovolj časa* glede na zaposlenost med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008)

Glede na **regijo** so statistične razlike samo pri oviri *nimam dovolj časa*, in sicer le med Savinjsko regijo in Prekmurjem, pri čemer Prekmurci (90% gotovost) bolj poročajo o tem, da za uporabo interneta nimajo časa. Pri drugih ovirah statističnih razlik med regijami ni, v splošnem pa nekako

velja, da tisti iz Goriške regije ovire ocenjujejo v povprečju zelo nizko. Regije, ki bi oviram konstantno pripisovala izjemno visoka povprečja, ni.

Slika 11: Primerjava povprečij za oviro *nimam dovolj časa* glede na regijo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008)

1.3 *Ovire med mesečnimi uporabniki interneta*

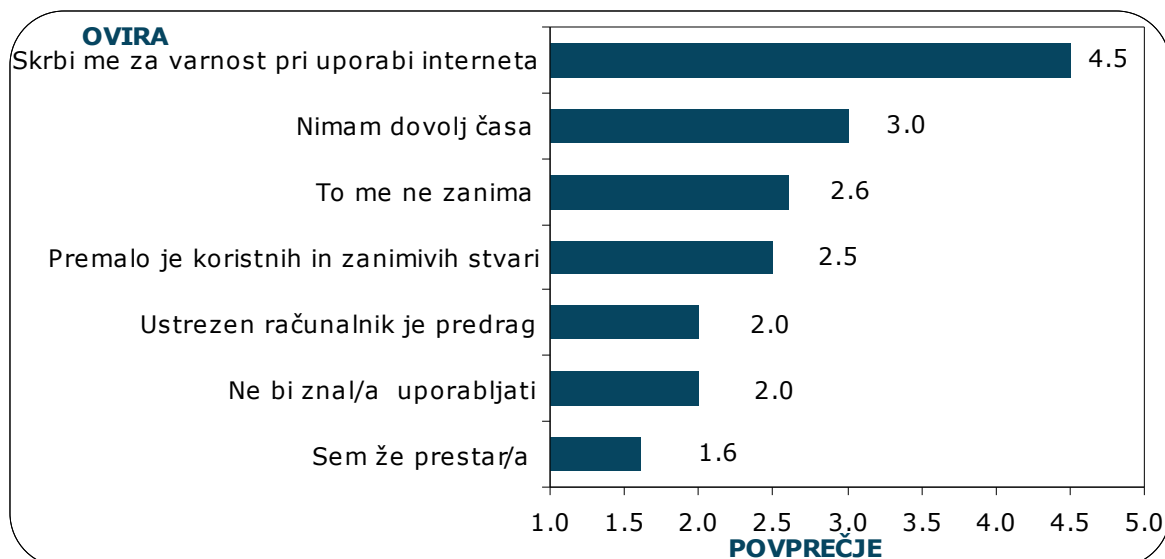
Analize in rezultati v tem poglavju se nanašajo na manj pogoste uporabnike interneta. To so anketiranci, ki so v raziskavi odgovorili, da internet uporabljajo manj kot mesečno. Največja ovira za bolj redko uporabo med tistimi, ki internet uporabljajo manj kot mesečno, je ta, da jih *skrbi za varnost pri uporabi interneta* (povprečna ocena 4.5 na skali od 1 do 5, kjer 1 pomeni *povsem nepomembna*, 5 pa *zelo pomembna* ovira), hkrati pa za to tudi *nimajo časa* (3). Najmanjša ovira je ta, da so za uporabo že *prestari oz. premladi* (1.6).

Tabela 4: Ovire za intenzivnejšo uporabo interneta med tistimi, ki internet uporabljajo manj kot mesečno– frekvenčna porazdelitev in povprečja³ (vir podatkov: RIS 2008)

OVIRA	$\bar{x}$	POMEMBNOST OVIRE						
		1 – Povsem nepomembna	2	3	4	5 –Zelo pomembna	Skupaj	
		%	%	%	%	%	N	%
Skrbi me za varnost pri uporabi interneta	4.5	0.0	0.0	0.0	49.1	50.2	4	100
Nimam dovolj časa	3.0	29.0	9.6	20.7	10.2	30.5	10	100
To me ne zanima	2.6	31.0	0.0	49.7	19.4	0.0	10	100
Premalo je koristnih in zanimivih stvari	2.5	30.3	29.6	9.8	20.7	9.6	10	100
Ne bi znal/a uporabljati	2.0	61.3	0.0	29.1	0.0	9.6	10	100
Ustrezen računalnik je predrag	2.0	56.1	12.3	10.1	21.5	0.0	9	100
Sem že prestar/a oz. premlad/a	1.6	71.0	9.2	9.6	10.2	0.0	10	100

Na spodnji sliki je prikaz povprečij strinjanj s trditvami. Če ovire razdelimo – v ovire, povezane z internetom (varnost, koristnost, zanimivost) ter ovire zaradi značilnosti ali mnenj posameznikov, opazimo, da večje probleme predstavljajo prve ovire. Anketirance namreč skrbi za varnost pri uporabi, za to, da je na internetu premalo koristnih in zanimivih stvari; hkrati jih internet v splošnem ne zanima. Vse te ovire dosegajo najmanjšo povprečno vrednost 2.5. Ovire v drugi skupini se kažejo kot manjši problem, pa naj bodo to finančne zmožnosti posameznikov, mnenje, da interneta ne bi znali uporabljati ali da so za to že prestari oz. premladi, saj je najvišja povprečna ocena ovire v tej skupini le 2. Edina izjema je ovira, da za pogostejšo rabo nimajo časa (3).

³ Naj opozorimo, da vsa povprečja v tabeli služijo le kot oris situacije, saj gre zaradi majhnega števila respondentov za zelo nenatančne ocene.

Slika 12: Povprečja pomembnosti ovir za intenzivnejšo uporabo interneta med tistimi, ki internet uporabljajo manj kot mesečno (vir podatkov: RIS 2008)

Tabela 5 prikazuje povprečja pomembnosti posameznih ovir glede na demografske skupine in to, kje so razlike med povprečji statistično značilne. Celoten pregled je le oris situacije, saj število anketirancev v vseh demografskih skupinah izjemno majhno (manj kot 5, česar v tabeli nismo posebej označevali), v celicah, označenih z // pa takih anketirancev v vzorcu sploh ni. Tudi preverjanje statističnih značilnosti, zaradi majhnega števila anketirancev (manj kot 2), ni bilo možno nikjer drugje kot pri spolu. Vseeno na kratko povzemimo glavne ugotovitve⁴.

⁴ V grafih, ki so ob pregledu ugotovitev, prikazujemo samo ovire, pri katerih so povprečja statistično značilna.

Tabela 5: Pregled povprečij pomembnosti ovir za intenzivnejšo rabo interneta glede na demografske spremenljivke (vir podatkov: RIS 2008)

		Ne bi znal/a uporabljati	Ustrezen računalnik je predrag	To me ne zanima	Sem že prestar/a oz. premlad/a	Nimam dovolj časa	Premalo je koristnih in zanimivih stvari	Skrbi me za varnost pri uporabi interneta
IZOBRAZBA SPOL	moški	1.76	2.76**	2.40	1.18	3.00	2.45	4.53
	ženske	2.17	1.00**	2.75	1.99	3.07	2.54	4.48
IZOBRAZBA	osnovna šola ali manj	//	//	//	//	//	//	//
	poklicna šola	2.17	1.73	2.94	1.39	2.48	2.74	4.49
	štiriletna srednja šola	1.46	2.45	2.01	1.23	3.49	2.31	5.00
	višja, visoka šola ali več	3.00	1.00	3.00	4.00	4.00	2.00	4.00
	šolajoči	//	//	//	//	//	//	//
STAROST	15 - 19	//	//	//	//	//	//	//
	20 - 24	1.00	4.00	1.00	1.00	1.00	1.00	//
	25 - 29	3.00	4.00	4.00	1.00	1.00	3.00	4.00
	30 - 39	2.33	1.00	3.33	1.67	2.00	3.33	5.00
	40 - 49	1.00	1.50	2.00	1.00	4.00	2.50	5.00
	50 - 59	2.00	1.00	2.00	2.50	4.50	2.00	4.00
	60 - 65	3.00	3.00	3.00	2.00	5.00	2.00	//
REGIJA ZAPOSLENOST	učenec, dijak, vajenec, študent	//	//	//	//	//	//	//
	zaposlen	1.66	1.96	2.14	1.82	3.23	2.13	4.00
	neaktiven	3.00	1.98	3.34	1.32	2.63	2.68	5.00
REGIJA	osrednja Slovenija	3.00	1.00	3.50	1.00	1.50	3.00	5.00
	vzhodno Štajerska	2.00	1.00	2.00	2.50	4.50	2.00	4.00
	Savinjska	1.00	4.00	1.00	1.00	1.00	1.00	
	Gorenjska	//	//	//	//	//	//	//
	Goriška	//	//	//	//	//	//	//
	Obalna	1.00	1.00	1.93	1.93	4.07	2.39	//
	Dolenjska	1.90	2.45	3.00	1.45	3.90	3.10	5.00
	Prekmurje	3.00	4.00	4.00	1.00	1.00	3.00	4.00
SKUPAJ		1.97	1.97	2.57	1.59	3.04	2.50	4.51

Opombe: Statistična značilnost: *** $\alpha \leq 0.01$; ** $0.01 < \alpha \leq 0.05$; * $0.05 < \alpha \leq 0.1$. Povprečja, označena z istim indeksom, so statistično značilna.

 Negativne razlike

 Pozitivne razlike

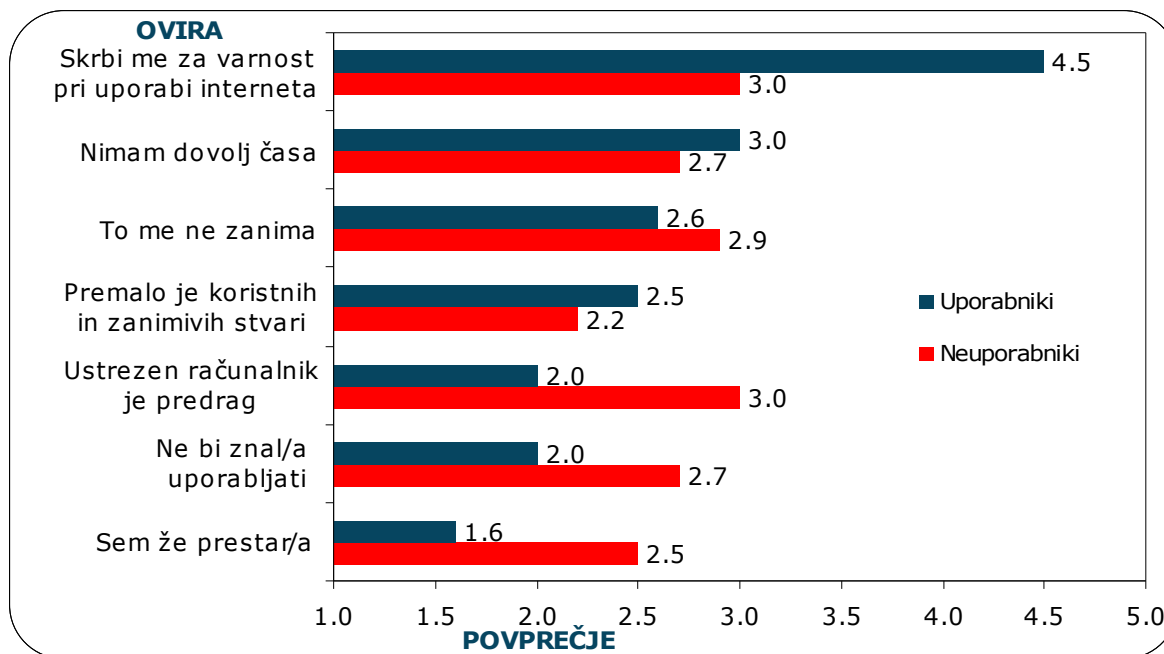

Glede na **spol** so statistično značilne razlike le pri oviri *ustrezen računalnik je predrag* (90% gotovost), in sicer kot večjo oviro to zaznavajo moški. Za vse druge ovire velja, da jih kot večje zaznavajo ženske.

Trendi pri drugih ovirah so težje določljivi, saj glede na izobrazbo ne moremo reči, da določena skupina vse ovire ocenjuje kot pomembnejše kot druge skupine, podobno velja za ostale demografske skupine. Ocenimo lahko le, da v splošnem starejše, neaktivne osebe ovire za intenzivnejšo rabo interneta zaznavajo kot pomembnejše od drugih skupin.

1.4 Primerjava ovir med uporabniki in neuporabniki

Spodnja slika prikazuje primerjavo ovir med tistimi, ki internet uporabljajo manj kot mesečno in neuporabniki. Pri razvrščanju pomembnosti ovir prihaja kar do nekaj razlik. Tako je med neuporabniki na prvem mestu ovira *ustrezen računalnik je predrag*, med uporabniki pa šele na petem. Razlika je tudi pri oviri *premalo je koristnih in zanimivih stvari*, ki je pri neuporabnikih na zadnjem (sedmem) mestu, med uporabniki pa na četrtem. Uporabniki na drugo mesto dajejo oviro *nimam dovolj časa*, medtem ko je pri neuporabnikih šele na četrtem. Drugače večjih razlik v rangiranju ovir ni, čeprav so povprečne ocene kar različne.

Slika 13: Primerjava povprečij pomembnosti ovir med uporabniki in neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008)

1.5 Skupine (ne)uporabnikov interneta

Neuporabnike interneta ter tiste, ki internet uporabljajo manj kot mesečno, smo glede na to, kako močno zaznavajo posamezne ovire ter v kolikšni meri se strinjajo s trditvami o internetu, razvrstili v skupine. Cilj razvrščanja je bil dobiti skupine, znotraj katerih so respondenti, ki so si čim bolj podobni, med seboj pa se skupine čimbolj razlikujejo. S hierarhično metodo razvrščanja (Wardova metoda, evklidska razdalja) smo določili, v koliko skupin bi bilo najbolj smiselno razdeliti anketirance. Izkazalo se je, da je najbolj smiselna razdelitev v 3 skupine, kar smo preverili tudi z metodo voditeljev, na podlagi katere smo poiskali tudi značilnosti skupin in jih poimenovali. V nadaljevanju predstavljamo skupine glede na njihove značilnosti.

- V prvi skupini, ki bi jo lahko glede na značilnosti poimenovali **nezainteresirani za uporabo** interneta, je približno tretjina (32%) vprašanih. Za člane skupine je značilno, da večino ovir zaznavajo

nadpovprečno. So tudi mnenja, da se dostop do interneta dobi težko ter da so za internet potrebna poglobljena računalniška znanja, hkrati pa sama uporaba po njihovem mnenju vzame preveč časa. Zanje tudi velja, da jih uporaba ali učenje o internetu sploh ne zanima. To je skupina, v kateri je, v primerjavi z ostalima dvema skupinama, več tistih, starejših od 60 let (skoraj tretjina) in manj tistih, starih med 30 in 45 let (9%). Malo je tudi tistih, ki načrtujejo rabo interneta (30%).

- V drugi skupini, v kateri je 29% posameznikov, so osebe, ki **ne vidijo ovir, a se ne zanimajo za uporabo**. Prav vse ovire namreč zaznavajo podpovprečno ter so hkrati mnenja, da za internet niso potrebna poglobljena računalniška znanja in da se dostop da dobiti dokaj enostavno, tudi čas ni ovira. Vendar pa se na drugi strani najmanj zanimajo za uporabo in učenje o internetu. Demografsko gre za skupino, v kateri je, v primerjavi z drugima skupinama, največ oseb, mlajših od 30 let (10%) ter tistih z več kot srednjo šolo (15%).
- Zadnjo skupino, v kateri je največ oseb (40%), lahko poimenujemo kot skupino, ki se **zelo zanima za uporabo interneta**. Zanje velja, da ovire večinoma zaznavajo povprečno. Predvsem se kot razloga za neuporabo interneta pojavljajo *pomanjkljivo znanje, stroški in varnost*. Kot smo že omenili, se nadpovprečno zanimajo za uporabo interneta oz. za učenje o uporabi. V tej skupini je, v primerjavi z drugimi, več žensk (68%) ter tistih, starih med 30 in 45 leti (28%). V tej skupini je tudi največ tistih, ki načrtujejo (intenzivnejšo) rabo interneta (70%).

Tabela 6: Pregled povprečij zaznavanja ovir in strinjanja s trditvami o internetu za posamezne skupine (vir podatkov: RIS 2008)

	SKUPINA			
	Nezainteresirani za uporabo interneta	Ni ovir, ni zanimanja za uporabo	Zelo zanimajo za uporabo	Skupaj
Ne bi znal/a uporabljati	3.49	1.70	3.13	2.84
Ustrezen računalnik je predrag	3.59	2.03	3.23	3.00
To me ne zanima	3.93	2.06	2.29	2.75
Sem že prestar/a oz. premlad/a	3.89	1.92	2.40	2.73
Nimam dovolj časa	3.67	2.17	2.66	2.84
Premalo je koristnih in zanimivih stvari	3.19	1.57	2.27	2.36
Skrbi me za varnost pri uporabi interneta	3.12	2.14	3.36	2.94
Za internet so potrebna poglobljena računalniška znanja	3.79	2.22	3.71	3.31
Dostopa do interneta se ne da dobiti na enostaven način	3.34	2.35	2.86	2.87
Uporaba interneta vzame preveč časa	3.79	2.33	2.66	2.92
Zanimalo bi me uporabljati internet	2.30	3.13	4.44	3.39
Zanimalo bi me učiti se o uporabi interneta	2.33	2.76	4.38	3.27
Prosil/a sem že druge ljudi, da so mi poiskali kako informacijo na internetu	3.08	3.81	4.11	3.70

Tabela 7: Pregled sestave skupin glede na spol, izobrazbo, starost in načrtovanje (intenzivnejše) rabe interneta (vir podatkov: RIS 2008)

		Nezainteresirani za uporabo interneta		Ni ovir, ni zanimanja za uporabo		Zelo zanimajo za uporabo		Skupaj	
		N	%	N	%	N	%	N	%
SPOL	Moški	19	41.3	21	51.2	18	31.6	58	40.3
	Ženski	27	58.7	20	48.8	39	68.4	86	59.7
IZOBRAZBA	Srednja šola ali manj	46	100.0	35	85.4	54	94.7	135	93.8
	Več kot srednja šola	0	0.0	6	14.6	3	5.3	9	6.3
STAROST	Manj kot 30	2	4.3	4	10.0	1	1.8	7	4.9
	30 – 45	4	8.7	5	12.5	16	28.1	25	17.5
	46 – 60	26	56.5	24	60.0	31	54.4	81	56.6
	Več kot 60	14	30.4	7	17.5	9	15.8	30	21.0
NAČRTOVANJE RABE	Da	14	30.4	18	43.9	40	70.2	72	50.0
	Ne	32	69.6	23	56.1	17	29.8	72	50.0
SKUPAJ		46	100	41	100	57	100	144	100

Na podlagi faktorске analize⁵, v katero smo vključili vse zgornje spremenljivke, smo ugotovili, da lahko govorimo o treh faktorjih. Vrednosti uteži so prikazane v spodnji tabeli, v kateri smo obarvali celice, kjer so absolutne vrednosti uteži večje od 0.4, saj so služile kot osnova za poimenovanje faktorjev:

- Prvi faktor bi lahko poimenovali **ovire**, saj ima visoke vrednosti pri vseh ovirah, razen pri oviri *skrbi me za varnost pri uporabi interneta*.
- Drugi faktor bi lahko poimenovali **zanimanje za uporabo in učenje o internetu**, saj dosega visoke vrednosti pri teh spremenljivkah.
- Tretji faktor ima visoke vrednosti pri naslednjih ovirah oz. trditvah: **za internet so potrebna poglobljena računalniška znanja, uporaba interneta vzame preveč časa in dostopa do interneta se na dobiti na enostaven način**⁶.

---

⁵ Izvedli smo faktorško analizo, in sicer metodo glavnih osi za ocenitev komunalitete ter poševno rotacijo (*oblimin*), saj je bila korelacija med faktorji večja od 0.2. S faktorškim modelom pojasnimo 35% variance, od tega s prvim faktorjem 18%, z drugim 10%, s tretjim pa 7%.

⁶ V nadaljevanju se bomo nanje sklicevali kot na *znanje, dostop in čas*.

Tabela 8: Pregled vrednosti faktorskih uteži po poševni rotaciji (*Oblimin*) na posameznem faktorju (vir podatkov: RIS 2008)

	Pattern uteži			Strukturne uteži		
	F1	F2	F3	F1	F2	F3
Ne bi znal/a uporabljati	0.530	0.136	-0.028	0.533	0.117	-0.158
Ustrezen računalnik je predrag	0.358	0.063	-0.144	0.394	0.044	-0.234
To me ne zanima	0.618	-0.250	-0.019	0.631	-0.271	-0.192
Sem že prestar/a oz. premlad/a	0.659	-0.178	-0.052	0.678	-0.202	-0.232
Nimam dovolj časa	0.591	-0.011	0.164	0.549	-0.021	0.010
Premalo je koristnih in zanimivih stvari	0.408	-0.014	0.012	0.406	-0.026	-0.095
Skrbi me za varnost pri uporabi interneta	0.140	0.159	-0.100	0.161	0.150	-0.128
Za internet so potrebna poglobljena računalniška znanja	-0.066	-0.220	0.613	-0.218	-0.186	0.619
Dostopa do interneta se ne da dobiti na enostaven način	0.103	0.075	0.637	-0.065	0.105	0.614
Uporaba interneta vzame preveč časa	-0.199	0.150	0.455	-0.321	0.180	0.514
Zanimalo bi me uporabljati internet	-0.168	0.749	0.081	-0.213	0.759	0.163
Zanimalo bi me učiti se o uporabi interneta	-0.097	0.812	-0.084	-0.101	0.811	-0.018
Prosil/a sem že druge ljudi, da so mi poiskali kako informacijo na internetu	0.044	0.282	0.228	-0.024	0.293	0.230

Ekstrakcija: Metoda glavnih osi
 Rotacija: Oblimin s Kaiserjevo normalizacijo
 Izvedenih je bilo 9 iteracij.

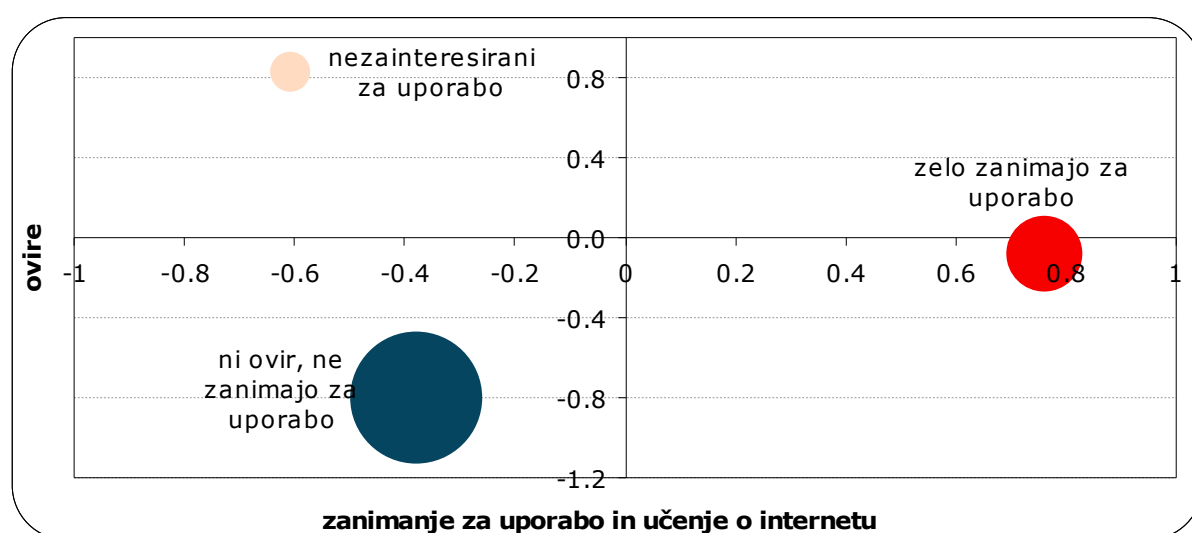
Izračunali smo povprečja faktorjev⁷ za vsako izmed zgornjih skupin. Spodnja slika prikazuje položaj skupin, pri čemer x os predstavlja povprečje faktorja **zanimanje za uporabo in učenje**, y os povprečje faktorja **ovire**, velikost mehurčka pa tretjega, tj. zaznavanje ovir **znanje, čas in dostop**.

Za skupino »ni ovir, ni zanimanja za uporabo« velja, da v najmanjši meri zaznava ovire (najnižje glede na y os), najbolj pa zaznavajo ovire znanje, čas in dostop (največji mehurček). Za uporabo in učenje o internetu pa se od njih manj zanima le skupina »nezainteresirani za uporabo« (najbolj

⁷ Velja, da je povprečje nad nič višje od skupnega povprečja faktorja, povprečje pod nič pa nižje.

levo glede na x os). Slednji zaznavajo ovire v največji meri (najvišje glede na os y) ter najmanj zaznavajo ovire znanje, čas in dostop (najmanjši mehurček). Skupina »zelo zanimajo za uporabo interneta« se, kot pove že njeno ime, najbolj zanima za uporabo in učenje o internetu (najbolj desno glede na x os), povprečno zaznava ovire ter je, v primerjavi z ostalima dvema skupinama, nekje vmes glede na zaznavanje ovir znanje, čas in dostop.

Tako lahko rečemo, da so rezultati pozicioniranja skupin glede na posamezne faktorje pričakovani ter da nam faktorska analiza potrди razdelitev anketirancev v skupine.

Slika 14: Pregled položaja skupin glede na povprečje faktorja **zanimanje za uporabo in učenje o internetu** (x os), povprečje faktorja **ovire** (y os) in povprečje faktorja **znanje, čas in dostop** (velikost mehurčka) (vir podatkov: RIS 2008)

Na podlagi analize lahko rečemo naslednje glede ukrepov in iniciativ za povečanje deležev uporabnikov interneta med posameznimi skupinami (ne)uporabnikov:

- Med posamezniki v skupini »nezainteresirani za uporabo« bo najtežje povečati delež uporabnikov interneta, saj je jasno, da jim manjka predvsem motivacije in želje za uporabo interneta, po

---

njihovem mnenju je tudi preveč ovir za dostop do interneta. To je tudi pričakovano, glede na dejstvo, da gre za starejše osebe, stare nad 60 let.

- Potrebno se je predvsem osredotočiti na skupino »zelo zanimajo za uporabo«, tj. skupina, kjer sta motivacija in želja za uporabo interneta izjemno veliki, vendar imajo določene ovire za uporabo, predvsem je problem to, da so mnenja, da so za internet potrebna poglobljena znanja, da menijo, da interneta ne bi znali uporabljati. Nujno je torej potrebno delovati v smeri premagovanja teh ovir na različnih nivojih (vsebine, osveščanje o uporabi ipd.). Potrebni so privlačni načini poučevanja, mogoče skozi specifične aplikacije, storitve, ki so namenjene razvedrilu (kot npr. prenašanje digitalnih fotografij na računalnik in njihovo naročilo v trgovine prek interneta; uporaba programov za takojšnje sporočanje ipd.).
- Napovedujemo, da bodo naslednja skupina, ki bo vstopala v internet, ženske, stare med 30 in 45 let s srednjo šolo ali manj.

2 Časovna primerjava – podatki RIS

V tem podpoglavju bomo primerjali, kako se je spreminjala struktura neuporabnikov interneta skozi čas, predvsem pa, kako se je spreminjala pomembnost ovir skozi čas. Analizirali bomo podatke preteklih RIS raziskav, in sicer iz let 2001, 2004, 2005⁸ ter 2008. Pri tem bomo najprej primerjali povprečja ovir za neuporabnike, zatem pa še za uporabnike. V tabelah bomo našteali vse ovire, ki se pojavljajo; v grafih pa primerjali tiste, ki se pojavljajo vsaj v treh letih.

2.1 Neuporabniki interneta skozi čas

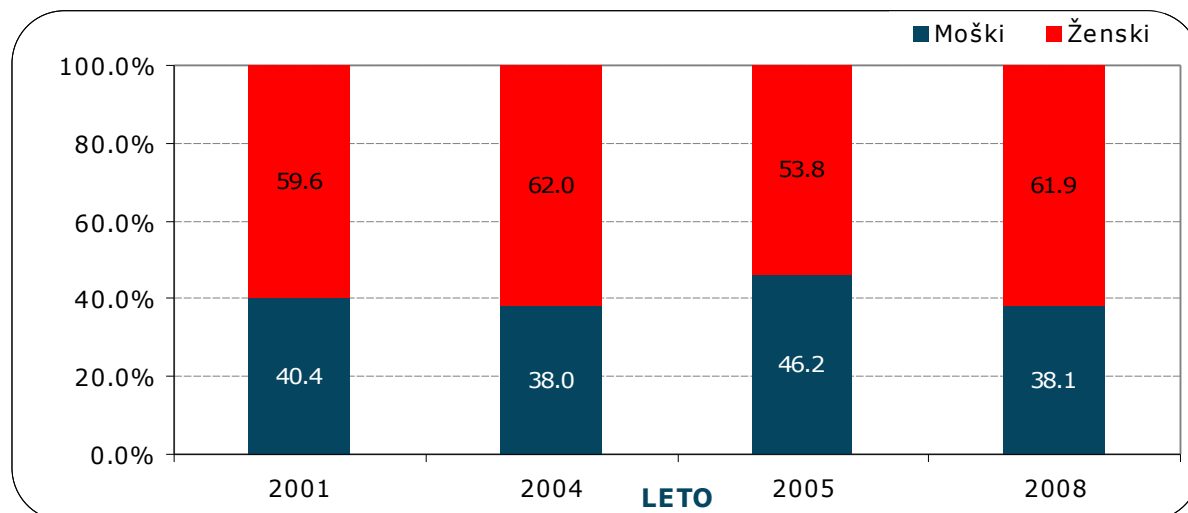
Ko primerjamo demografsko sestavo neuporabnikov interneta skozi čas, se izkaže, da se le-ta nekoliko spreminja (spodnja tabela). Poglejmo si natančnejšo primerjavo glede na spol, starost in izobrazbo.

Tabela 9: Pregled neuporabnikov glede na spol starost in izobrazbo v letih 2001, 2004, 2005 in 2008 (vir podatkov: RIS)

		2001		2004		2005		2008	
		N	%	N	%	N	%	N	%
SPOL	Moški	66	40.4	114	38.0	231	46.2	148	38.1
	Ženski	98	59.6	187	62.0	269	53.8	240	61.9
STAROST	Manj kot 30	26	16.1	36	11.9	28	5.6	13	3.4
	30 – 45	36	21.9	74	24.6	86	17.2	75	19.5
	46 – 60	52	31.8	119	39.7	198	39.6	207	53.8
	Nad 60	49	30.2	71	23.8	188	37.6	90	23.4
IZOBRAZBA	Srednja šola ali manj	136	83.8	271	90.0	471	94.2	356	92.0
	Več kot srednja šola	11	7.1	9	3.1	16	3.2	28	7.2
	Šolajoči	15	9.1	21	6.9	13	2.6	3	0.8
SKUPAJ		164	100	302	100	500	100	388	100

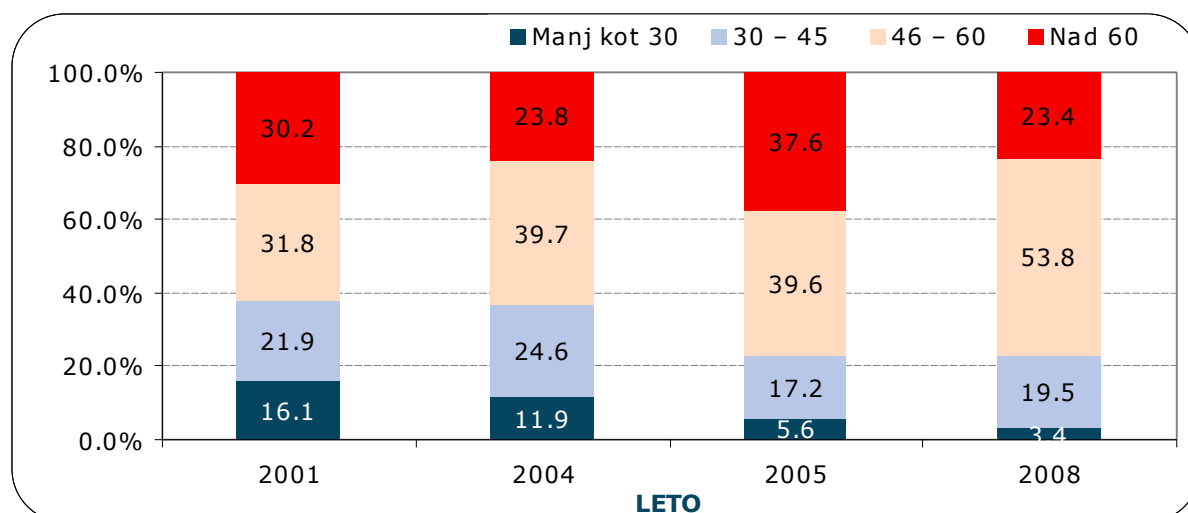
⁸ V poročilu podajamo tudi rezultate za leto 2005, čeprav rezultati nekoliko odstopajo od drugih let. To je posledica načina anketiranja (v letih 2001, 2004, 2008 telefonsko anketiranje; v letu 2005 pa terensko).

Glede na spol velja, da je bil delež žensk v vseh letih večji, razlika je bila najmanjša v letu 2005, v letu 2008 pa celo največja. Več neuporabnikov interneta je torej žensk (spodnja slika).

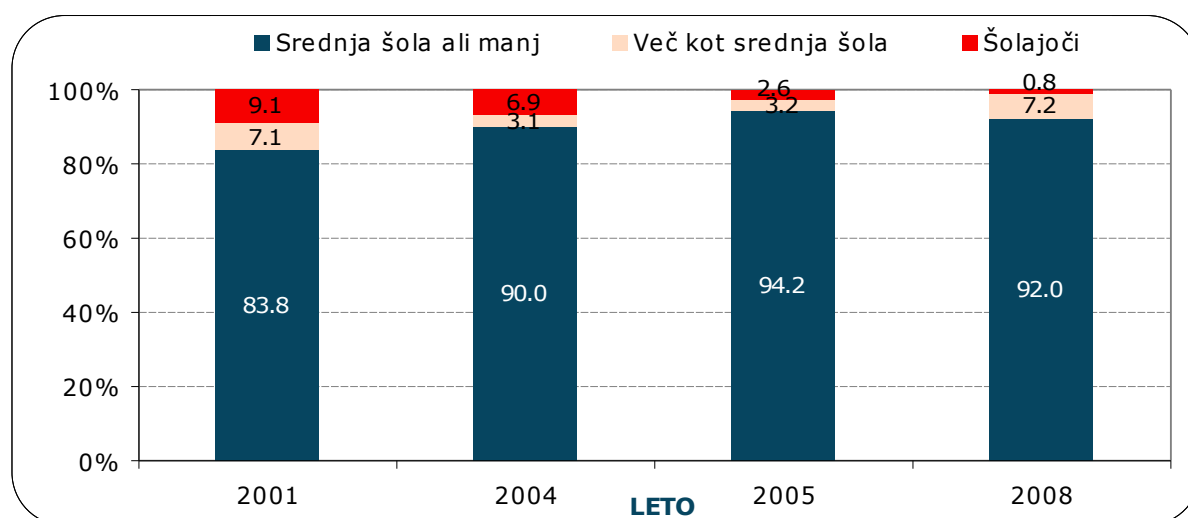
Slika 15: Sestava neuporabnikov interneta v letih 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na spol (vir podatkov: RIS)

Glede na starost (spodnja slika) ugotavljamo, da se manjša delež tistih, starih nad 60 let; predvsem kot neuporabniki izginjajo mlajši od 30 let, vedno več pa je tistih, starih med 46 in 60 leti. Ti celo postajajo večina neuporabnikov (54% v letu 2008). Delež tistih, starih med 30 in 45 se nekoliko manjša.

Slika 16: Sestava neuporabnikov interneta v letih 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na starost (vir podatkov: RIS)

Glede na izobrazbo opazamo predvsem padec deleža šolajočih (z 9% v letu 2001 na manj kot 1% v letu 2008), medtem ko je delež tistih, ki imajo dokončano več kot srednjo v letu 2001 in 2008 skoraj identičen (7%), isto velja za leto 2004 in 2005 (3%). Največji delež neuporabnikov interneta ima dokončano srednjo šolo ali manj, delež se je od leta 2001 pa do leta 2008 celo povečal.

Slika 17: Sestava neuporabnikov interneta v letih 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo (vir podatkov: RIS)

Med neuporabniki je torej vedno več tistih, starih med 46 in 60 leti ter oseb, ki imajo dokončano srednjo šolo ali manj ter tudi žensk. To so torej skupine, ki so še posebej problematične. V nadaljevanju bomo skušali prepoznati ovire za neuporabo interneta predvsem med temi skupinami.

2.2 *Ovire med neuporabniki interneta*

V posameznih letih so bili neuporabniki interneta definirani drugače oz. so bila sama vprašanja zastavljena nekoliko drugače. Tako medsebojno primerjamo naslednje skupine iz posameznih let:

- **2001:** respondenti, ki interneta ne uporabljajo niti ne razmišljajo o uporabi od doma;
- **2004, 2005, 2008:** neuporabniki interneta.

2.2.1 Splošna analiza pomembnosti ovir

Spodnja tabela prikazuje povprečja pomembnosti posameznih ovir za leta 2001, 2004, 2005 in 2008. Prikazane so vse ovire, četudi se pojavijo samo v enem letu. Pomembnost ovir se skozi čas spreminja, trendi pri posameznih ovirah so sledeči:

- Ovira *skrbi me za varnost pri uporabi interneta* se je prvič pojavila v anketi leta 2008, kjer se je izkazalo, da je to druga najpomembnejša ovira za neuporabo interneta.
- Ovira *slabo znanje angleščine* se je pojavila samo v anketah leta 2004 in 2005, kjer se je izkazala kot resna ovira, a je njen pomen leta 2005 manjši kot leta 2004 (povprečje 3.9 leta 2004 oz. 3.6 leta 2005).
- Ovira *drugi člani gospodinjstva me ovirajo* je bila zajeta le v anketah leta 2004 in 2005. V nobeni od teh anket se ni izkazala za pomembno, vidno pa je tudi, da njena povprečna ocena pada (leta 2004 1.3, 2005 pa le še 1.1).

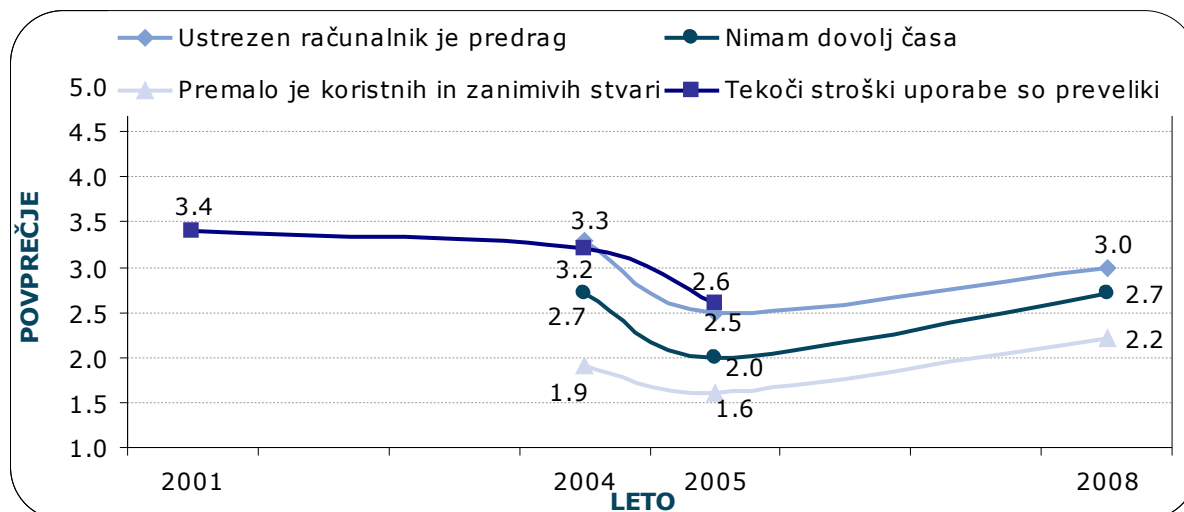
Tabela 10: Pregled pomembnosti ovir za neuporabo interneta med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 (vir podatkov: RIS)⁹

OVIRA	LETO							
	2001		2004		2005		2008	
	N	pov.	N	pov.	N	pov.	N	pov.
Ne bi znal/a uporabljati	140	3.2	299	3.3	492	3.5	384	2.7
Ustrezen računalnik je predrag	//	//	292	3.3	475	2.5	369	3.0
Sem že prestar/a oz. premlad/a	158	2.8	296	2.9	497	3.1	384	2.5
To me ne zanima	153	3.3	299	3.1	494	3.8	379	2.9
Skrbi me za varnost pri uporabi interneta	//	//	//	//	//	//	181	3.0
Nimam dovolj časa	//	//	294	2.7	494	2.0	382	2.7
Premalo je koristnih in zanimivih stvari	//	//	241	1.9	423	1.6	344	2.2
Slabo znanje angleščine	//	//	298	3.9	495	3.6	//	//
Tekoči stroški uporabe so preveliki	144	3.4	274	3.2	470	2.6	//	//
Drugi člani gospodinjstva me ovirajo	//	//	295	1.3	496	1.1	//	//

Vse ostale ovire se pojavljajo vsaj v treh letih. Tiste, ki se pojavljajo v treh letih so prikazane na spodnji sliki, opazimo pa sledeče trende:

- Ovira *nimam dovolj časa*, ki se ni pojavila le v anketi leta 2001, je najvišjo vrednost dosegla leta 2008 in 2004 (2.7), medtem ko je bila leta 2005 v povprečju ocenjena le z oceno 2.
- Tudi ovira *premalo je koristnih in zanimivih reči* se ni pojavila le v letu 2001. Sicer je to ovira, ki ne dosega visokih povprečnih ocen v nobenemu letu, zopet velja, da najnižjo oceno doseže leta 2005 (1.6), najvišjo pa 2008 (2.2), medtem ko je v letu 2004 nekje vmes (1.9).
- Ovira *tekoči stroški uporabe so preveliki* je bila zajeta v vseh anketah razen tisti iz leta 2008. Lepo je vidno padanje pomembnosti te ovire (leta 2001 povprečje 3.4, leta 2004 3.2, leta 2005 pa le še 2.6).
- Ovira *ustrezen računalnik je predrag* (leta 2004, 2005 in 2008) je imela najvišjo vrednost leta 2004 (3.3), najmanjšo pa leta 2005 (2.5). V letu 2008 se je njena pomembnost spet zvišala (na 3.0).

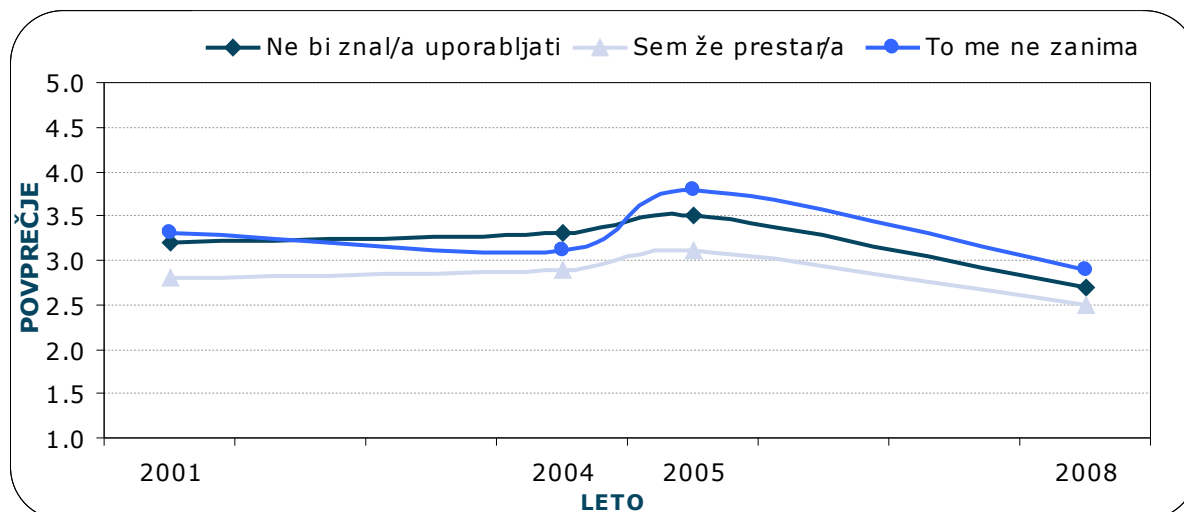
⁹ Oznaka // v tabeli pomeni, da po določeni oviri v posameznem letu nismo spraševali.

Slika 18: Pregled pomembnosti ovir, ki se pojavljajo vsaj v treh letih (med leti 2001, 2004, 2005 in 2008) za neuporabnike (vir podatkov: RIS)

Sedaj si natančneje pogledjmo, kaj se dogaja z ovirami, ki so bile zajete v vseh letih. Povprečja pomembnosti ovir v posameznih letih so prikazana tudi na spodnji sliki.

- Za oviro *ne bi znal/a uporabljati* je značilno, da je njena pomembnost naraščala vse do leta 2005, ko je dosegla tudi najvišjo vrednost, vendar je pomembnost v letu 2008 nato padla. Sicer gre za oviro, ki je vedno med pomembnejšimi.
- Podobno je opaziti pri oviri *sem že prestar/a oz. premlad/a*, saj je njena pomembnost v letu 2008 močno padla, medtem ko so bile vrednosti med leti 2001 in 2005 približno enake (med 2.8 in 3.1), čeprav je pomembnost v tem času ves čas rahlo naraščala.
- Ovira *to me ne zanima*, dosega med vsemi ovirami najbolj različne povprečne ocene. Razlika med najvišjo in najnižjo povprečno oceno je namreč kar 1.1 ocene. Pri tej oviri tudi ni vidnega nobenega trenda, saj je njena pomembnost od leta 2001 do 2004 padla, se nato močno povečala do leta 2005, nato pa močno padla do leta 2008, ko je dosegla tudi najnižjo vrednost.

Slika 19: Pregled pomembnosti ovir, ki se pojavljajo v vseh anketah, med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Zaključimo lahko, da ni jasnih trendov naraščanja oz. padanja pomembnosti posameznih ovir. Izjeme so le ovire *drugi člani gospodinjstva me ovirajo, tekoči stroški uporabe so preveliki ter slabo znanje angleščine*, za katere velja, da njihova pomembnost skozi čas pada.

2.2.2 Pomembnost ovir glede na demografske značilnosti

V tem podpoglavju analiziramo, kako se je pomembnost ovir spreminjala skozi čas glede na **starost**, **spol** in **izobrazbo** med neuporabniki interneta. Pri tem primerjamo ovire, ki se pojavljajo vsaj v 3 letih. Natančen pregled pomembnosti ovir za demografske skupine v določenih (spodnja tabela), naj na tem mestu izpostavimo le nekatere ugotovitve:

- Oviro *ne bi znal/a uporabljati* v največji meri zaznavajo starejši nad 60 let, osebe s srednjo šolo ali manj in ženske. Pri slednjih bi bilo zanimivo preveriti, če gre samo za to, da so ženske bolj kritične od moških, če gre torej samo za samo percepcijo žensk ali za dejanski odraz razlik, da imajo torej ženske v resnici manjše znanje o internetu od moških. V najmanjši meri o njej poročajo moški, mlajši od 30 let ter šolajoči. Za slednji dve

skupini lahko razlog za majhno zaznavanje ovire najdemo v tem, da so najverjetneje v šolah deležni osnovnega izobraževanja o rabi interneta ter jim tako ta ovira predstavlja manjši problem kot starejšim od 60 let, ki jim internet predstavlja nekaj povsem novega.

- Za neuporabo interneta je ovira *ustrezen računalnik je predrag* velika predvsem za ženske ter posameznike s srednjo šolo ali manj.
- *Nezanimanje za internet* se kot ovira kaže predvsem med ženskami, starejšimi od 60 let ter tistimi s srednjo šolo ali manj. Za starejše od 60 let velja, da je manjše nezanimanje možno pripisati dejstvu, da interneta ne potrebujejo za svoje delo temveč ga uporabljajo večinoma kot dopolnilo svojim prostočasovnim aktivnostim, pri čemer se kaže, da očitno še vedno dajejo prednost drugim aktivnostim. Delno bi lahko to veljalo tudi za osebe s srednjo šolo ali manj, saj nekatere izmed njih tudi opravljajo dela, za katera znanje interneta ni potrebno. Oviro so nizko ocenili moški, mlajši od 30 let in šolajoči.
- Mnenje, da so za uporabo interneta *že prestari oz. premladi* je ovira za starejše od 45 let ter tiste s srednjo šolo ali manj.
- Za uporabo interneta *nimajo dovolj časa* predvsem moški, medtem ko oviro kot majhno zaznavajo starejši od 60 let, kar je tudi pričakovano glede na to, da gre večinoma za upokojence, ki niso zaposleni ter imajo tako več prostega časa. Pri drugih demografskih spremenljivkah ni skupine, ki bi izstopala.
- *Ovira premalo je koristnih in zanimivih stvari* se kot velika kaže med moškimi, kot majhna pa med tistimi, starimi med 30 in 45 let, ter osebami z več kot srednjo šolo.
- O tem, da so *tekoči stroški uporabe* za uporabo interneta *preveliki* poročajo ženske, starejši od 60 let ter posamezniki s srednjo šolo ali manj. Visoko povprečje med slednjima dvema skupinama gre delno pojasniti s tem, da imajo nižje prihodke od ostalih starostnih (pokojnina) ter izobrazbenih (nižje na zaposlitveni lestvici od višje izobrazbenih) skupin.

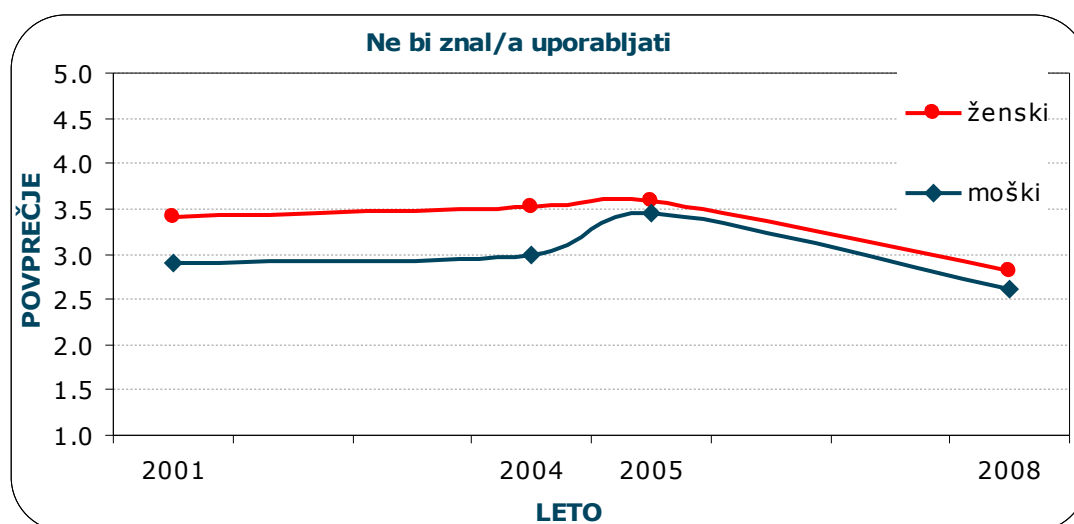
Tabela 11: Pregled pomembnosti ovir za neuporabo interneta med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na demografske spremenljivke (vir podatkov: RIS)

OVIRA	LETO	SPOL		STAROST				IZOBRAZBA			SKUPAJ
		moški	ženski	manj kot 30	30 – 45	46 – 60	nad 60	srednja šola ali manj	več kot srednja šola	šolajoči	
Ne bi znal/a uporabljati	2001	2.90	3.40	-2.22	2.87	3.21	3.95	3.30	((2.82))	((2.42))	3.17
	2004	2.99	3.53	2.77	3.04	3.22	4.06	3.37	•-2.93	(2.90)	3.33
	2005	3.46	3.58	-2.30	3.24	3.50	3.87	3.57	((3.33))	((2.00))	3.53
	2008	2.61	2.82	((2.32))	2.44	2.80	2.92	2.82	(1.92)	•-1.32	2.74
Ustrezen računalnik je predrag	2004	3.01	3.51	2.49	3.20	3.42	3.76	3.43	•2-69	-2.29	3.32
	2005	2.54	2.54	(3.04)	2.76	2.52	2.38	2.56	((1.93))	((2.50))	2.54
	2008	2.72	3.12	((2.81))	2.56	3.07	3.13	3.02	(2.31)	•-1.96	2.96
To me ne zanima	2001	3.20	3.30	-2.77	3.16	2.98	3.92	3.35	((2.75))	((3.05))	3.28
	2004	2.88	3.26	2.46	2.84	3.11	3.75	3.18	•-3.15	(2.18)	3.11
	2005	3.65	3.91	-2.59	3.15	4.02	4.03	3.83	((3.44))	((2.83))	3.79
	2008	2.84	2.98	((2.01))	2.44	3.02	3.29	2.97	(2.56)	•-1.64	2.93
Sem že prestar/a oz. premlada	2001	2.80	2.80	-1.45	1.81	3.04	4.09	3.04	((2.13))	((1.39))	2.83
	2004	2.94	2.84	2.08	2.04	3.01	3.91	2.90	•-2.62	(2.62)	2.88
	2005	3.00	3.18	-1.63	2.05	3.05	3.82	3.13	((2.63))	((2.15))	3.09
	2008	2.59	2.46	((1.71))	1.80	2.58	3.05	2.56	(2.03)	•-1.96	2.51
Nimam dovolj časa	2004	2.64	2.71	3.11	2.78	2.67	2.38	2.69	•-2.58	-2.62	2.68
	2005	2.06	1.91	(1.85)	2.48	2.26	1.46	1.98	((2.25))	((1.50))	1.98
	2008	2.86	2.61	((2.36))	2.79	2.82	2.42	2.72	(2.45)	•-3.36	2.71
Premalo je koristnih in zanimivih stvari	2004	2.13	1.67	2.08	1.71	1.71	2.28	1.84	•-1.46	-2.23	1.86
	2005	1.69	1.55	(1.33)	1.40	1.68	1.69	1.63	((1.47))	((1.33))	1.61
	2008	2.23	2.15	((2.42))	1.98	2.23	2.18	2.22	(1.74)	•-2.28	2.18
Tekoči stroški uporabe so preveliki	2001	3.20	3.60	(2.37)	3.50	3.41	4.10	3.64	((2.30))	((2.68))	3.44
	2004	3.01	3.32	2.63	2.95	3.20	3.78	3.30	•-2.49	(2.23)	3.20
	2005	2.51	2.58	-3.37	2.76	2.55	2.32	2.56	((2.00))	((2.83))	2.55

- **Spol**

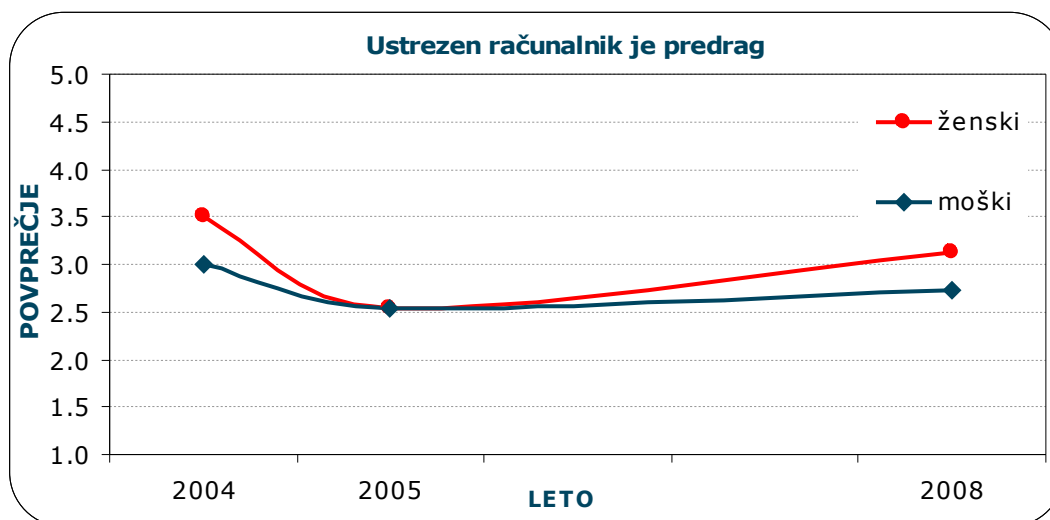
Glede na **spol** se izkaže, da ženske večino ovir zaznavajo kot pomembnejše od moških. Predvsem to velja za ovire, povezane s stroški. Ženske so tudi bolj kritične do svojega znanja, saj se veliko bolj strinjajo s tem, da interneta *ne bi znale uporabljati*, hkrati jih uporaba *zanima manj* od moških. Moški na drugi strani bolj poročajo o tem, da za uporabo *nimajo dovolj časa* ter da je na internetu *premalo zanimivih in koristnih stvari*. Lahko torej rečemo, da ženske bolj navajajo ovire, pogojene s stroški in subjektivno percepcijo. Moški kot večje vidijo ovire zaradi interneta samega, hkrati za uporabo nimajo dovolj časa. Težko je govoriti o splošnih trendih padanja oz. večanja pomembnosti ovir.

Za oviro *ne bi znal/a uporabljati* drži, da jo kot večjo zaznavajo ženske, in sicer v vseh letih. Predvsem je opazna razlika med spoloma v letih 2001 in 2004, medtem ko so povprečja v letih 2005 in 2008 dokaj blizu. Velja, da se pomembnost ovire za oba spola od leta 2005 manjša, medtem ko je veljalo, da je pomembnost med letoma 2001 in 2005 naraščala.

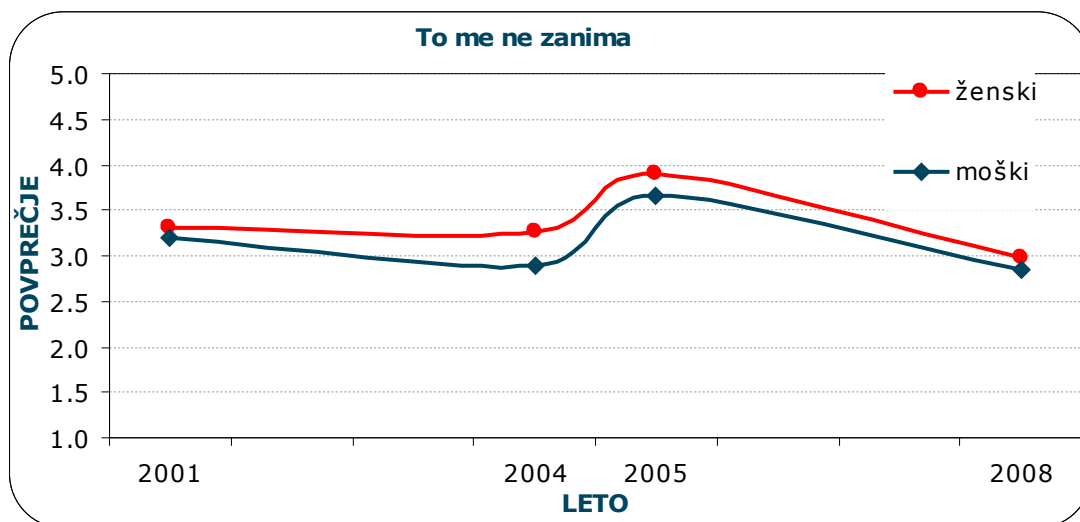
Slika 20: Pregled pomembnosti ovire *ne bi znal/a uporabljati* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Tudi pri oviri *ustrezen računalnik je predrag* velja, da je ta pomembnejša za ženske, predvsem je razlika v povprečjih velika v letih 2004 in 2008, medtem ko je v letu 2005 povprečje enako. Velja, da je pomembnost ovire najmanjša v letu 2005, medtem ko je manjša v letu 2008 kot v letu 2005. Skozi čas pomen te ovire torej pada.

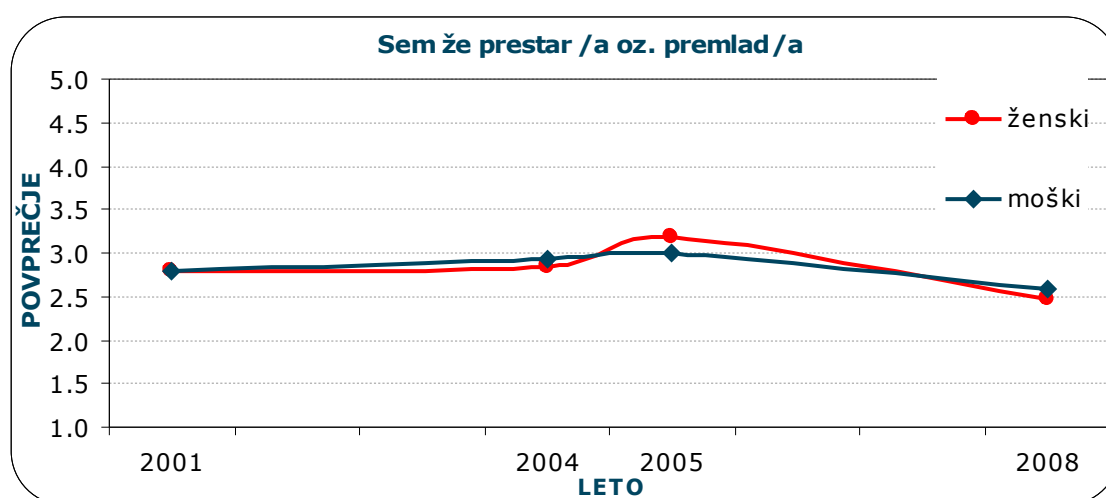
Slika 21: Pregled pomembnosti ovire *ustrezen računalnik je predrag* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Ovira *to me ne zanima* je zopet pomembnejša pri ženskah, velika razlika je opazna predvsem v letih 2004 in 2005, medtem ko je manjša v letih 2001 in 2008. Za oba spola velja, da je pomembnost ovire med letoma 2001 in 2004 padla, nato pa naraščala do leta 2005, ko je dosegla tudi najvišjo točko, ter zopet padla v letu 2008, ko je dosegla najnižjo vrednost. Trend padanja oz. naraščanja pomembnosti ovire je torej enak za oba spola.

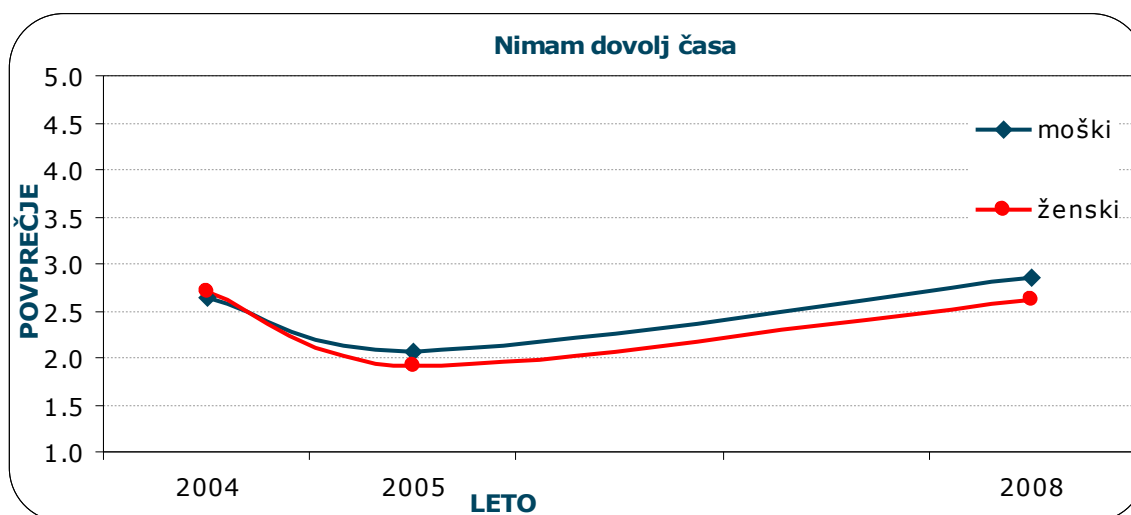
Slika 22: Pregled pomembnosti ovire *to me ne zanima* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Tudi za mnenje *sem že prestar/a oz. premlad/a* kot oviro pri dostopu do interneta velja, da je svoj vrh dosegla v letu 2005, nato pa je v letu 2008 le-ta močno padla. Sicer velja, da v letu 2001 med spoloma ni bilo razlike, nato pa je postala za moške pomembnejša, medtem ko je za ženske ostala na približno enaki ravni. Kaže se, da je ta ovira večjega pomena za moške kot za ženske, saj je povprečje pri moških v letu 2004 in 2008 višje kot pri ženskah, v letu 2001 pa, kot smo že omenili, enako. Le v letu 2005 je ovira večja za ženske.

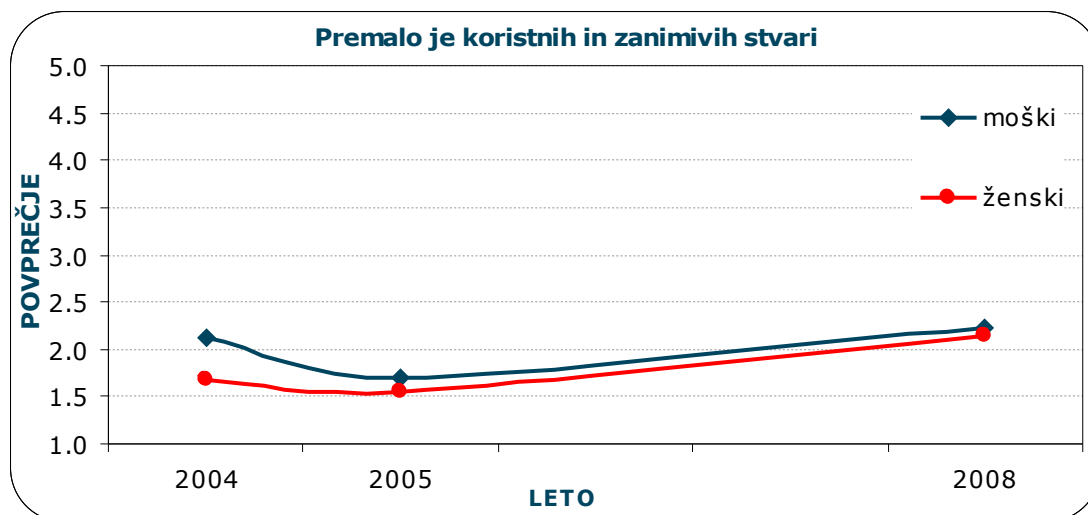
Slika 23: Pregled pomembnosti ovire *sem že prestar/a oz. premlad/a* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Tudi oviri *nimam dovolj časa* večji pomen pripisujejo moški, saj je povprečje pri ženskah višje od moškega le v letu 2004, pa še to le za odtenek. Sicer je trend pri obeh spolih, da je pomembnost ovire od leta 2004 do 2005 padla, nato pa spet narasla v letu 2008.

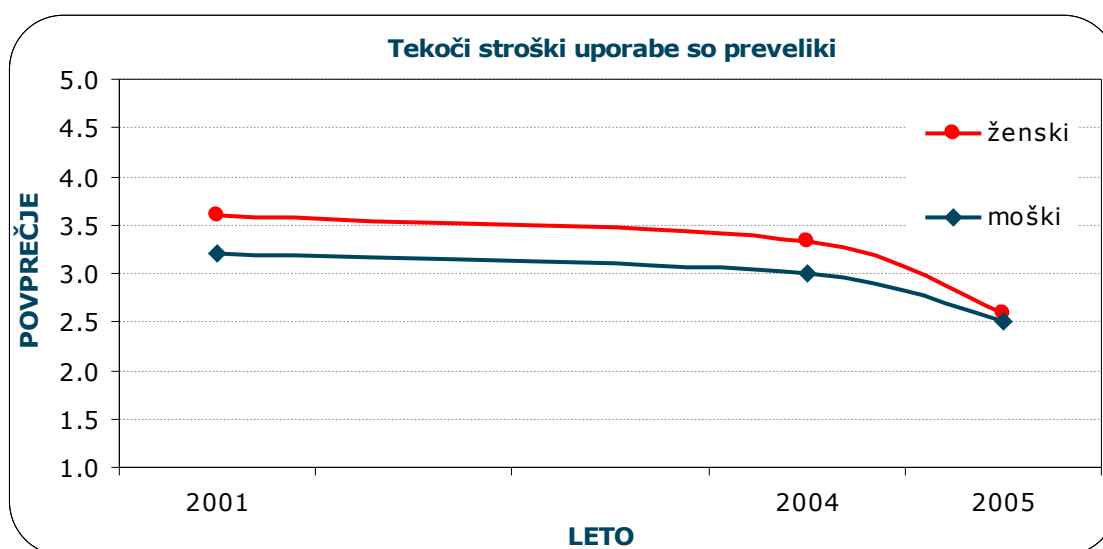
Slika 24: Pregled pomembnosti ovire *nimam dovolj časa* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Pri oviri *premalo je koristnih in zanimivih stvari* se izkaže, da jo kot pomembnejšo zaznavajo moški, saj je povprečje pri moških višje od povprečja pri ženskah v vseh letih. Pri tem je razlike še posebej velika v letu 2004, medtem ko je v letu 2005 že manjša, v letu 2008 pa zanemarljiva. Opaziti je, da je ovira od leta 2004 do 2005 izgubila na pomenu, od leta 2005 do 2008 pa zopet pridobila.

Slika 25: Pregled pomembnosti ovire *premalo je koristnih in zanimivih stvari* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Zadnja ovira, ki jo primerjamo glede na spola, je ovira *stroški uporabe so preveliki*. Pri tej oviri so jasno vidni trije trendi. Prvi je ta, da v vseh letih drži, da je to ovira, ki jo kot pomembnejšo vidijo ženske; drugi je, da se razlika med povprečji med spoloma manjša; tretji pa, da je za oviro značilno, da skozi leta postaja vse manj pomembna za oba spola.

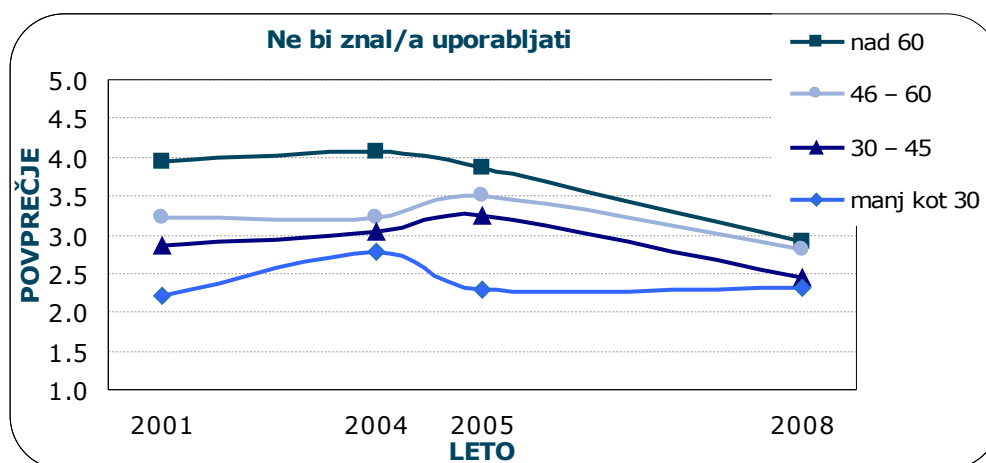
Slika 26: Pregled pomembnosti ovire *stroški uporabe so preveliki* med leti 2001, 2004 in 2005 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

- **Starost**

Sedaj pogledjmo, kako je s posameznimi ovirami skozi leta glede na **starost**. Kot je razvidno iz slik, večinoma velja, da so ovire najvišje ocenjevali starejši od 60 let, najnižje pa mlajši od 30 let.

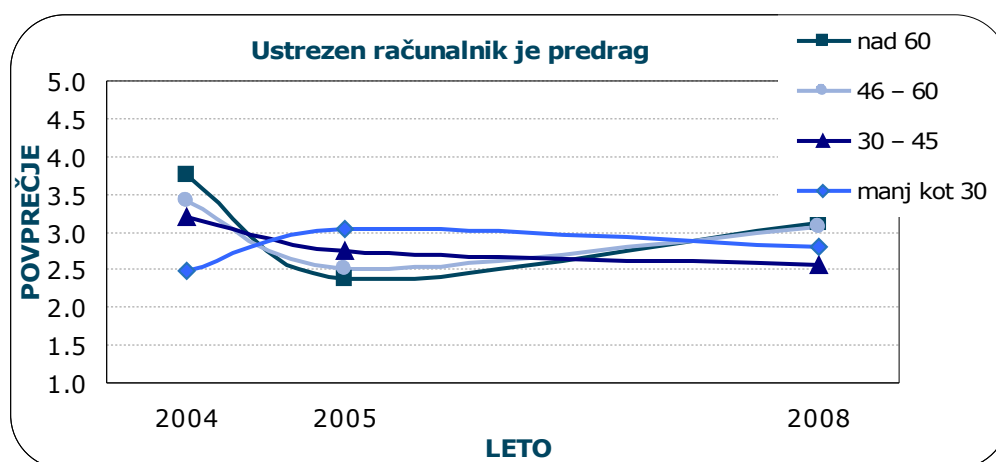
Za starejše od 60 let so največje ovire mnenje, da interneta *ne bi znali uporabljati*, da jih to *ne zanima* in da so za to *že prestari*. Ovire predstavljajo tudi stroški, a se njihova pomembnost v zadnjih letih manjša. Zanimivo je to, da ovire, povezane s stroški, v zadnjih letih pridobivajo na pomenu med tistimi, starimi manj kot 30 let. To zviševanje gre najverjetneje na račun mlajših od 24, 25 let, ki še nimajo lastnih dohodkov. Sicer ni presenetljivo, da pomen ovir, povezanih s stroški, v splošnem skozi leta upada, saj vedno večji delež oseb do interneta dostopa preko širokopasovne povezave.

Pri oviri *ne bi znal/a uporabljati* drži, da jo v največji meri zaznavajo tisti, ki so starejši nad 60 let, v najmanjši pa mlajši od 30 let. Pričakovano je tudi, da jo kot manjšo oviro zaznavajo tisti, stari med 30 in 45 let od tistih, starih med 46 in 60 let. V splošnem je opaziti, da pomen ovire v vseh starostnih razredih skozi leta pada. Še najbolj to velja za najstarejše, najmanj pa za tiste, mlajše od 30 let.

Slika 27: Pregled pomembnosti ovire *ne bi znal/a uporabljati* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

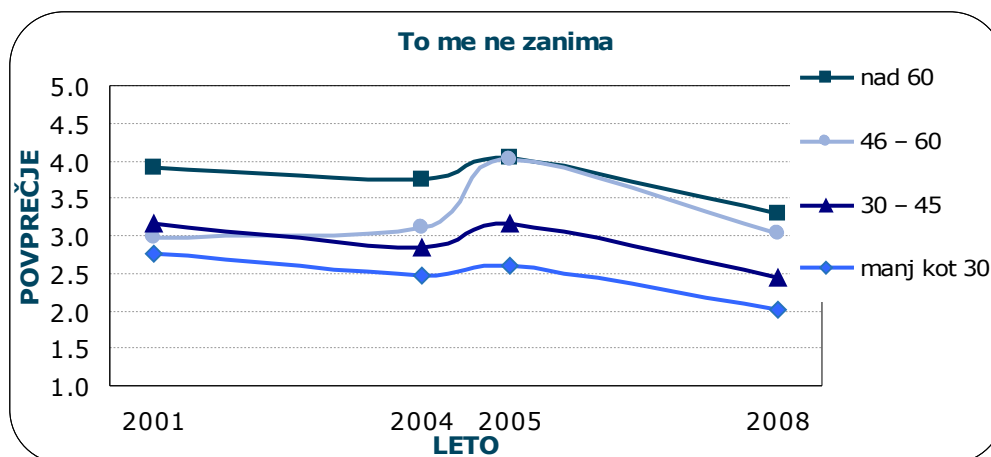
Oviro *ustrezen računalnik je predrag* kot največji problem, razen v letu 2005, zaznavajo najstarejši, kot najmanjši pa najmlajši. V letu 2005 jo kot največji problem zaznavajo mlajši od 30 let, kot najmanjši pa starejši od 60. Jasnih trendov ni – za starostno skupino od 30 do 45 let velja, da pomen skozi vsa leta pada; v skupinah starejših od 60 let ter med 46 in 60 let pa je pomen od leta 2004 padel na najnižjo točko v letu 2005, v letu 2008 pa je ovira pridobila na pomenu; za tiste, pod 30 let, je bila ovira najmanj pomembna v letu 2004, njen pomen je narasel v 2005 ter zopet upadel v letu 2008.

Slika 28: Pregled pomembnosti ovire *ustrezen računalnik je predrag* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

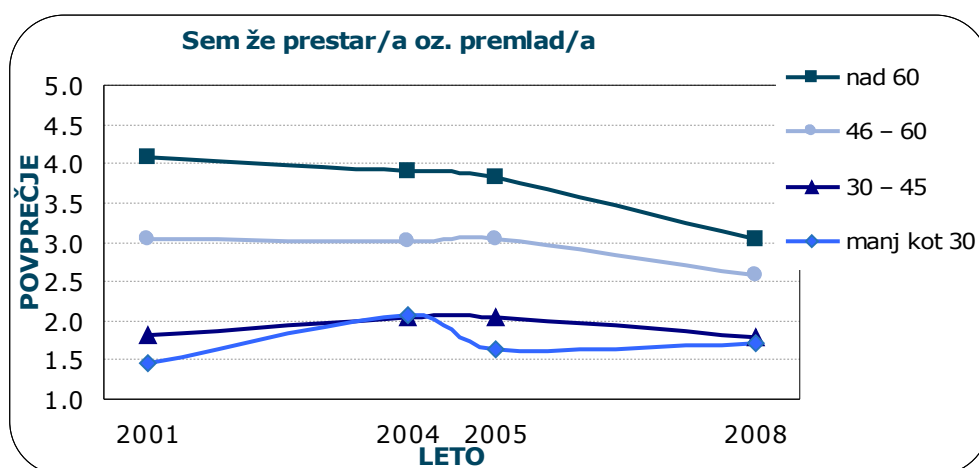
Oviro *to me ne zanima* kot največjo zaznavajo starejši od 60 let, kot najmanjšo pa mlajši od 30 let, in sicer to velja za vsa leta. V splošnem za vse starostne skupine, razen za skupino 46 – 60 let, velja, da je ovira od leta 2001 do 2004 izgubila pomembnost, nato v letu 2005 pridobila in dosegla najvišjo stopnjo; leta 2008 je pomembnost spet padla. Za starostno skupino 46 do 60 let velja, da je ovira pridobivala pomembnost do leta 2005, potem pa je le-ta padla.

Slika 29: Pregled pomembnosti ovire *to me ne zanima* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

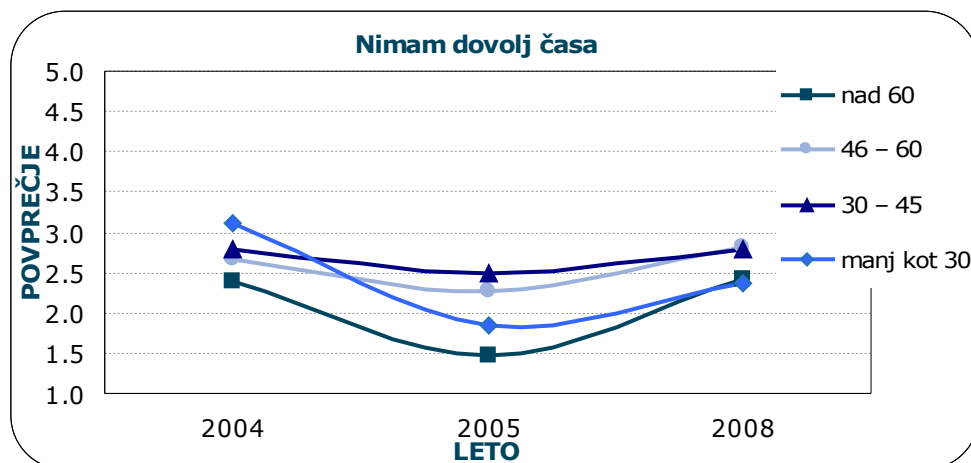
Oviro *sem že prestar/a oz. premlad/a*, kot največjo zaznavajo posamezniki, starejši od 60 let, kot najmanjšo pa tisti, stari pod 30 leti. Sicer se v grobem kaže, da pomembnost ovire skozi leta pada, predvsem to velja za najstarejše, odstopajo le anketiranci, stari pod 30 let, kjer velja, da se pomembnost ovire veča.

Slika 30: Pregled pomembnosti ovire *sem že prestar/a oz. premlad/a* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

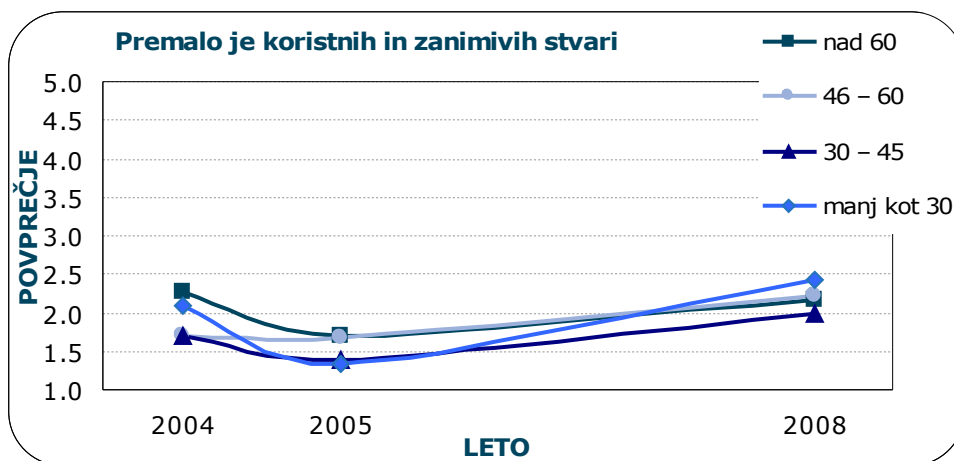
Za oviro *nimam dovolj časa* velja, da jo kot najmanjšo zaznavajo tisti, starejši od 60 let, kot največjo pa v letu 2004 mlajši od 30 let, v letu 2005

tisti med 30 in 45, v letu 2008 pa tisti med 46 in 60 leti. Ovira je povsod dosegla najvišjo vrednost v letu 2004, nato pa padla na najnižjo leta 2005.

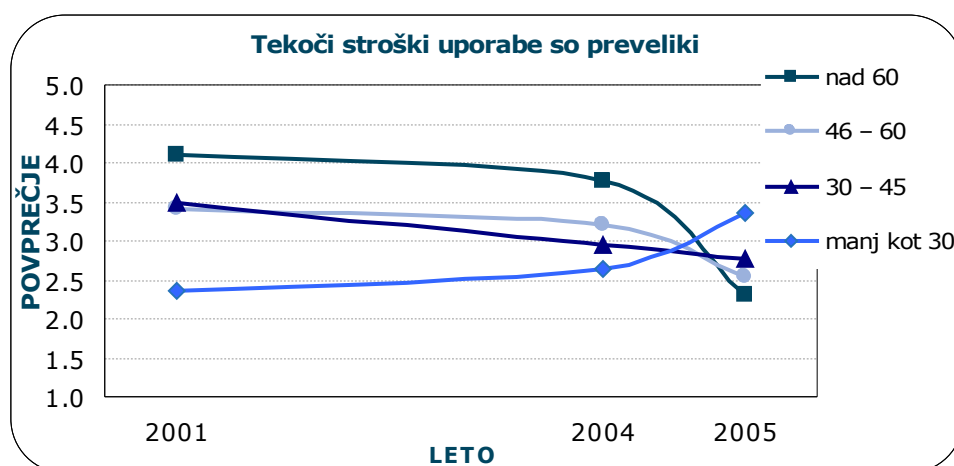
Slika 31: Pregled pomembnosti ovire *nimam dovolj časa* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Pri oviri *premalo je koristnih in zanimivih stvari* za vse skupine velja, da je pomembnost od leta 2004 do 2005 padla, nato pa dosegla vrhunec v letu 2008. Malce odstopa le skupina starejših od 60 let, kjer je vrednost v letu 2008 nižja od vrednosti v 2004. Kot največjo v letu 2004 oviro zaznavajo najstarejši; v 2005 starejši od 60 let ter tisti med 46 in 60 leti; leta 2008 pa mlajši od 30 let. Kot najmanjši problem oviro v letu 2004 zaznavajo tisti med 30 in 45 ter 46 in 60 leti; v letu 2005 mlajši od 30 let; v letu 2008 pa tisti med 30 in 45.

Slika 32: Pregled pomembnosti ovire *premalo je koristnih in zanimivih stvari* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Pomen ovire *tekoči stroški uporabe so prevelike* skozi leta upada v vseh skupinah, le med mlajšimi od 30 let se pomen veča. V letih 2001 in 2004 so jo najbolj zaznavali starejši od 60 let; v letu 2005 pa mlajši od 30. Kot najmanjšo so jo v letu 2001 in 2004 videli mlajši od 30 let, leta 2005 pa starejši od 60 let.

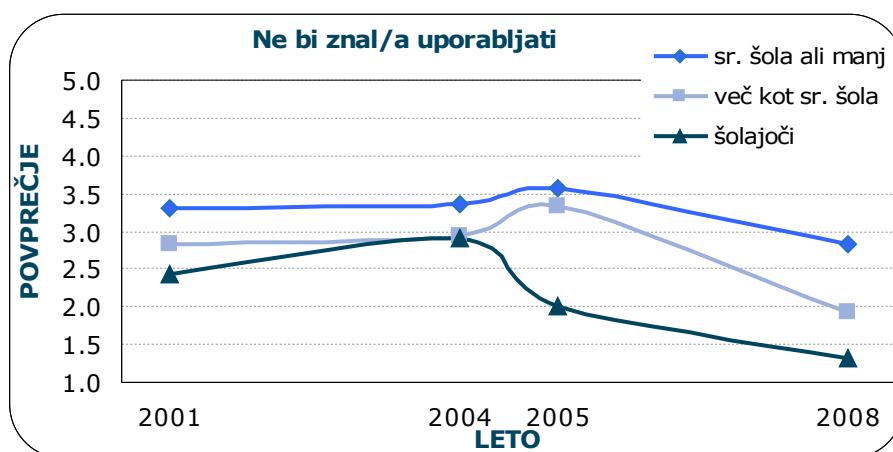

Slika 33: Pregled pomembnosti ovire *tekoči stroški uporabe so preveliki* med leti 2001, 2004 in 2005 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

- **Izobrazba**

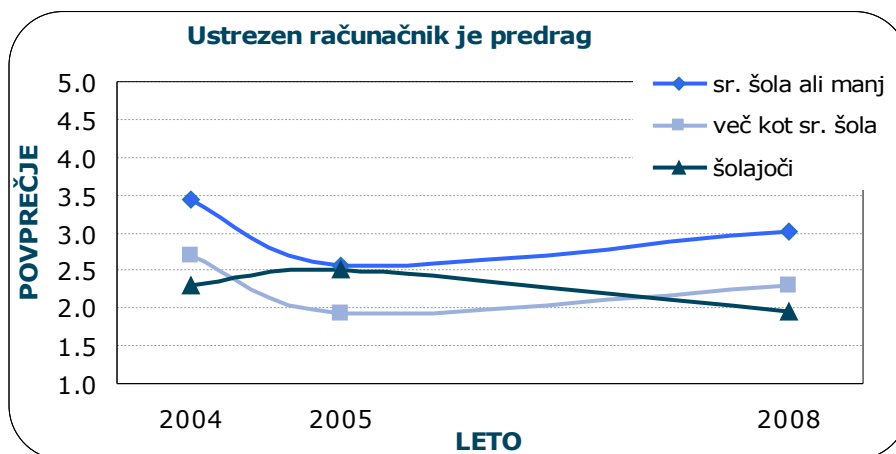
Glede na **izobrazbo** se ves čas kaže, da večino ovir najbolj zaznavajo tisti z najnižjo izobrazbo, tj. s srednjo šolo ali manj. Na drugi strani šolajoči večinoma ovire zaznavajo v najmanjši meri, tisti, z več kot srednjo šolo, pa so navadno nekaj med obema skupinama.

Za oviro *ne bi znal/a uporabljati* velja, da jo kot največjo zaznavajo osebe s srednjo šolo ali manj, kot najmanjšo pa šolajoči. Izkaže se, da od leta 2005 pomembnost ovire pada v vseh izobrazbenih skupinah oz. pada vse od leta 2004 med tistimi z več kot srednjo šolo ter šolajočimi. Med letoma 2001 in 2004 je pomembnost ovire v vseh opazovanih skupinah naraščala.

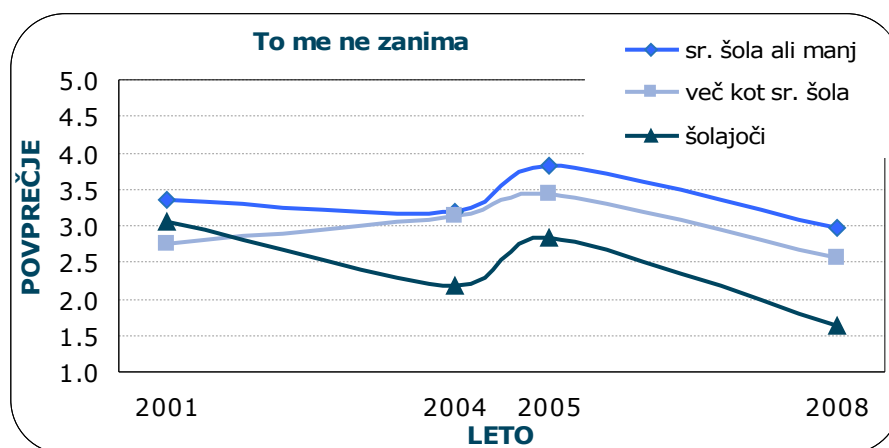
Slika 34: Pregled pomembnosti ovire *ne bi znala uporabljati* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Ovira *ustrezen računalnik je predrag* je največja za tiste s srednjo šolo ali manj, najmanjša pa, razen v letu 2005, za šolajoče. Izkaže se, da je imela ovira med tistimi, s srednjo šolo ali manj, ter tistimi, z več kot srednjo šolo, najvišjo vrednost v letu 2004, nato je pomembnost padla na najnižjo točko v letu 2005 ter se zopet malce dvignila v letu 2008. Za šolajoče ta trend ne velja, saj je pomembnost ovire od leta 2004 do 2005 naraščala, nato pa padla na najnižjo vrednost v letu 2008.

Slika 35: Pregled pomembnosti ovire *ustrezen računalnik je predrag* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

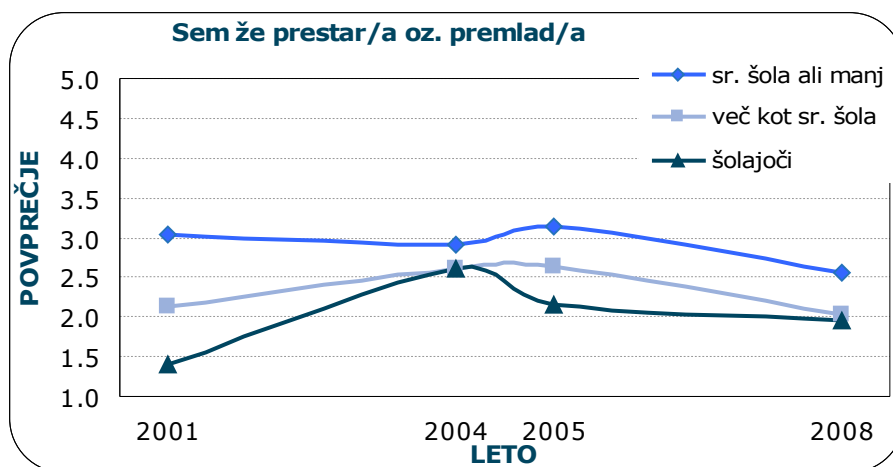
Tudi ovira *to me ne zanima* je najpomembnejša za tiste s srednjo šolo ali manj, najmanj pa za šolajoče (z izjemo leta 2001, ko so o njej kot o najmanjši oviri poročali tisti z več kot srednjo šolo). Sicer je v vseh skupinah viden padec pomembnosti ovire od leta 2005 do 2008.

Slika 36: Pregled pomembnosti ovire *to me ne zanima* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

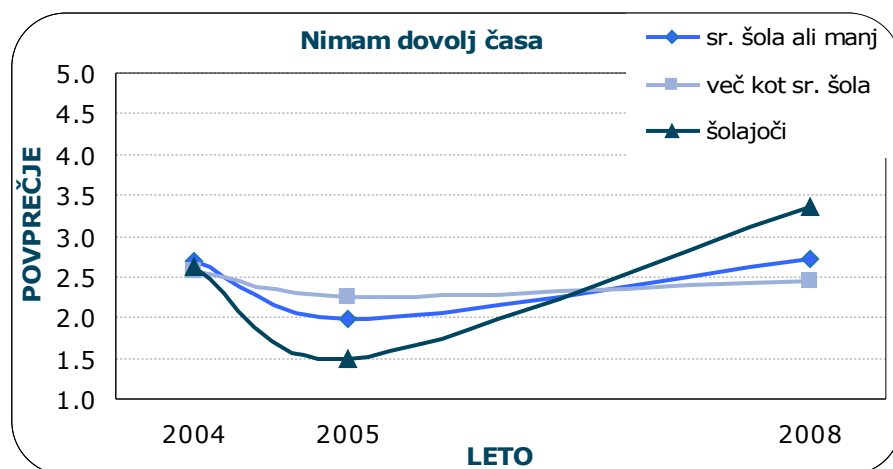
Oviro *sem že prestar/a oz. premlad/a* kot največjo zaznavajo osebe s srednjo šolo ali manj, kot najmanjšo pa šolajoči. Trend pri tej oviri je, da je pomembnost med šolajočimi in tistimi z več kot srednjo šolo med letoma 2001 in 2004 naraščala, od leta 2004 naprej pa padala. Za tiste s srednjo šolo ali manj velja, da je pomembnost ovire med letoma 2001 in

2004 padala, med 2004 in 2005 naraščala, od 2005 do 2008 pa zopet padala.

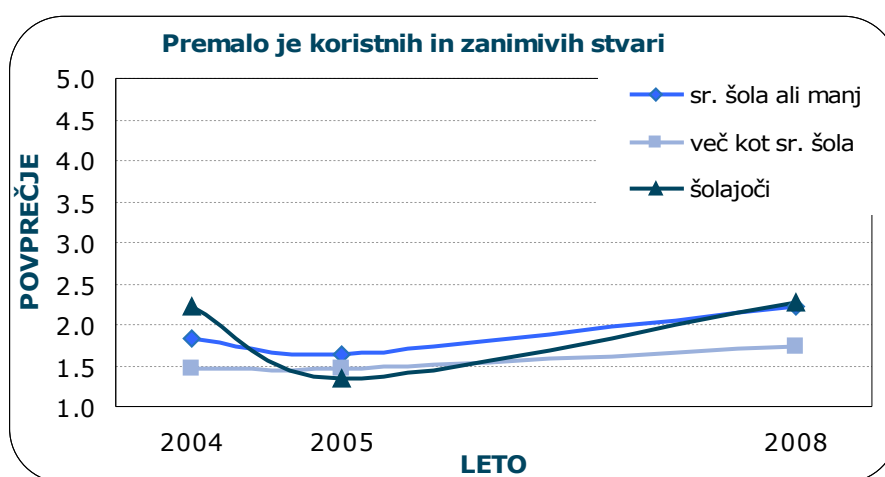
Slika 37: Pregled pomembnosti ovire *sem že prestar/a oz. premlad/a* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Zanimiva je ovira *nimam dovolj časa*, saj je bila njena pomembnost v letu 2004 med vsemi izobrazbenimi skupinami približno enaka, nato pa je prihajalo do vedno večjih razlik. Sicer je za vse skupine značilno, da je pomembnost med letoma 2004 in 2005 padla, nato pa narasla v letu 2008, vendar se izkaže, da so jo v letu 2005 kot največjo zaznavali tisti z več kot srednjo šolo, kot najmanjšo pa šolajoči. V letu 2008 pa je slika ravno obrnjena. Za prve tudi velja največje nihanje pomembnosti ovire.

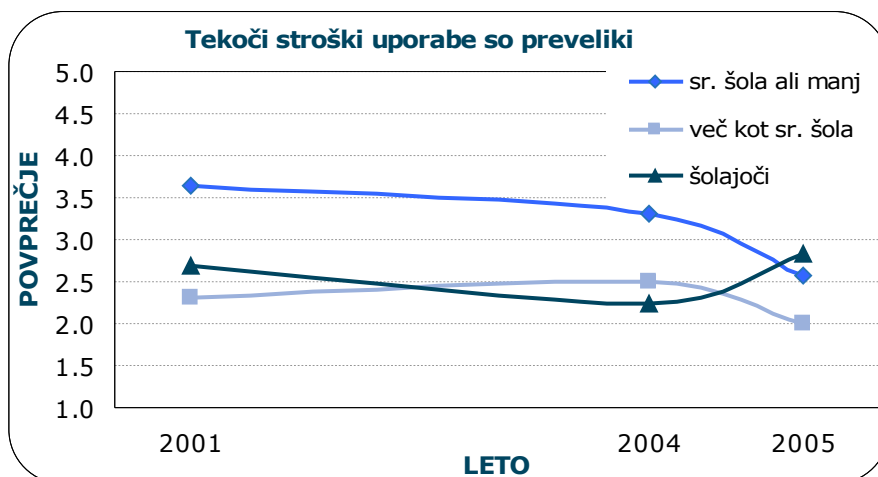
Slika 38: Pregled pomembnosti ovire *nimam dovolj časa* za med leti 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Pomembnost ovire *premalo je koristnih in zanimivih stvari* je med šolajočimi v letih 2004 in 2008 približno enaka, v 2005 pa veliko manjša. Pomembnost ovire je med osebami s srednjo šolo ali manj med 2004 in 2005 padala, nato pa naraščala, medtem ko je med tistimi z več kot srednjo šolo v vseh letih pridobivala pomembnost. Najvišjo vrednost je povsod dosegla v 2008, najnižjo pa leta 2005. Kot najmanjšo jo zaznavajo tisti z več kot srednjo šolo, samo v letu 2005 šolajoči; kot največjo šolajoči, le v 2005 osebe s srednjo šolo ali manj.

Slika 39: Pregled pomembnosti ovire *premalo je koristnih in zanimivih stvari* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Pomembnost ovire *tekoči stroški uporabe so preveliki* pri osebah z dokončano srednjo šolo ali manj pada vse od leta 2001, medtem ko pri šolajočih med letoma 2001 in 2004 pada, a nato v letu 2005 naraste. Pri tistih z več kot srednjo šolo se je pomembnost od leta 2001 do 2004 povečala, leta 2005 pa padla. Kot največjo jo zaznavajo tisti s srednjo šolo ali manj (2001, 2004) ter šolajoči (2005); kot najmanjšo pa tisti z več kot srednjo šolo (2001, 2005) in šolajoči (2004).

Slika 40: Pregled pomembnosti ovire *tekoči stroški uporabe so preveliki* med leti 2001, 2004 in 2005 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

2.3 Ovire med uporabniki interneta

V posameznih letih so bila vprašanja o ovirah za pogostejšo rabo interneta zastavljena različnim skupinam uporabnikov. Tako medsebojno primerjamo naslednje skupine iz posameznih let:

- **2001:** respondenti, ki imajo dostop do interneta od doma;
- **2004:** uporabniki interneta;
- **2005:** respondenti, ki imajo dostop do interneta od doma;
- **2008:** anketiranci, ki internet uporabljajo manj kot mesečno.

2.3.1 Splošna analiza pomembnosti ovir

Spodnja tabela prikazuje povprečja posameznih ovir za leta 2001, 2004, 2005 in 2008. Prikazane so vse ovire, četudi se določena pojavlja samo v enem letu. Opazimo, da se pomembnost ovir skozi čas spreminja. Poglejmo si, kako je s posameznimi ovirami:

- Ovira *skrbi me za varnost pri uporabi interneta* se je prvič pojavila v anketi leta 2008, kjer se je izkazalo, da je to najpomembnejša ovira za pogostejšo rabo interneta.

- Po tem, kakšno oviro predstavlja *slabo znanje angleščine*, smo spraševali samo v letih 2004 in 2005, izkazalo pa se je, morda nekoliko nepričakovano, da je pomembnost ovire narasla (z 2.2 na 3.5 v letu 2005).
- Po tem, kakšen problem predstavlja *ne dovolj kvaliteten dostop*, smo spraševali v letih 2001 in 2004. Opazno je, da je pomembnost te ovire strmo padla (s 3 na 2.1).
- Tako nam ostanejo še ovire, ki se pojavljajo samo v enem letu, in sicer *premalo je vsebin v slovenščini* (leto 2001), kjer je bila med pomembnejšimi ovirami; *nimam svojega računalnika* (leto 2001), ki je bila najmanjša ovira ter *nimam potrebe po večji uporabi* (leto 2004), kar je bil v tem letu drugi najpomembnejši razlog za redko uporabo interneta.

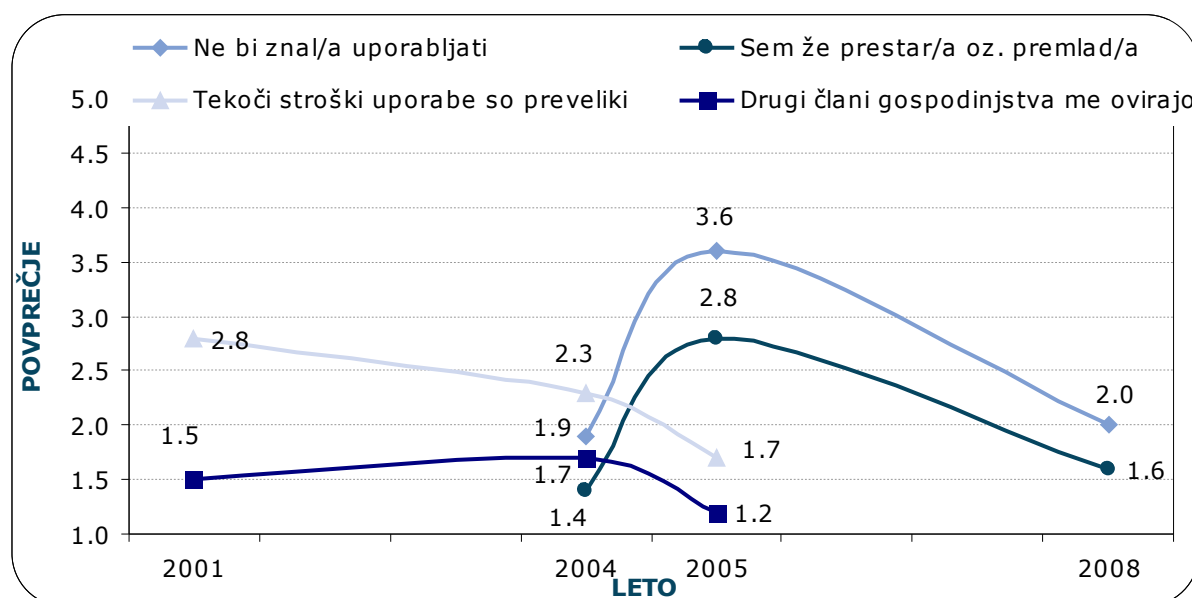
Tabela 12: Pregled pomembnosti ovir za intenzivnejšo uporabo interneta med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)¹⁰

OVIRA	LETO							
	2001		2004		2005		2008	
	N	pov.	N	pov.	N	pov.	N	pov.
Skrbi me za varnost pri uporabi interneta	//	//	//	//	//	//	4	4.5
Premalo je koristnih in zanimivih stvari	//	//	297	1.5	107	1.4	10	2.5
To me ne zanima	68	1.9	//	//	116	3.8	10	2.6
Ustrezen računalnik je predrag	68	3.0	//	//	114	1.5	9	2.0
Ne bi znal/a uporabljati	//	//	297	1.9	117	3.6	10	2.0
Nimam dovolj časa	69	2.8	297	2.8	117	2.2	10	3.0
Sem že prestar/a oz. premlad/a	//	//	297	1.4	117	2.8	10	1.6
Slabo znanje angleščine	//	//	298	2.2	117	3.5	//	//
Tekoči stroški uporabe so preveliki	69	2.8	297	2.3	116	1.7	//	//
Drugi člani gospodinjstva me ovirajo	69	1.5	298	1.7	117	1.2	//	//
Nimam dovolj kvalitetnega dostopa	68	3.0	297	2.1	//	//	//	//
Premalo je vsebin v slovenščini	68	2.2	//	//	//	//	//	//
Nimam svojega računalnika	68	1.5	//	//	//	//	//	//
Nimam potrebe po večji uporabi	//	//	296	2.4	//	//	//	//

¹⁰ Oznaka // v tabeli pomeni, da po določeni oviri v posameznem letu nismo spraševali.

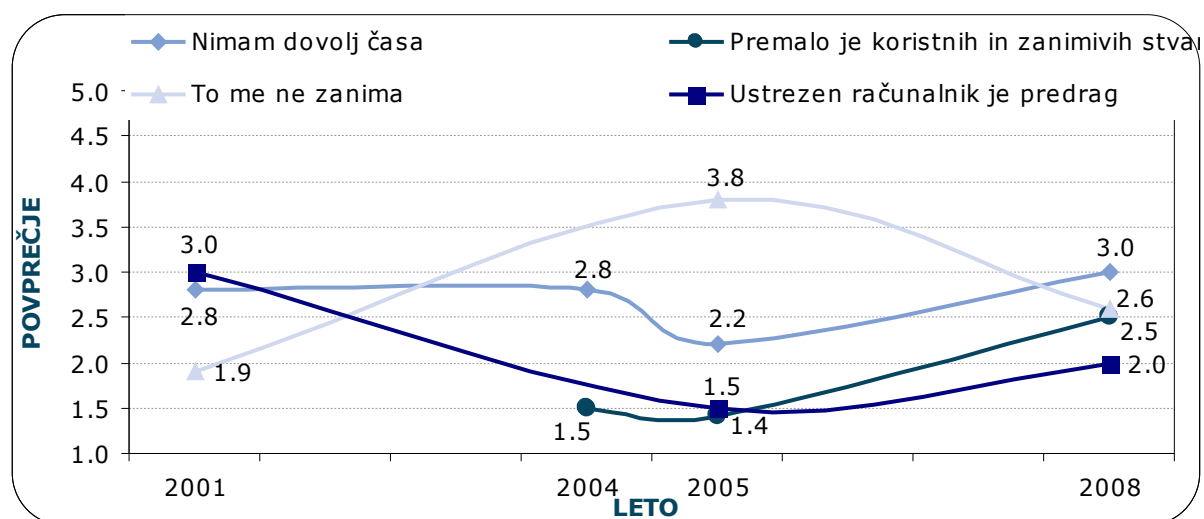
Vse ostale ovire se pojavljajo vsaj v treh letih. Te tudi prikazujemo na spodnjih dveh slikah, opazimo pa sledeče trende:

- Ovira *ne bi znal/a uporabljati*, ki se pojavlja v vseh letih razen v 2001, nima jasnega trenda, saj je bila povprečna pomembnost v letu 2004 (1.9) podobna kot v letu 2008 (2), medtem ko je bila v letu 2005 višja (3.6).
- Ovira *tekoči stroški uporabe so preveliki* se pojavlja v letih 2001, 2004 in 2005, lepo pa je viden padec pomembnosti te ovire (z 2.8 na 2.3 in nato na 1.7).
- Izkazalo se je, da ovira *drugi člani gospodinjstva me ovirajo* ni med pomembnejšimi, saj v vseh letih, ko smo po njej spraševali (tj. 2001, 2004 in 2005), dobiva nizke povprečne ocene (pod 2).
- Podobno velja za oviro *sem že prestar/a oz. premlad/a*, in sicer se ni pojavila v letu 2001, medtem ko ima v letih 2008 in 2004 podobno vrednost (1.6 oz. 1.4), v letu 2005 pa je višja (2.8).

Slika 41: Pregled pomembnosti ovir *ne bi znal/a uporabljati*, *tekoči stroški uporabe so preveliki*, *sem že prestar/a oz. premlad/a* in *drugi člani gospodinjstva me ovirajo* med leti za uporabnike (vir podatkov: RIS)

- Ovira *premalo je koristnih in zanimivih reči* se ni pojavila le v letu 2001. Sicer je to ovira, ki do leta 2008 ni dosegala visokih povprečnih ocen (leta 2004 1.5, leta 2005 1.4; v letu 2008 pa 2.5).
- Ovira *to me ne zanima* (ni se pojavila le v letu 2004) je imela največjo vrednost v letu 2005 (3.8), najmanjšo pa leta 2001. V letu 2008 je njena vrednost nekje vmes. V grobem pa se kaže, da pomembnost te ovire narašča, saj je imela v letu 2005 in 2008 višjo vrednost kot v letu 2001.
- Tudi ovira *ustrezen računalnik je predrag* se ni pojavila le v letu 2004. Zaključimo lahko, da njena pomembnost pada (sicer najvišjo vrednost ima v letu 2001 (3.0), najmanjšo pa v 2005 (1.5), vendar je vrednost v letu 2008 nižja od tiste v letu 2001).
- Samo ena ovira se pojavlja v vseh letih, in sicer je to ovira *nimam dovolj časa*. Njena vrednost je v vseh letih podobna (2.8 leta 2001 in 2004 ter 3 v 2008), edina izjema je leto 2005, ko je vrednost nižja (2.2).

Slika 42: Pregled pomembnosti ovir *nimam dovolj časa*, *to me ne zanima*, *premalo je koristnih in zanimivih stvari* in *ustrezen računalnik je predrag* med leti med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Tudi pri uporabnikih interneta splošni trendi naraščanja oz. padanja pomembnosti posameznih ovir niso jasni. Izjema so ovire *slabo znanje*

*angleščine, tekoči stroški uporabe so preveliki in nimam dovolj kvalitetnega dostopa, za katere velja, da se pomembnost skozi čas manjša. Tudi za nekatere druge ovire lahko razberemo trende, in sicer narašča pomen ovir *premalo je koristnih in zanimivih stvari, to me ne zanima*, pada pa pomen ovire *ustrezen računalnik je predrag*.*

2.3.2 Pomembnost ovir glede na demografske značilnosti

V tem podpoglavju analiziramo, kako se je spreminjala pomembnost ovir skozi čas glede na **starost, spol in izobrazbo**, pri čemer primerjamo ovire, ki se pojavljajo vsaj v 3 letih. Natančen pregled pomembnosti posameznih ovir za demografske skupine v določenih letih je v spodnji tabeli, na naslednjih straneh pa sledi natančnejši pregled s slikami. Naj že takoj omenimo, da podatkov za izobrazbo za leto 2008 zaradi premajhnega vzorca ne interpretiramo niti ne prikazujemo. Na tem mestu izpostavljam samo nekatere ugotovitve:

- Za oviro *premalo je koristnih in zanimivih stvari* velja, da jo oba spola zaznavata v približno enaki meri, kot vedno večjo pa jo zaznavajo osebe, stare med 30 in 60 leti. Kot največjo jo zaznavajo šolajoči, kot najmanjšo pa osebe z več kot srednjo šolo.
- Oviro *ustrezen računalnik je predrag* za intenzivnejšo rabo interneta v vedno večji meri vidijo moški, tisti, mlajši od 30 let in šolajoči. Višanje pomembnosti v zadnjih dveh skupinah lahko pojasnimo z dejstvom, da gre za osebe, ki večinoma še vedno živijo v gospodinjstvih s svojimi starši in/ali nimajo lastnih dohodkov, so torej odvisni od drugih oseb. Za druge demografske skupine večinoma velja, da se pomembnost skozi leta manjša.
- Za pogostejšo rabo interneta v večji meri *nimajo dovolj časa* ženske in osebe z več kot srednjo šolo, vedno bolj pa tudi starejši od 60 let. Najmanj o njej poročajo mlajši od 30 let ter šolajoči.
- Pogostejša raba interneta *ne zanima* šolajočih in žensk.

- Mnenja, da so za intenzivnejšo rabo interneta *prestari oz. premladi*, so predvsem starejši od 60 let, pa tudi tisti med 46 in 60 leti. V najmanjši meri to oviro zaznavajo šolajoči.
- Pomembnost ovire *tekoči stroški uporabe so preveliki* večinoma v vseh demografskih skupinah pada. Izjema so le osebe, stare manj kot 30 let, majhen pa je tudi padec pomembnosti med šolajočimi. To gre na račun dejstva, da so to osebe, ki večinoma še vedno živijo v gospodinjstvih s svojimi starši oz. nimajo lastnih dohodkov, tako da na visoko povprečje najverjetneje vplivajo okoliščine.
- Upada tudi pomembnost ovire *drugi člani gospodinjstva me ovirajo*, to ne velja le za šolajoče ter tiste, mlajše od 30 let, kjer pomembnost narašča. Na redko rabo med mlajšo populacijo torej bolj vplivajo druge osebe ter okoliščine. Sicer v nekoliko večji meri to oviro zaznavajo ženske; v najmanjši pa tisti z več kot srednjo šolo.
- Pri zaznavanju pomembnosti ovire *ne bi znal/a uporabljati* opazimo, da med spoloma ni večjih razlik v povprečjih, medtem ko je glede na starost vidno, da oviro v največji meri zaznavajo starejši od 60 let, v najmanjši pa mlajši od 30 let. To je tudi pričakovano, saj so bili mlajši najverjetneje vsaj osnovne računalniške izobrazbe deležni skozi svoje šolanje, medtem ko za najstarejše to ne velja. Glede na izobrazbo je, tudi pričakovano, da to oviro v najmanjši meri zaznavajo šolajoči, kar lahko zopet pojasnimo s tem, da so verjetno v šoli deležni izobraževanje o rabi interneta oz. ga celo že uporabljajo za svoje delo v šoli.

Tabela 13: Pregled pomembnosti ovir za intenzivnejšo uporabo interneta med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na demografske spremenljivke med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

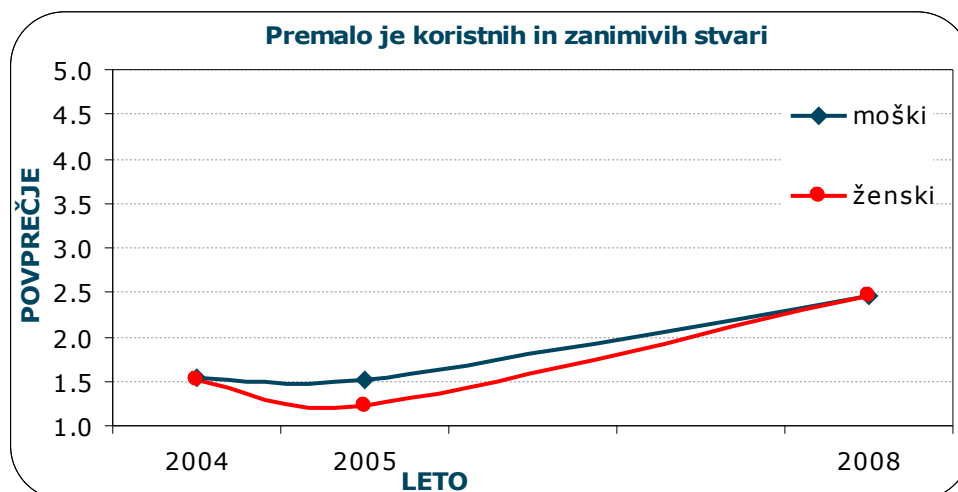
OVIRA	LETO	SPOL		STAROST				IZOBRAZBA			SKUPAJ
		moški	ženski	manj kot 30	30 – 45	46 – 60	nad 60	srednja šola ali manj	več kot srednja šola	šolajoči	
Premalo je koristnih in zanimivih stvari	2004	1.55	1.52	1.59	1.49	1.43	•-1.71	1.59	1.39	1.56	1.54
	2005	1.52	1.22	•-1.67	((1.11))	1.29	-1.60	1.37	•-1.11	•-1.67	1.36
	2008	•-2.45	•-2.54	•-2.01	•-2.68	•-2.71	•-2.00	--	--	--	((2.50))
Ustrezen računalnik je predrag	2001	2.93	-3.19	-2.45	((3.37))	-3.35	3.46	-2.70	((2.42))	•-1.00	3.02
	2005	1.56	1.53	•-2.33	-1.41	1.52	1.61	1.54	•-1.33	•-2.33	1.54
	2008	•-2.76	•-1.00	•-4.00	•-1.00	•-1.35	•-3.00	--	--	--	•-1.79
Nimam dovolj časa	2001	2.85	-2.74	-2.79	((3.58))	-2.45	2.75	-2.80	((3.20))	•-1.00	2.81
	2004	2.68	2.86	2.77	2.73	2.96	•-1.87	2.83	2.77	2.65	2.76
	2005	2.15	2.28	•-1.00	-2.27	2.56	1.70	2.20	•-2.89	•-1.00	2.22
	2008	•-3.00	•-3.07	•-1.00	•-2.84	•-3.97	•-5.00	--	--	--	((3.04))
To me ne zanima	2001	1.87	-1.99	-1.89	((2.57))	-1.56	1.74	-1.96	•-2.32	•-3.00	1.91
	2005	3.49	4.06	•-4.33	(3.77)	3.90	3.64	3.83	•-3.44	•-4.33	3.81
	2008	•-2.40	•-2.75	•-2.51	•-2.68	•-2.35	•-3.00	--	--	--	((2.57))
Sem že prestar/a oz. premlad/a	2004	1.45	1.4	1.29	1.37	1.83	•-3.01	1.59	1.37	1.24	1.43
	2005	2.92	2.71	•-2.33	(1.95)	2.86	3.30	2.81	•-2.89	•-2.33	2.80
	2008	•-1.18	•-1.99	•-1.00	•-1.48	•-1.97	•-2.00	--	--	--	((1.59))
Tekoči stroški uporabe so preveliki	2001	2.67	-2.92	-2.39	((3.04))	-3.04	2.94	-2.26	((3.34))	•-3.00	2.76
	2004	2.39	2.08	2.38	2.05	2.28	•-1.93	2.28	1.92	2.45	2.25
	2005	1.54	1.75	•-2.33	-1.64	1.55	1.79	1.65	•-1.44	•-2.33	1.66
Drugi člani gospodinjstva me ovirajo	2001	1.36	-1.74	-1.33	((1.36))	-1.78	1.65	-1.42	((1.15))	•-1.00	1.49
	2004	1.62	1.68	1.71	1.71	1.34	•-1.72	1.67	1.40	1.81	1.65
	2005	1.12	1.26	•-2.00	-1.18	1.22	1.09	1.19	•1.00	•-2.00	1.20
Ne bi znal/a uporabljati	2004	1.77	2.03	1.81	1.81	2.17	•-2.97	2.07	1.63	1.78	1.88
	2005	3.71	3.58	•-2.67	(3.36)	3.71	3.79	3.61	•-4.33	•-2.67	3.64
	2008	•-1.76	•-2.17	•-2.01	•-1.96	•-1.65	•-3.00	--	--	--	1.97

- **Spol**

Medtem ko je primerjava pomembnosti ovir skozi leta glede na **spol** pri neuporabnikih pokazala, da ženske večinoma ovire zaznavajo kot pomembnejše v primerjavi z moškimi, za uporabnike to večinoma ne velja. Zanimivo je, da so trendi naraščanja oz. padanja pomembnosti posameznih ovir pri obeh spolih večinoma zelo podobni, pri večini ovir celo enaki. Velikokrat je tudi opaziti, da so povprečja pomembnosti ovir med moškimi in ženskami zelo podobna.

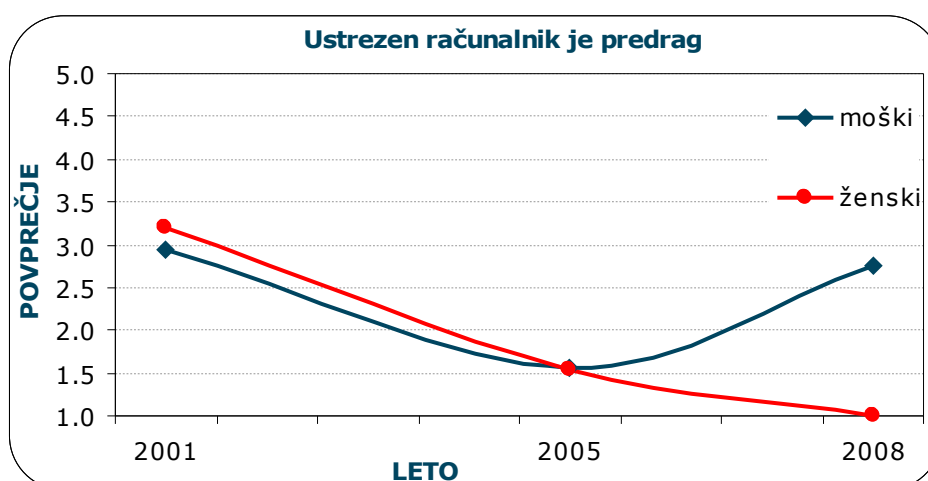
Pomembnost ovir, povezanih s stroški, med obema spoloma skozi leta upada, kar je tudi pričakovano glede na to, da vedno več posameznikov do interneta dostopa preko širokopasovne povezave. Razlike so predvsem pri ovirah *to me ne zanima* in *premalo je koristnih in zanimivih stvari*, in sicer obe oviri kot večji zaznavajo ženske.

Pri oviri *premalo je koristnih in zanimivih stvari* med spoloma ni večjih razlik, saj so povprečja v letih 2004 in 2008 enaka, le v letu 2005 to oviro kot pomembnejšo zaznavajo moški. Sicer za oba spola velja, da je pomembnost ovire med letoma 2004 in 2005 padla, nato pa se je dvignila v letu 2008.

Slika 43: Pregled pomembnosti ovire *premalo je koristnih in zanimivih stvari* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

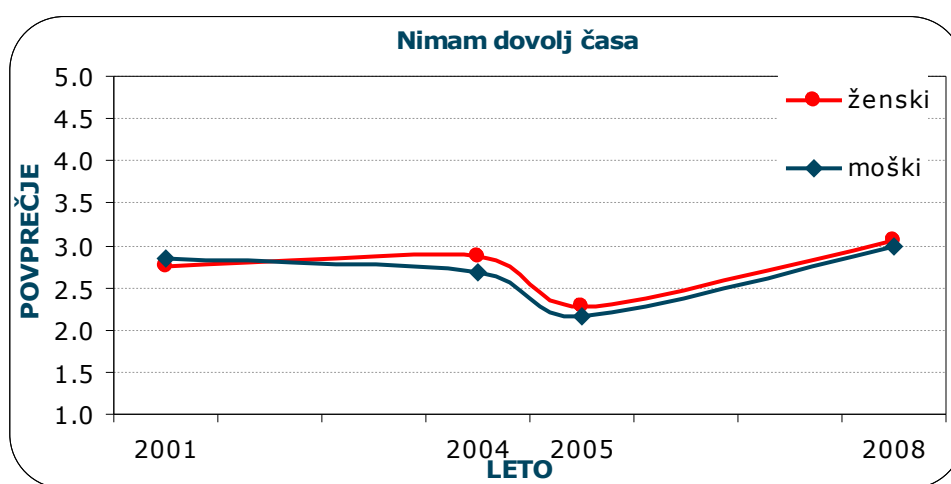
Če so bili trendi naraščanja oz. padanja pri zgornji oviri za oba spola enaki, to za oviro *ustrezen računalnik je predrag* ne velja. Povprečje pomembnosti ovire pri obeh spolih je bilo v letih 2001 in 2005 zelo podobno, v letu 2008 pa je razlika med povprečji zelo velika. Do leta 2005 velja, da je pri obeh spolih pomembnost ovire padala, nato pa je do leta 2008 med moškimi narasla, med ženskami pa še naprej padala.

Slika 44: Pregled pomembnosti ovire *ustrezen računalnik je predrag* med leti 2001, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

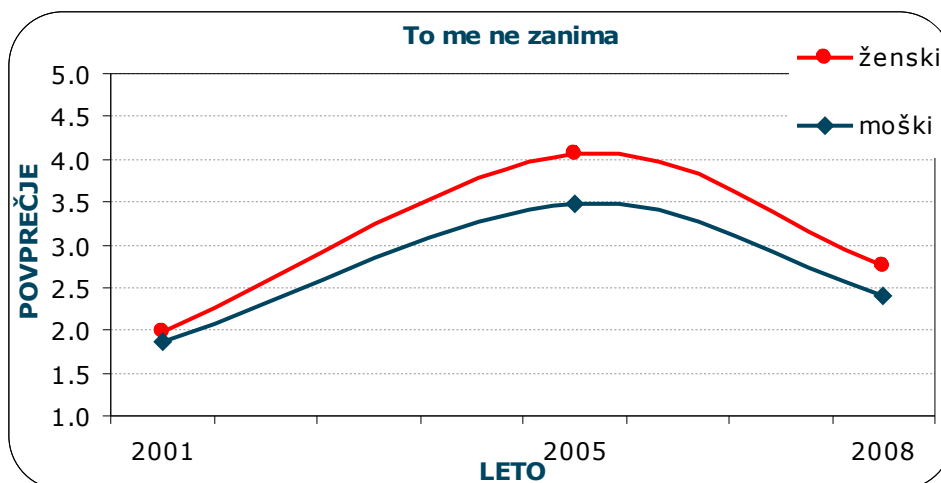

Izkaže se, da razlika med povprečji med spoloma pri oviri *nimam dovolj časa* ni velika v nobenemu od opazovanih let. V vseh letih, razen v letu 2001, pa to oviro kot pomembnejšo zaznavajo ženske. Podoben je trend naraščanja oz. padanja ovire za oba spola, saj je pri obojih od leta 2004 do leta 2005 pomembnost padla ter se nato do leta 2008 zopet povečala. Razlika je le med letoma 2001 in 2004, ko je pomembnost ovire med ženskami narasla, med moškimi pa padla. V letu 2008 je bilo povprečje pomembnosti najvišje za oba spola, v letu 2005 pa najnižje.

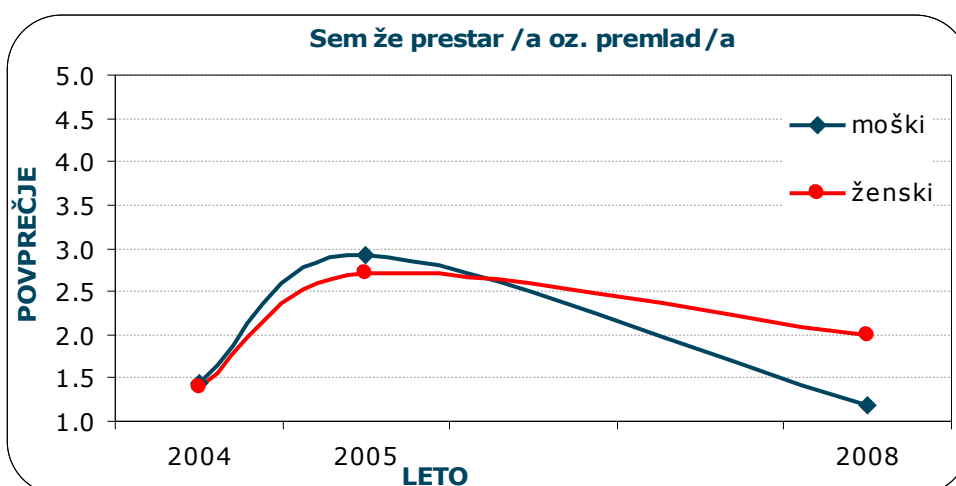
Slika 45: Pregled pomembnosti ovire *nimam dovolj časa* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Za oviro *to me ne zanima* v vseh letih velja, da jo kot pomembnejšo zaznavajo ženske, razlika med povprečji je večja predvsem v letu 2005. Trend naraščanja oz. padanja pomembnosti ovire je enak za oba spola, saj je pomembnost ovire med letoma 2001, ko je imela najnižjo vrednost, in 2005 naraščala in dosegla najvišjo vrednost, nato pa padla v letu 2008.

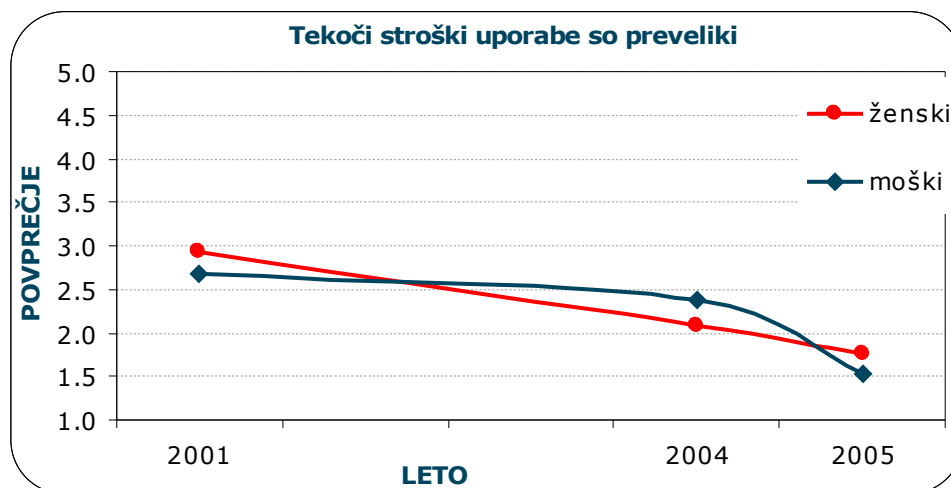
Slika 46: Pregled pomembnosti ovire *to me ne zanima* med leti 2001, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Ovira *sem že prestar/a oz. premlad/a* je imela v letu 2001 približno enak pomen za oba spola, v letu 2005 nekaj večjega za moške, v letu 2008 pa za ženske. Sicer je trend naraščanja oz. padanja ovire zopet enak za oba spola. Med letoma 2004 in 2005 je pomembnost ovire naraščala, nato pa padla med letoma 2005 in 2008. Največjo pomembnost je ovira pri obeh spolih dosegla v letu 2005, najnižjo pa pri moških v letu 2008, pri ženskah pa v letu 2001.

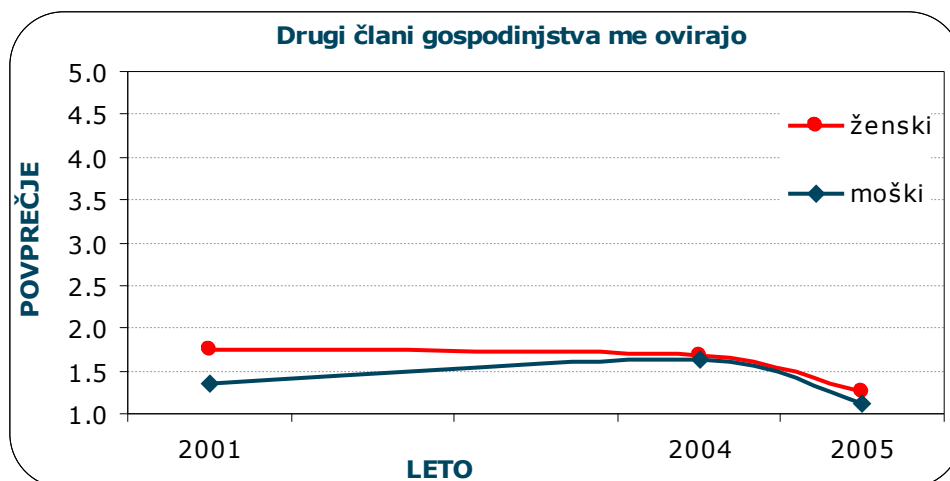
Slika 47: Pregled pomembnosti ovire *sem že prestar/a oz. premlad/a* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Ovira *tekoči stroški uporabe so preveliki* skozi leta izgublja na pomenu pri obeh spolih. V letih 2001 in 2005 je imela večji pomen za ženske, v letu 2004 pa za moške. Razlika med povprečji je bila v letih 2001 in 2004 približno konstantna, v letu 2005 pa se je rahlo zmanjšala.

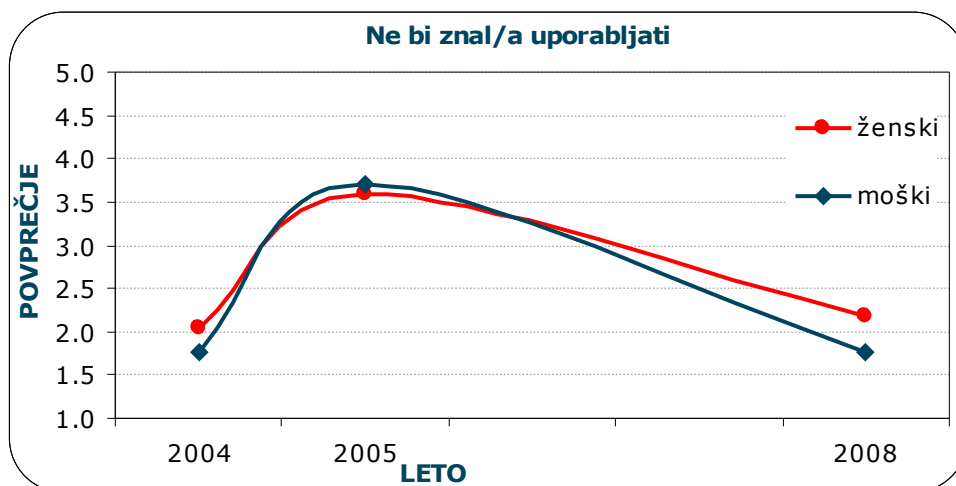
Slika 48: Pregled pomembnosti ovire *tekoči stroški uporabe so preveliki* med leti 2001, 2004 in 2005 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Ovira *drugi člani gospodinjstva me ovirajo* se je v vseh letih izkazala za večji problem pri ženskah kot pri moških, razlika med povprečji je bila še posebej velika v letu 2001, medtem ko je bila v letih 2004 in 2005 zanemarljiva. Trend naraščanja oz. padanja pomembnosti ovire je pri obeh spolih od leta 2004 enak, saj pomembnost pada, medtem ko je pri moških med letoma 2001 in 2004 pomembnost naraščala, pri ženskah pa padala.

Slika 49: Pregled pomembnosti ovire *drugi člani gospodinjstva me ovirajo* med leti 2001, 2004 in 2004 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Oviro *ne bi znal/a uporabljati* v vseh letih, razen v letu 2005, kot pomembnejšo zaznavajo ženske. Za oba spola je trend naraščanja oz. padanja enak, saj je pomembnost naraščala med letoma 2004 in 2005, ko je tudi dosegla najvišjo vrednost; nato pa padla v letu 2008. Tudi razlike med povprečji med spoloma niso velike, nekoliko večje so le v letu 2008.

Slika 50: Pregled pomembnosti ovire *ne bi znal/a uporabljati* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

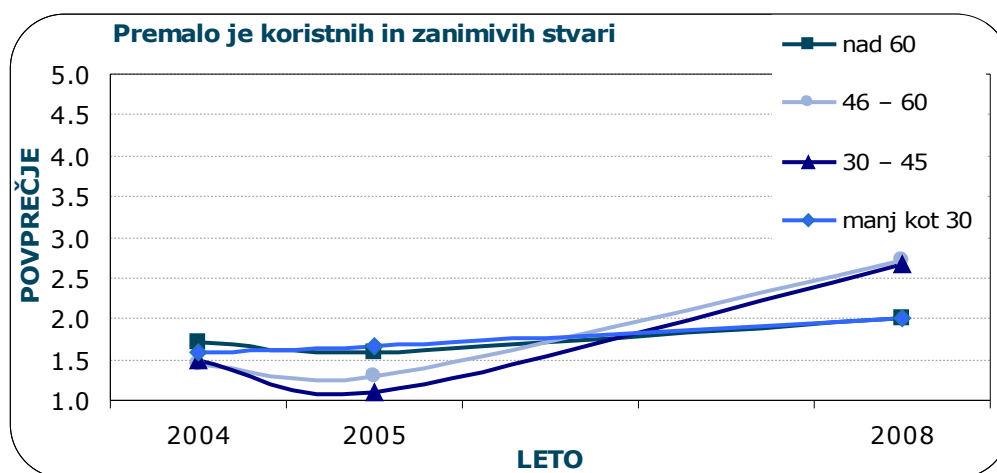
- **Starost**

Glede na **starost** se je pri uporabnikih interneta izkazalo, da ni starostne skupine, ki bi izstopala pri tem, da ovire konstantno zaznava kot pomembnejše oz. manj pomembne od ostalih.

Zanimivo je, da starejši uporabniki (nad 60 let) bolj poročajo o tem, da za intenzivnejšo rabo interneta *nimajo dovolj časa* kot mlajši. To gre najverjetneje pripisati temu, da le-ti internet uporabljajo za razvedrilne, prostočasne aktivnosti, medtem ko je pri mlajših ta ovira manj prisotna, verjetno zaradi tega, ker uporabo interneta že dojemajo kot del vsakdanjika, ga potrebujejo za svoje delo ipd., ne pa, da se internet uporablja le, če imaš dovolj časa. Nekaj podobnega velja tudi za oviro *to me ne zanima*, kjer se zopet pokaže, da je to za mlajše manjša ovira kot za starejše, čeprav so razlike manjše kot pri prej omenjeni oviri. Mlajši si namreč ne morejo privoščiti, da bi jih nezanimanje oviralo pri uporabi interneta, saj so, vsaj delno, primorani v njegovo uporabo, naj bo zaradi svojega dela ali šolanja ipd.

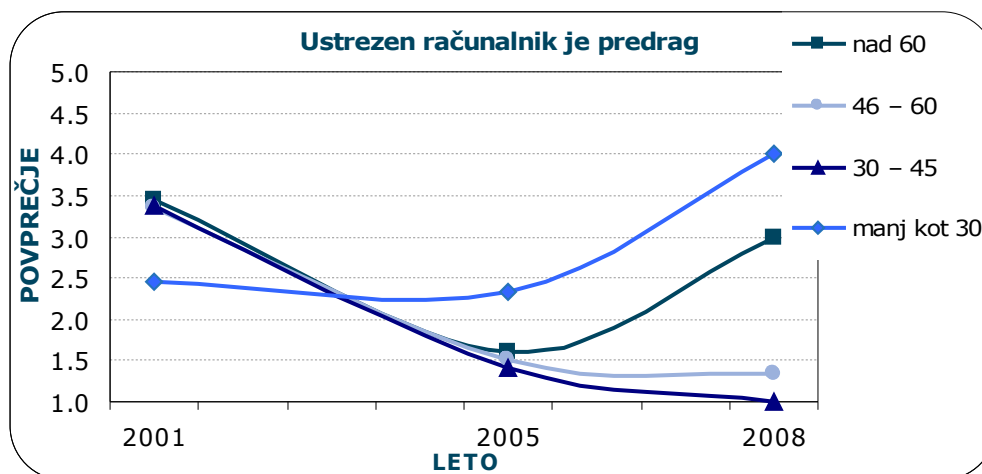
Pri mlajših uporabnikih opazimo tudi, da bolj kot ostale skupine zaznavajo ovire, povezane s stroški ter *vpliv drugih članov gospodinjstva*. Na višje povprečje pri teh ovirah vpliva predvsem dejstvo, da najmlajši živijo v skupnem gospodinjstvu s starši in/ali nimajo lastnih osebnih dohodkov. Na visoko povprečje torej vplivajo okoliščine ter vpliv drugih. Delno to velja tudi za šolajoče.

Pomembnost ovire *premalo je koristnih in zanimivih stvari* je med 2004 – 2005 padala, nato pa naraščala do leta 2008. Povprečja pomembnosti so podobna med tistimi, starimi med 30 in 45 ter tistimi, starimi med 46 in 60 let; kot tudi med ostalima dvema skupinama, torej tistimi, mlajšimi od 30 let in starejšimi od 60 let. V letu 2004 je imela ovira največji pomen med tistimi, starejšimi od 60 let, v letu 2005 med mlajšimi od 30 let, v letu 2008 pa med tistimi med 30 in 45 ter 46 in 60. Najmanjši pomen v letu 2004 je imela za tiste, stare med 30 in 45 ter 46 in 60 let, v letu 2005 med tistimi, starimi med 30 in 45 ter v letu 2008 med mlajšimi od 30 let ter starejšimi od 60.

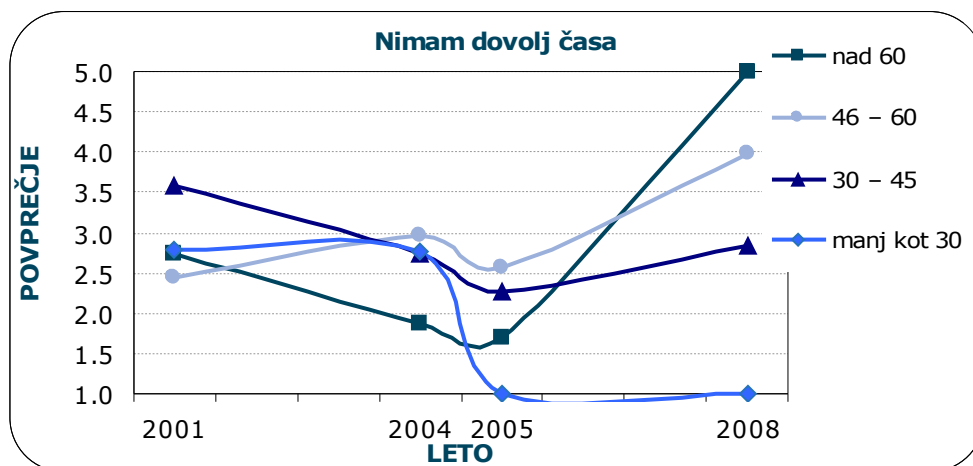
Slika 51: Pregled pomembnosti ovire *premalo je koristnih in zanimivih stvari* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Za oviro *ustrezen računalnik je predrag* je značilno, da so povprečja med starostnimi skupinami v letih 2001 in 2005 zelo podobna, odstopajo le mlajši od 30 let. Zanje velja, da so v letu 2001 oviro videli kot veliko manj pomembno od ostalih skupin, v letu 2005 pa se je pomen, glede na ostale skupine, zmanjšal le rahlo. Med letoma 2005 in 2008 je pomembnost ovire padla med tistimi, starimi med 46 do 60 let ter 30 in 45 let; v ostalih dveh skupinah pa se je povečala. Pri oviri se kaže, da ni skupine, ki bi jo konstantno zaznavala kot najmanj oz. najpomembnejšo.

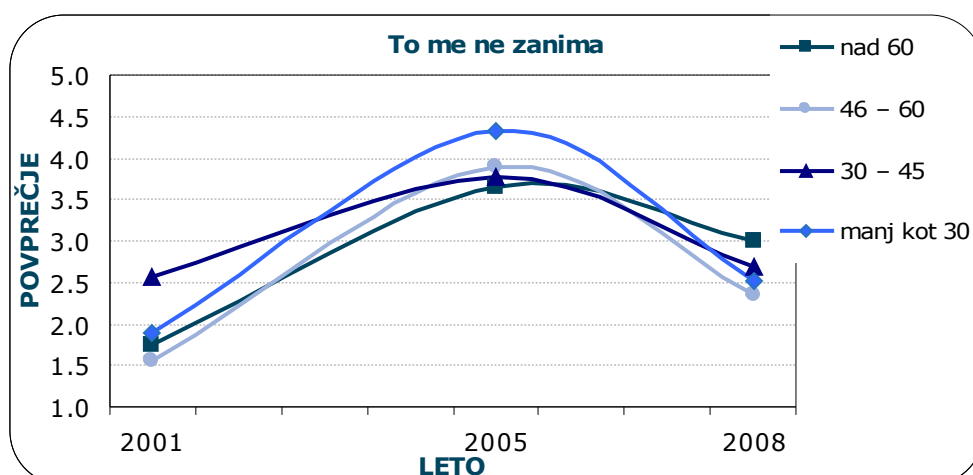
Slika 52: Pregled pomembnosti ovire *ustrezen računalnik je predrag* med leti 2001, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Pomembnost ovire *nimam dovolj časa* je med letoma 2001 in 2005 upadla v vseh starostnih skupinah razen med tistimi, starimi med 46 in 60 leti. Za slednje velja, da se je pomembnost med letoma 2001 in 2004 zvišala, nato pa do leta 2005 upadla. Od leta 2005 do 2008 je pomembnost ovire v vseh starostnih skupinah narasla, izjema so le mlajši od 30 let, kjer je ostala na enaki ravni. Kot največjo so jo v letu 2001 videli tisti, stari med 30 in 45 leti, v letih 2004 in 2005 tisti, stari med 46 in 60 leti, v letu 2008 pa starejši nad 60 leti. Kot najmanjšo so jo v letu 2001 zaznavali tisti, stari med 46 in 60 leti, v letu 2004 starejši nad 60 leti, v letih 2005 in 2008 pa mlajši od 30 let. Ni torej skupine, ki bi oviro konstantno ocenila kot največjo oz. najmanjšo.

Slika 53: Pregled pomembnosti ovire *nimam dovolj časa* med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

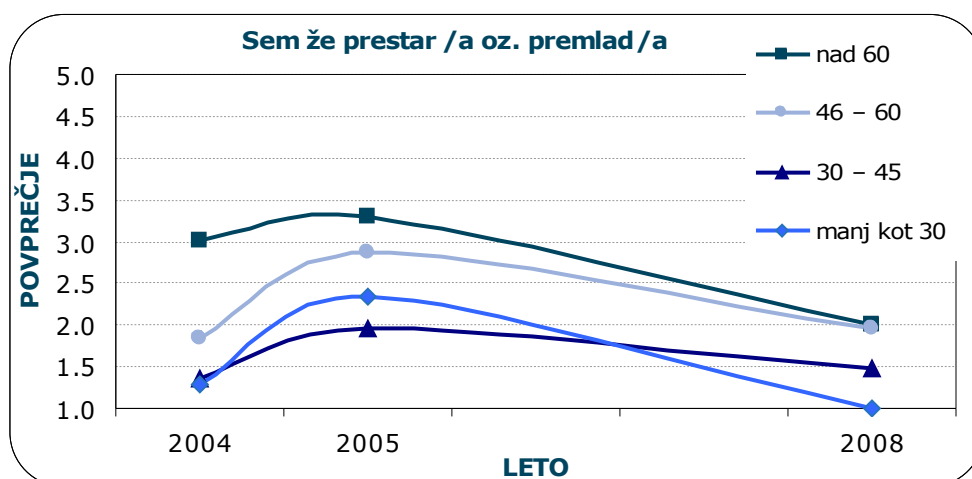
Pri oviri *to me ne zanima* je lažje določiti trende, saj so zelo podobni za vse skupine. Za vse namreč velja, da je imela ovira najmanjšo vrednost v letu 2001, potem je vrednost narasla na najvišjo v letu 2005 ter nato spet upadla v letu 2008. Zopet ni starostne skupine, ki bi to oviro ves čas videla kot pomembnejšo oz. manj pomembno od drugih. Tako v letih 2001 in 2008 oviro kot najmanjšo vidijo osebe, stare med 46 in 60 leti; v letu 2005 pa starejši od 60 let. Kot najpomembnejšo jo v letu 2001 zaznavajo tisti, stari med 30 in 45 leti; v letu 2005 mlajši od 30 let; v letu 2008 pa starejši od 60 let.

Slika 54: Pregled pomembnosti ovire *to me ne zanima* med leti 2001, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

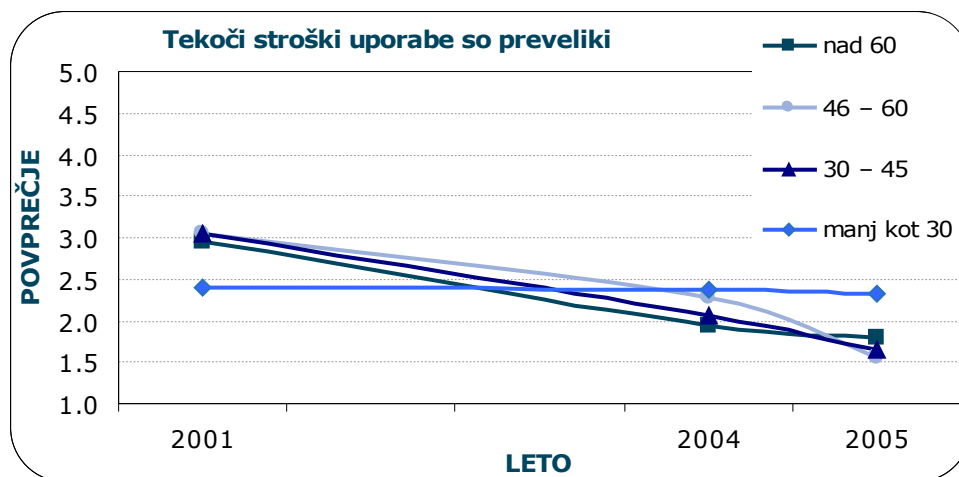

Jasno so razvidni tudi trendi padanja oz. naraščanja pomembnosti ovire *sem že prestar/a oz. premlad/a*, ki so približno enaki za vse starostne skupine. Od leta 2004 do 2005 je namreč pomembnost naraščala, nato pa med letoma 2005 in 2008 padla. Velja tudi, da to oviro kot največjo zaznavajo najstarejši, tj. starejši od 60 let; kot najmanjšo pa v letih 2004 in 2008 mlajši od 30 let, v letu 2005 pa tisti, stari med 30 in 45 leti.

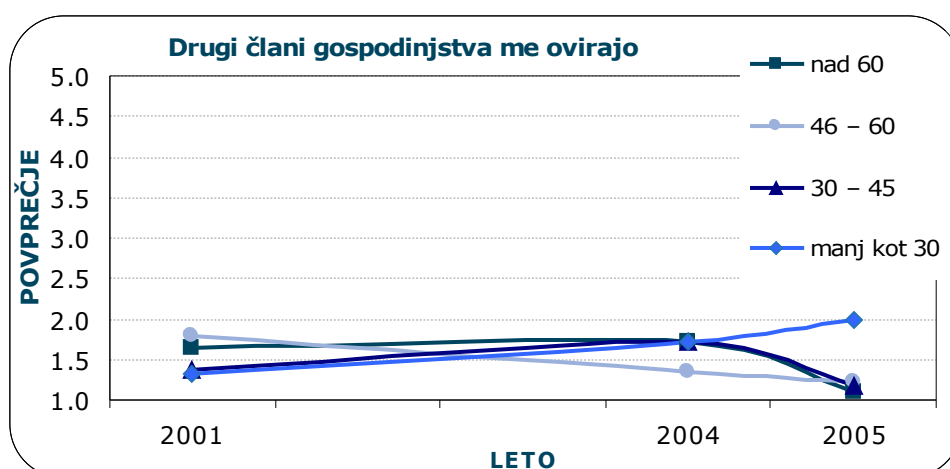
Slika 55: Pregled pomembnosti ovire *sem že prestar/a oz. premlad/a* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Lepo je viden upad pomena ovire *tekoči stroški uporabe so preveliki* v vseh starostnih skupinah z izjemo mlajših od 30 let, kjer je upad pomembnosti veliko manjši kot v ostalih skupinah. V vseh starostnih skupinah, razen v omenjeni, so povprečja pomembnosti v vseh letih izjemno podobna. Izstopajo le osebe, mlajše od 30 let, za katere velja, da skozi vsa leta oviri pripisujejo podobno pomembnost, pri čemer so v letu 2001 še močno pod povprečjem ostalih skupin, v letu 2004 pa že nekaj nad.

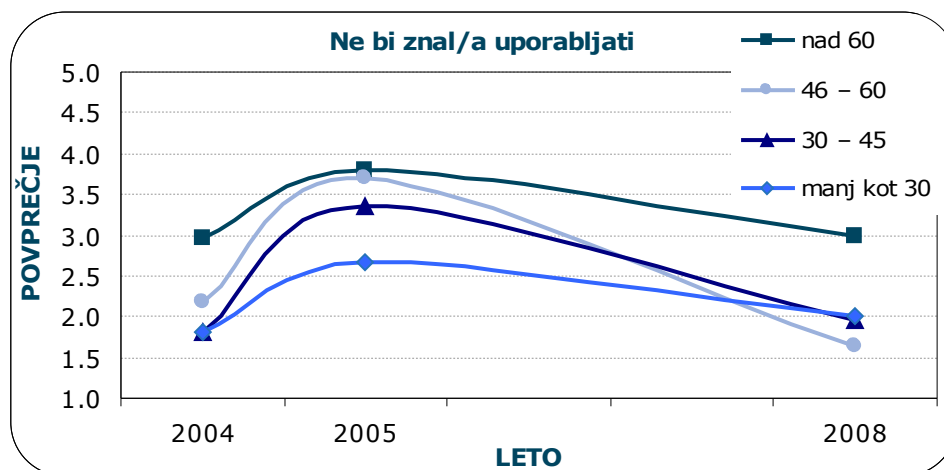
Slika 56: Pregled pomembnosti ovire *tekoči stroški uporabe so preveliki* med leti 2001, 2004 in 2005 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Ovira *drugi člani gospodinjstva me ovirajo* je v starostni skupini 46 do 60 let skozi vsa leta izgubljala na pomenu, medtem ko je med mlajšimi od 30 let ves čas pridobivala. Za tiste, stare nad 60 leti ter med 30 in 45 leti, pa velja, da je med letoma 2001 in 2004 pridobila na pomenu, nato pa med letoma 2004 in 2005 upadla. Sicer so povprečja skupin v letih 2004 in 2005 zelo podobna, v letu 2004 odstopa le skupina tistih, starih med 46 in 60 let, v letu 2005 pa skupina mlajših od 30 let. Velja, da ni starostne skupine, ki bi jo konstantno ocenjevala kot pomembnejšo oz. kot manj pomembno od ostalih skupin.

Slika 57: Pregled pomembnosti ovire *drugi člani gospodinjstva me ovirajo* med leti 2001, 2004 in 2005 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Ovira *ne bi znal/a uporabljati* je v vseh skupinah dosegla najvišjo vrednost v letu 2005. Starejši od 60 let v vseh letih oviro zaznavajo kot največjo, kot najmanj pomembno pa v letu 2004 tisti, stari med 30 in 45, ter manj kot 30 let; v 2005 mlajši od 30; v 2008 pa osebe, stare med 46 in 60. Trend naraščanja oz. padanja pomembnosti ovire je enak za vse skupine.

Slika 58: Pregled pomembnosti ovire *ne bi znal/a uporabljati* med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

- **Izobrazba**

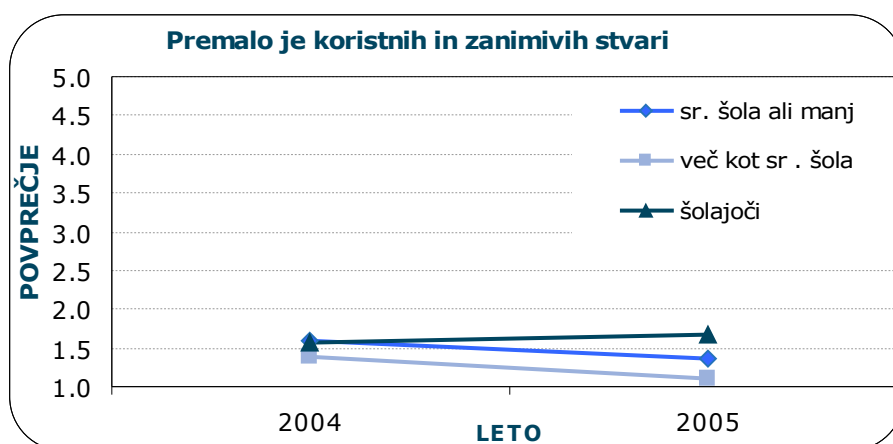
Pri uporabnikih interneta glede na **izobrazbo** prikazujemo le podatke za leta 2001, 2004 in 2005, ne pa tudi za leto 2008. Za to leto je namreč velikost vzorca premajhna, da bi podatke lahko interpretirali.

Opazimo, da ni skupine, ki bi ovire konstantno ocenjevala kot pomembnejše oz. kot manj pomembne od ostalih skupin. Vseeno lahko rečemo, da v manjši meri ovire zaznavajo tisti z več kot srednjo šolo in šolajoči, vendar to ne velja za vse ovire.

V splošnem se kaže, da ovire, povezane s stroški, izgubljajo na pomenu, delno to ne velja le za šolajoče, saj se pri njih kaže, da sta ti oviri še

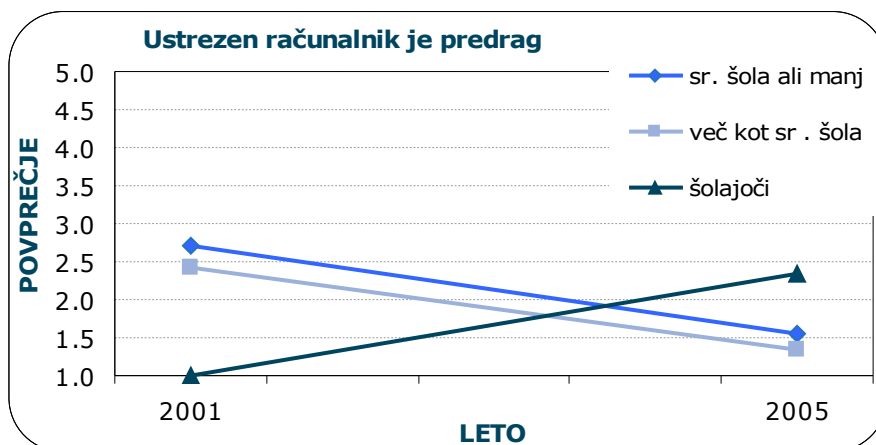
vedno pomembni. To lahko pojasnimo s tem, da gre za mlajše osebe, ki še vedno živijo v gospodinjstvu s svojimi starši oz. nimajo osebnega dohodka, zato gre visoko povprečje pripisati okoliščinam. Podobno velja tudi za oviro *drugi člani gospodinjstva me ovirajo*.

Oviro *premalo je koristnih in zanimivih stvari* v letu 2004 kot največjo zaznavajo tisti s srednjo šolo ali manj, v letu 2005 pa šolajoči. V obeh letih jo kot najmanjšo vidijo tisti z več kot srednjo šolo. Zanimivo je, da ovira pridobiva pomembnost edino med šolajočimi, medtem ko pada tako med tistimi s srednjo šolo ali manj kot tistimi z več kot srednjo šolo. Sicer so povprečja pomembnosti med leti in med skupinami podobna.

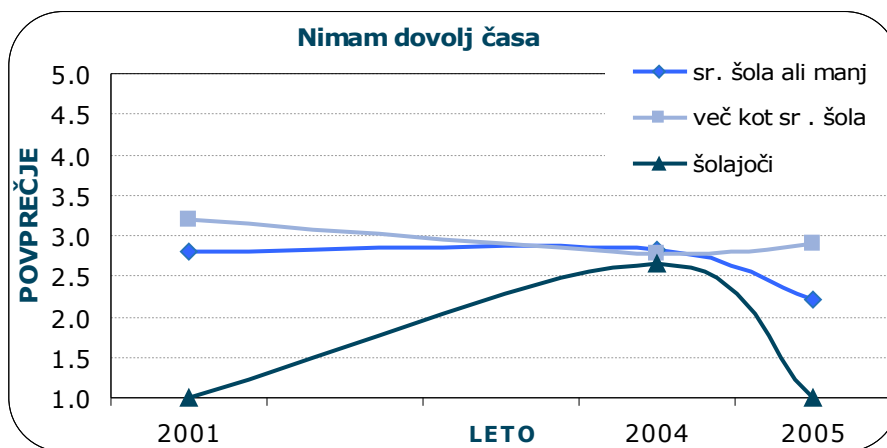
Slika 59: Pregled pomembnosti ovire *premalo je koristnih stvari* med letoma 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Tudi pri oviri *ustrezen računalnik je predrag* se kaže, da ovira pridobiva na pomembnosti samo med šolajočimi, v ostalih dveh skupinah pa pomen pada. Medtem ko so bili v letu 2001 šolajoči skupina, ki je oviro videla kot najmanjšo, se je v letu 2005 to spremenilo, saj so skupina, ki jo zaznava kot največjo. V letu 2001 oviro kot največjo zaznavajo tisti s srednjo šolo ali manj, v letu 2005 pa kot najmanjšo tisti z več kot srednjo šolo. Povprečne ocene pomembnosti ovire med slednjima dvema skupinama so v obeh letih podobne, medtem ko šolajoči v obeh letih odstopajo.

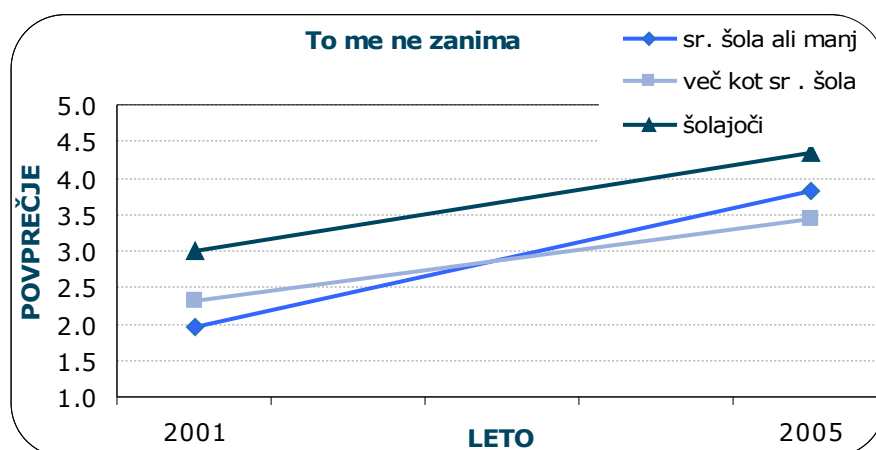
Slika 60: Pregled pomembnosti ovire *ustrezen računalnik je predrag* med letoma 2001 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Opaziti je, da šolajoči odstopajo tudi pri oviri *nimam dovolj časa*, saj se povprečja pomembnosti ovire predvsem v letih 2001 in 2005 močno razlikujeta od ostalih dveh skupin. Velja, da šolajoči v vseh letih to oviro vidijo kot najmanjšo, kot največjo pa v letih 2001 in 2005 tisti z več kot srednjo šolo, v letu 2004 pa osebe s srednjo šolo ali manj. Različni so tudi trendi padanja oz. naraščanja pomembnosti ovire za vse izobrazbene skupine. Le med posamezniki s srednjo šolo ali manj pomembnost ovire v vseh letih pada, medtem ko med tistimi z več kot srednjo šolo pomembnost med letoma 2001 in 2004 pada, nato pa rahlo naraste do leta 2005. Za šolajoče velja, da ovira med letoma 2001 in 2004 narašča, nato pa pada med 2004 in 2005.

Slika 61: Pregled pomembnosti ovire *nimam dovolj časa* med leti 2001, 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

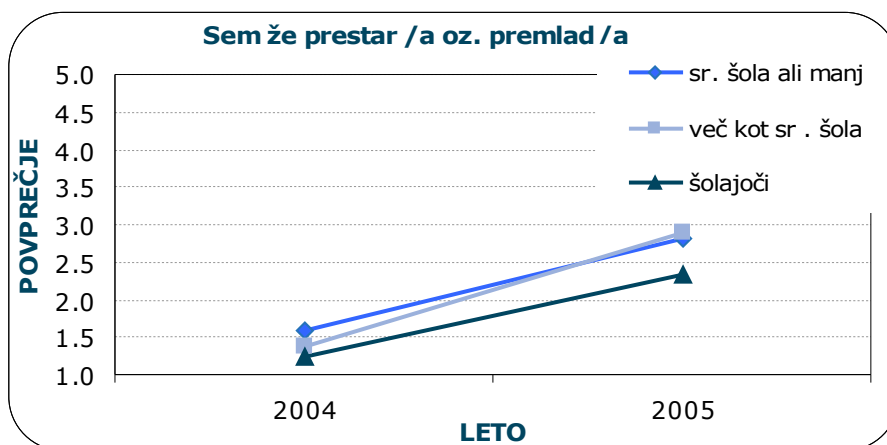
Pomembnost ovire *to me ne zanima* med letoma 2001 in 2005 v vseh izobrazbenih skupinah narašča. Šolajoči oviro v obeh letih zaznavajo kot najpomembnejšo; kot najmanjšo jo v letu 2001 zaznavajo tisti s srednjo šolo ali manj, v letu 2005 pa tisti z več kot srednjo šolo.

Slika 62: Pregled pomembnosti ovire *to me ne zanima* med letoma 2001 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

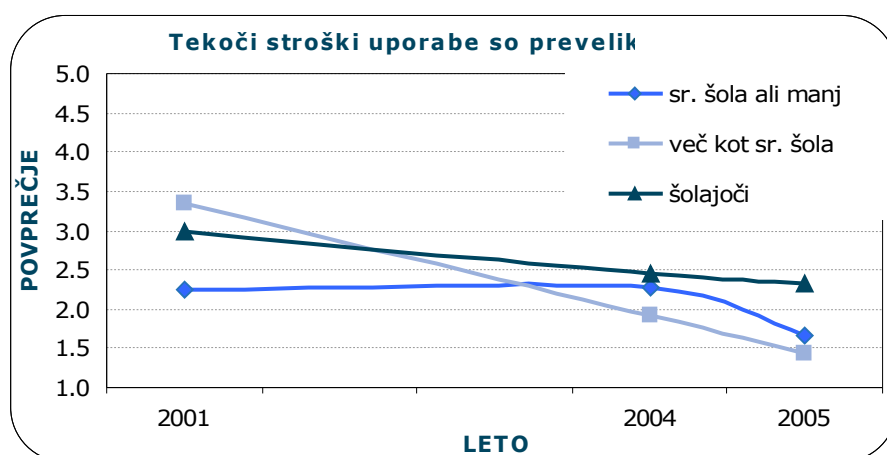
Tudi pomembnost ovire *sem že prestar/a oz. premlad/a* med letoma 2004 in 2005 narašča. Pričakovano je, da jo kot najmanjšo v obeh letih zaznavajo šolajoči, kot največjo pa v letu 2004 tisti s srednjo šolo ali manj, v letu 2005 pa tisti z več kot srednjo šolo. Razlike med povprečji

med tema dvema skupinama so sicer v letu 2005 zanemarljive; zelo majhne pa so tudi razlike med vsemi skupinami v letu 2004.

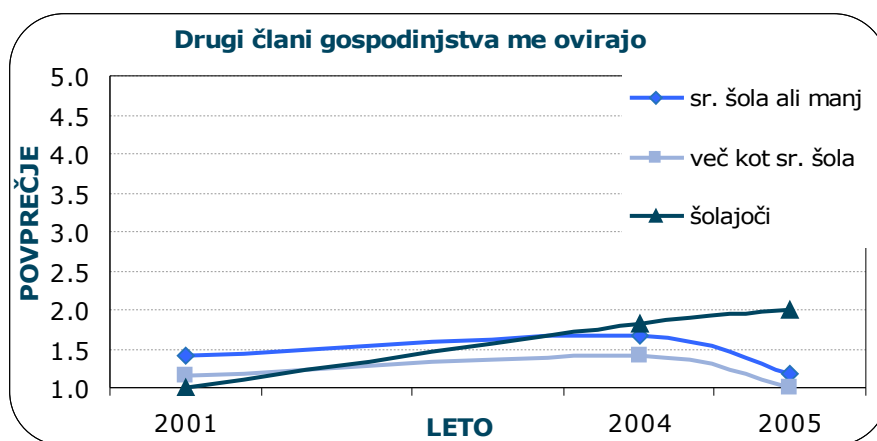
Slika 63: Pregled pomembnosti ovire *sem že prestar/a oz. premlad/a* med letoma 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Pomembnost ovire *tekoči stroški uporabe so preveliki* v vseh izobrazbenih skupinah skozi leta pada. Največji je padec pomembnosti med tistimi z več kot srednjo šolo, saj so v letu 2001 to oviro zaznavali kot najpomembnejšo med vsemi, v letih 2004 in 2005 pa že kot najmanjšo. Kot največjo so jo v letih 2004 in 2005 videli šolajoči, kot najmanjšo v letu 2001 pa tisti s srednjo šolo ali manj.

Slika 64: Pregled pomembnosti ovire *tekoči stroški uporabe so preveliki* med leti 2001, 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

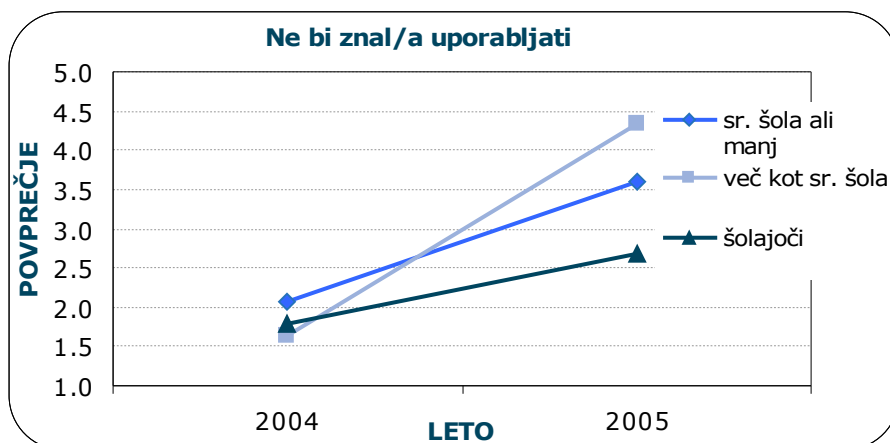
Za oviro *drugi člani gospodinjstva me ovirajo* se izkaže, da njena pomembnost med šolajočimi skozi leta narašča – v letu 2001 so bili skupina, ki je oviro zaznavala kot najmanjšo, v letih 2004 in 2005 pa kot največjo. Za ostali dve skupini velja, da je pomembnost med letoma 2001 in 2004 narasla, nato pa upadla med 2004 in 2005. Kot najmanjšo so v letih 2004 in 2005 oviro zaznavali tisti z več kot srednjo šolo, kot največjo pa v letu 2001 tisti s srednjo šolo ali manj. Povprečja pomembnosti med skupinami so v posameznih letih precej podobna, izstopajo le šolajoči v letu 2005.

Slika 65: Pregled pomembnosti ovire *drugi člani gospodinjstva me ovirajo* med leti 2001, 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

Pomembnost ovire *ne bi znal/a uporabljati* med letoma 2004 in 2005 v vseh izobrazbenih skupinah narašča, in sicer je pomembnost najbolj narasla med tistimi z več kot srednjo šolo, saj so bili leta 2004 še najmanj zaskrbljena skupina zaradi te ovire, v letu 2005 pa že najbolj. Sicer so oviro kot največjo v letu 2004 zaznavali tisti s srednjo šolo ali manj, kot najmanjšo pa v letu 2005 šolajoči. Pri slednjih je vidna tudi najmanjša razlika med povprečji pomembnosti ovire v obeh letih. Kaže se tudi, da so bila povprečja pomembnosti ovire v letu 2004 dokaj podobna, v letu 2005 pa so že vidne večje razlike.

Slika 66: pregled pomembnosti ovire *ne bi znal/a uporabljati* med letoma 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)

3 Analiza podatkov SURS 2008

3.1 Razlogi za nedostop do interneta od doma

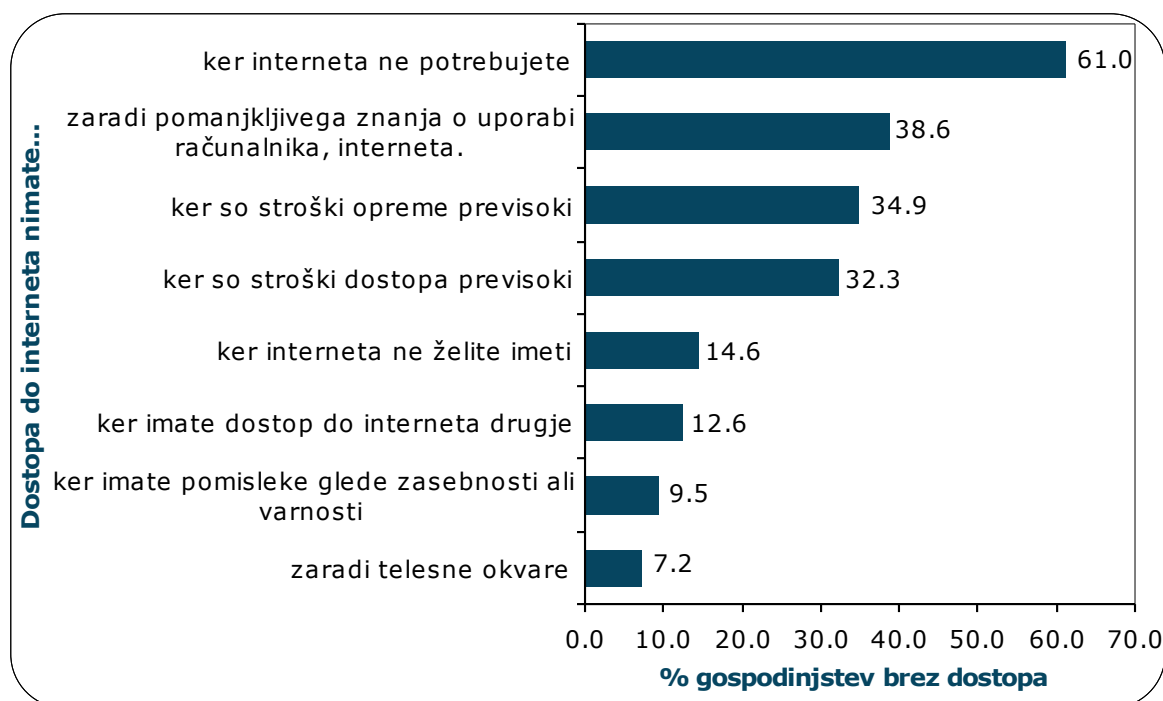
V anketi SURS 2008 so med drugim spraševali tudi po razlogih, zakaj doma nimajo dostopa do interneta od doma¹¹. Spodnja tabela prikazuje odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o posameznih razlogih. Razvidno je, da je največji razlog to, da *interneta ne potrebujejo* (61% gospodinjstev), več kot tretjina pa jih poroča tudi o *pomanjkljivemu znanju o uporabi računalnika, interneta* (39%) ter *previsokih stroških opreme* (35%), tretjina pa o *previsokih stroških dostopa* (33%). Najmanjša razloga sta *pomisleki glede zasebnosti ali varnosti* (10%) in *telesna okvara* (7%).

Tabela 14: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o spodnjih razlogih za nedostop do interneta (vir podatkov: SURS 2008)

DOSTOPA DO INTERNETA NIMATE...				
	1 – Drži	2 – Ne drži	Skupaj	
	%	%	N	%
ker interneta ne potrebujete, npr. zaradi nekoristnosti, nezanimivosti.	61.0	39.0	266,648	100
zaradi pomanjkljivega znanja o uporabi računalnika, interneta.	38.6	61.4	266,648	100
ker so stroški opreme previsoki, npr. nakup računalnika.	34.9	65.1	266,648	100
ker so stroški dostopa previsoki, npr. stroški telefonskega računa, naročnina,	32.3	67.7	266,648	100
ker interneta ne želite imeti, npr. zaradi škodljivih vsebin, iz načelnih razlogov.	14.6	85.4	266,648	100
ker imate dostop do interneta drugje, npr. v službi, šolo.	12.6	87.4	266,648	100
ker imate pomisleke glede zasebnosti ali varnosti, npr. nezaupanje pri podajanju osebnih podatkov prek interneta, strah pred virusi	9.5	90.5	266,648	100
zaradi telesne okvare	7.2	92.8	266,648	100

¹¹ Originalno vprašanje se je glasilo: *Zanimajo nas razlogi, zakaj v vašem gospodinjstvu nimate dostopa do interneta. Prebral/a bom nekaj trditev, vi pa, prosim, povejte, ali za vas ali člane vašega gospodinjstva držijo. Dostopa do interneta nimate ker...*

Spodnja slika prikazuje odstotke gospodinjstev brez dostopa, za katere posamezni razlogi za nedostop držijo.

Slika 67: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, za katere posamezni razlogi za nedostop do interneta držijo (vir podatkov: SURS 2008)

3.2 Demografske značilnosti oseb brez dostopa do interneta

Sedaj si natančneje pogledimo, katere demografske skupine bolj zaznavajo posamezne razloge (spodnja tabela):

- Glede na **spol** opazamo, da je večja razlika pri razlogu *interneta ne potrebujete*, in sicer se s tem strinja več moških (56%) kot žensk (52%). Na drugi strani razlogi za nedostop med ženskami bolj ležijo med *previsokimi stroški dostopa* (35% žensk, 32% moških) in *pomanjkljivim znanjem* (38% žensk, 35% moških). Ženske imajo tudi več *pomislekov glede zasebnosti oz. varnosti* (11%, 8% moških) ter nimajo dostopa zaradi telesne okvare (8%, 5% moških).

- Glede na **starost** velja, da s starostjo naraščanja zaznavanje naslednjih razlogov za nedostop: *pomanjkljivo znanje, telesna okvara in interneta ne potrebujete*. Na drugi strani s starostjo pada zaznavanje razloga *dostop do interneta imate drugje*. Za ostale razloge trendi niso tako jasni. Za razlog *pomisleki glede zasebnosti ali varnosti* lahko rečemo, da s starostjo narašča, izjema je le, da je za starostno skupino 46 do 60 to večji razlog kot za starejše od 60 let. Razlog *interneta ne želite imeti* je veliko bolj prisoten pri starejših, pri čemer zopet velja, da je večji med tistimi, starimi med 46 in 60 kot med starejšimi od 60. Stroške kot razlog v največji meri zaznavajo mlajši od 30 let in tisti med 46 in 60 leti; v najmanjši pa tisti med 30 in 45 leti.
- Glede na **izobrazbo** se kaže, da več tistih s srednjo šolo ali manj navaja kot razloge za nedostop *previsoke stroške opreme* (37% oz. le 20% tistih z več kot srednjo šolo) in *dostopa* (34% oz. le 20% tistih z več kot srednjo šolo), *pomanjkljivo znanje* (37% oz. 32%) ter *telesno okvaro* (7%, a le 2% tistih z več kot srednjo šolo). Na drugi strani več tistih z več kot srednjo šolo navaja to, da *imajo dostop drugje* (47%, le 12% tistih s srednjo šolo ali manj), da *interneta ne želijo imeti* (30% oz. 13%) in da imajo *pomisleke glede zasebnosti ali varnosti* (15% proti 9%).

Tabela 15: Pregled odstotkov posameznikov brez dostopa do interneta, za katere posamezni razlogi za nedostop do interneta držijo glede na spol, starost in izobrazbo (vir podatkov: SURS 2008)

		RAZLOG ZA NEDOSTOP DO INTERNETA							
		dostop do internet a drugje	internet a ne želite imeti	internet a ne potrebujete	stroški opreme previsoki	stroški dostopa previsoki	pomanj kljivo znanje	pomisli ki glede zasebnosti /varnosti	telesna okvara
SPOL	Moški	14.8	14.7	55.8	35.7	31.9	34.6	7.8	5.2
	Ženski	13.2	13.0	51.8	35.8	35.1	37.9	11.2	8.3
STAROST	Manj kot 30	29.7	7.3	23.3	37.9	38.5	12.4	3.7	0.0
	30 – 45	23.4	9.1	38.4	29.5	25.5	20.6	4.6	5.1
	46 – 60	14.2	17.4	58.4	40.1	36.4	42.6	12.9	6.7
	Nad 60	4.3	15.2	67.1	34.6	33.6	45.7	10.4	9.5
IZOBRAZBA	Srednja šola ali manj	12.0	12.9	53.9	36.7	34.2	36.5	9.1	7.0
	Več kot srednja šola	46.7	29.5	53.5	20.1	20.3	31.6	14.9	2.2
Skupaj		14.1	13.9	53.9	35.8	33.4	36.2	9.4	6.7

3.3 Skupine oseb brez dostopa do interneta glede na starost

Tiste, ki nimajo dostopa do interneta od doma, smo glede na starost in glede na to, kateri so razlogi za neuporabo interneta, razvrstili v skupine. Cilj razvrščanja je bil dobiti skupine, znotraj katerih so si respondenti čim bolj podobni, med seboj pa se skupine čim bolj razlikujejo. S hierarhično metodo razvrščanja (Wardova metoda, kvadratna evklidska razdalja) smo določili, v koliko skupin bi bilo najbolj smiselno razdeliti anketirance, nato pa smo na podlagi metode voditeljev poiskali značilnosti posameznih skupin.

Nekatere skupine se pojavljajo v vseh starostnih skupinah. Taka je npr. skupina, za katero sta velika razloga za nedostop do interneta **previsoki stroški opreme in dostopa**, velja namreč, da le med osebami, starimi med 35 in 44, ni skupine, ki bi jim previsoki stroški predstavljali veliko oviro. Kaže se tudi, da je med mlajšimi večji razlog **dostop imamo drugje**, saj se skupine, ki jim to predstavlja veliko oviro, pojavljajo vse

do starostne skupine 45 do 54 let. V vseh starostnih razredih se tudi pojavlja skupina, ki je še posebej mnenja, da **interneta ne potrebuje**, medtem ko se skupina, ki si **interneta ne želi**, začne pojavljati šele v starostni skupini 35 do 44 let.

Tudi z razdelitvijo respondentov v skupine pa se pokaže, da igra starost ključno vlogo pri zaznavanju ovir, saj mlajši zaznavajo ovire v manjši meri, predvsem so jim ovire stroški, interneta nimajo tudi, ker imajo dostop drugje ipd., kot starejši. Za slednje velja, da zaznavajo več različnih ovir, razlogi za nedostop med starejšimi osebami so torej bolj različni kot med mlajšimi. Vse to smo ugotavljali že v prejšnjih poglavjih. Sedaj pa si natančneje pogledimo rezultate za posamezne starostne skupine¹².

a) Od 10 do 15 let

Neuporabnike, stare med 10 in 15 let, lahko razdelimo v tri skupine, pri čemer imajo naslednje značilnosti:

- V **skupini 1** (19%) so osebe, za katere so glavni razlogi za nedostop predvsem stroški, tako dostopa (razlog za vse osebe v skupini) kot tudi opreme (67%). Dostopa nimajo tudi, ker ga imajo drugje (35%). V tej skupini so samo ženske.
- Za **skupino 2** (76%) je značilno, da vidijo najmanj ovir. Dostopa nimajo, ker ga imajo drugje (18%) in ker ga ne potrebujejo (18%). Vse ostalo zanje ni razlog za nedostop (povsod 0%). V tej skupini sta sicer oba spola, vendar so v njej vsi moški, stari med 10 in 15 let. V tej skupini so tudi vsi tisti, ki ne uporabljajo mobilnega telefona.
- **Skupina 3** je najmanjša (4%), vendar ima največ razlogov za nedostop. Za vse osebe v tej skupini namreč veljajo naslednji razlogi za nedostop: dostop imajo drugje, interneta ne želijo, interneta ne potrebujejo, previsoki stroški dostopa in opreme, pomanjkljivo znanja o

¹² V grafih prikazujemo samo ovire, ki se pojavljajo vsaj v eni skupini.

uporabi računalnika, interneta. Zopet velja, da so v tej skupini samo ženske.

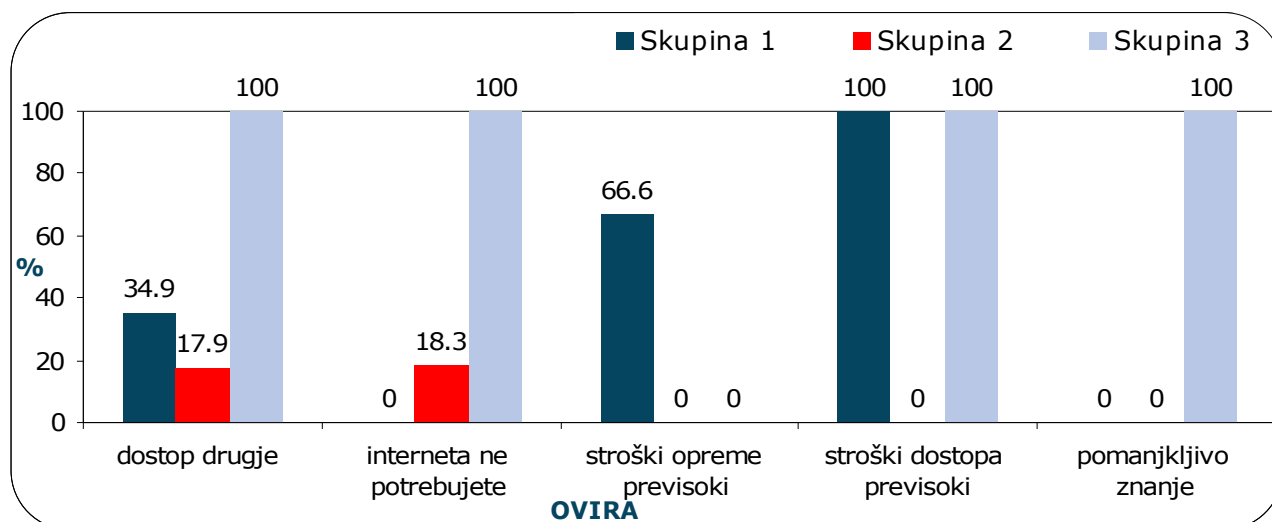
Tabela 16: Pregled odstotkov oseb starih med 10 in 15, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008)

	SKUPINA						SKUPAJ	
	1		2		3			
	N	% drži	N	% drži	N	% drži	N	% drži
Ker imate dostop do interneta drugje	680	34.9	1378	17.9	445	100	2503	24.8
Ker interneta ne želite imeti	0	0.0	0	0.0	445	100	445	4.4
Ker interneta ne potrebujete	0	0.0	1409	18.3	445	100	1854	18.4
Ker so stroški opreme previsoki	1298	66.6	0	0.0	0	0.0	1298	12.9
Ker so stroški dostopa previsoki	1949	100	0	0.0	445	100	2394	23.7
Zaradi pomanjkljivega znanja o uporabi računalnika, interneta	0	0.0	0	0.0	445	100	445	4.4
Ker imate pomisleke glede zasebnosti ali varnosti	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Zaradi telesne okvare	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0

Tabela 17: Pregled sestave skupin oseb, starih med 10 in 15 let glede na spol in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008)¹³

		SKUPINA						SKUPAJ	
		1		2		3			
		N	%	N	%	N	%	N	%
SPOL	Moški	0	0.0	4117	100	0	0.0	4117	100
	Ženski	1949	32.6	3582	59.9	445	7.4	5976	100
RABA MOB. TEL.	Da	1949	22.1	6408	72.8	445	5.1	8802	100
	Ne	0	0.0	1291	100	0	0.0	1291	100
Skupaj		1949	19.3	7699	76.3	445	4.4	10093	100

¹³ Ne podajamo pregleda anketirancev glede na izobrazbo, saj imajo vsi, pričakovano, srednjo šolo ali manj.

Slika 68: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 10 in 15 let (vir podatkov: SURS 2008)

b) Od 16 do 24 let

Tiste, stare med 16 in 24 let, lahko razdelimo v tri skupine:

- Za **skupino 1** (62%) je značilno, da najmanj zaznava ovire. Zanje velja predvsem, da dostopa nimajo, ker ga imajo drugje (24%) ter zaradi pomanjkljivega znanja (14%). Sicer velja, da si internet želijo imeti (0% ne želi).
- V **skupini 2** (9%) so posamezniki, ki dostopa do interneta nimajo, ker ga imajo drugje in ker imajo pomisleke glede zasebnosti oz. varnosti (oboje 100%). Oviro predstavljajo tudi stroški, in sicer tako dostopa kot opreme (oboje 63%). Velja tudi, da interneta ne želijo (37%), čeprav so mnenja, da ga potrebujejo. V tej skupini je manj moških kot v preostalih dveh skupinah.
- Za **skupino 3** (29%) so ovira predvsem previsoki stroški (dostopa 100%, opreme 89%), tretjina je tudi mnenja, da interneta ne potrebujejo. Dostopa nimajo tudi, ker ga imajo drugje (29%), hkrati interneta ne želijo (22%).

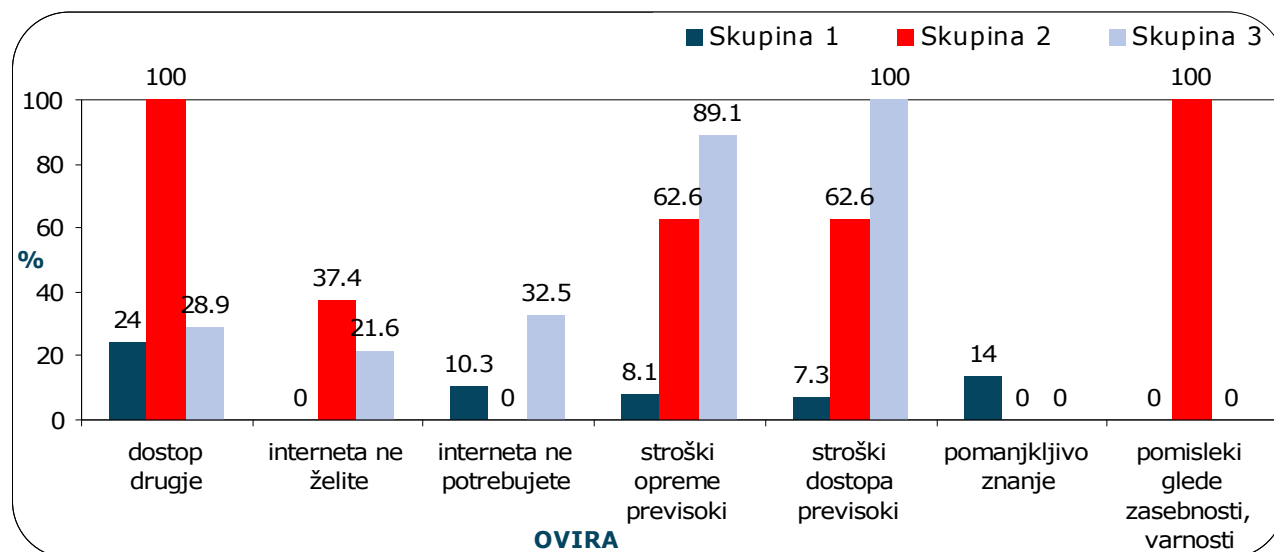
Tabela 18: Pregled odstotkov oseb, starih med 16 in 24 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008)

	SKUPINA						SKUPAJ	
	1		2		3		N	% drži
	N	% drži	N	% drži	N	% drži		
Ker imate dostop do interneta drugje	3359	24.0	2023	100.0	1886	28.9	7268	32.2
Ker interneta ne želite imeti	0	0.0	756	37.4	1410	21.6	2166	9.6
Ker interneta ne potrebujete	1445	10.3	0	0.0	2118	32.5	3563	15.8
Ker so stroški opreme previsoki	1135	8.1	1267	62.6	5809	89.1	8211	36.4
Ker so stroški dostopa previsoki	1026	7.3	1267	62.6	6518	100.0	8811	39.1
Zaradi pomanjkljivega znanja o uporabi računalnika, interneta	1955	14.0	0	0.0	0	0.0	1955	8.7
Ker imate pomisleke glede zasebnosti ali varnosti	0	0.0	2023	100	0	0.0	2023	9.0
Zaradi telesne okvare	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0

Tabela 19: Pregled sestave skupin oseb, starih med 16 in 24 let glede na spol (vir podatkov: SURS 2008)¹⁴

		SKUPINA						SKUPAJ	
		1		2		3		N	%
		N	%	N	%	N	%		
SPOL	Moški	8674	63.5	756	5.5	4234	31.0	13664	100
	Ženski	5326	60.0	1267	14.3	2284	25.7	8877	100
Skupaj		14000	62.1	2023	9.0	6518	28.9	22541	100

¹⁴ Prikazujemo samo anketirance glede na spol, saj imajo glede na izobrazbo vsi dokončano srednjo šolo ali manj ter so vsi uporabniki mobilnega telefona.

Slika 69: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 16 in 24 let (vir podatkov: SURS 2008)

c) Od 25 do 34 let

Posameznike, stare med 25 in 34 leti, razdelimo v 3 skupine:

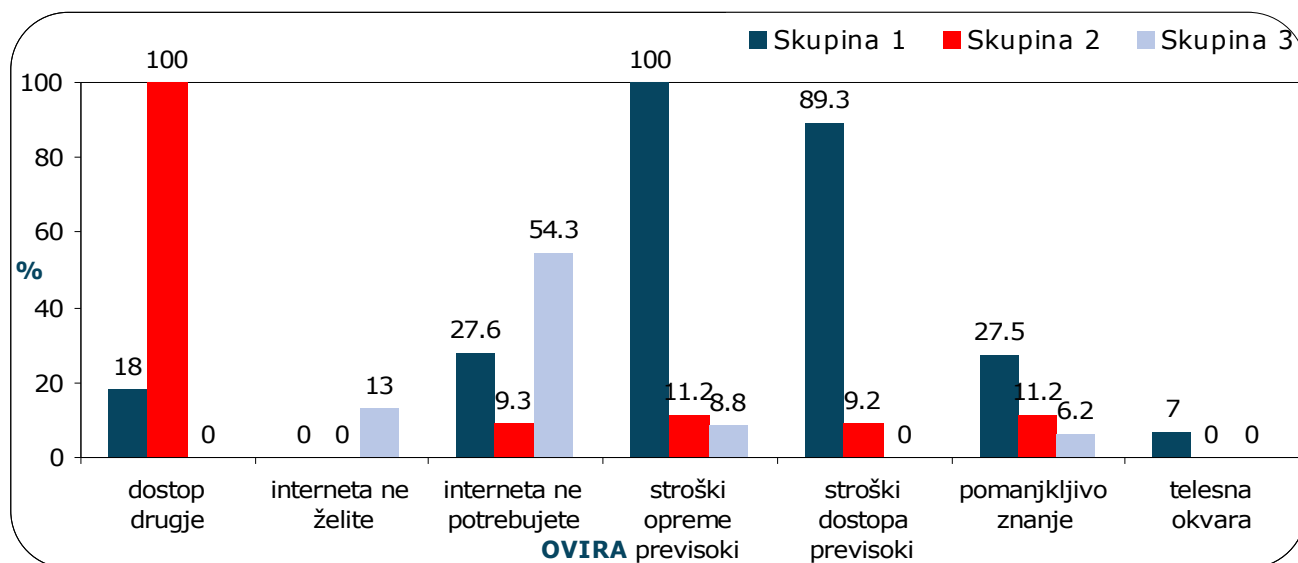
- **Za skupino 1** (38%) so razlogi za nedostop do interneta predvsem previsoki stroški, tako opreme (100%) kot dostopa (89%). Hkrati so mnenja, da interneta ne potrebujejo in imajo pomanjkljivo znanje o uporabi interneta, računalnika (oboje 28%). V tej skupini so samo posamezniki s srednjo šolo ali manj, medtem ko je, glede na spol, skupina heterogena.
- **V skupini 2** (24%) je največji razlog za nedostop do interneta to, da imajo dostop nekje drugje (100%), drugo jim ne predstavlja posebne ovire. Demografsko so v tej skupini vse osebe z več kot srednjo šolo ter samo uporabniki mobilnega telefona.
- **Skupino 3** (39%) predstavljajo tisti, ki dostopa do interneta nimajo, ker interneta ne potrebujejo (54%), 13% jih interneta tudi ne želi imeti. To sta tudi dva razloga, glede na katera močno odstopajo od ostalih dveh skupin. Sicer drugih ovir ne zaznavajo oz. jih, v primerjavi z ostalima skupinama, zaznavajo v najmanjši meri. Zopet velja, da so v tej skupini samo posamezniki s srednjo šolo ali manj.

Tabela 20: Pregled odstotkov oseb, starih med 25 in 34 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008)

	SKUPINA						SKUPAJ	
	1		2		3		N	% drži
	N	% drži	N	% drži	N	% drži		
Ker imate dostop do interneta drugje	3917	18.0	13737	100	0	0.0	17654	30.5
Ker interneta ne želite imeti	0	0.0	0	0.0	2907	13.0	2907	5.0
Ker interneta ne potrebujete	6016	27.6	1275	9.3	12153	54.3	19444	33.6
Ker so stroški opreme previsoki	21809	100	1535	11.2	1967	8.8	25311	43.7
Ker so stroški dostopa previsoki	19469	89.3	1261	9.2	0	0.0	20730	35.8
Zaradi pomanjkljivega znanja o uporabi računalnika, interneta	5992	27.5	1535	11.2	1388	6.2	8915	15.4
Ker imate pomisleke glede zasebnosti ali varnosti	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Zaradi telesne okvare	1533	7.0	0	0.0	0	0.0	1533	2.6

Tabela 21: Pregled sestave skupin oseb, starih med 25 in 34 let glede na spol, izobrazbo in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008)

		SKUPINA						SKUPAJ	
		1		2		3		N	%
		N	%	N	%	N	%		
SPOL	Moški	13057	38.8	7486	22.2	13110	39.0	33653	100
	Ženski	8752	36.1	6251	25.8	9255	38.2	24258	100
IZOBR AZBA	Sr. šola ali manj	21809	40.3	9950	18.4	22365	41.3	54124	100
	Več kot sr. šola	0	0.0	3787	100.0	0	0.0	3787	100
RABA MOB. TEL.	Da	20276	36.9	13737	25.0	20863	38.0	54876	100
	Ne	1533	50.5	0	0.0	1503	49.5	3036	100
Skupaj		21809	37.7	13737	23.7	22365	38.6	57911	100

Slika 70: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 25 in 34 let (vir podatkov: SURS 2008)

d) Od 35 do 44 let

Tudi med osebami, starimi 35 in 44, smo določili 3 skupine:

- V **skupino 1** (21%) spadajo osebe, ki dostopa do interneta nimajo, ker imajo dostop drugje (100%); glede na ostali dve skupini za skupino 1 tudi najbolj velja, da si interneta ne želijo (19%). Najmanjše ovire predstavljajo stroški (tako dostopa (0%) kot opreme (9%)) ter telesna okvara (0%). Demografsko je v tej skupini, v primerjavi z ostalima dvema, najmanj moških ter oseb, ki ne uporabljajo mobilnega telefona, in največ oseb z več kot srednjo šolo.
- **Skupino 2** (48%) predstavljajo osebe, za katere velja, da dostopa do interneta nimajo zaradi previsokih stroškov opreme (36%) in dostopa (42%). Razlogi za nedostop niso pomisleki glede zasebnosti ali varnosti (0%) oz. telesna okvara (0%). V tej skupini je, v primerjavi z ostalima dvema, največ žensk ter oseb s srednjo šolo ali manj.
- V **skupini 3** (31%) so osebe, ki dostopa nimajo, ker interneta ne potrebujejo (94%), veliko oviro v primerjavi z ostalima skupinama predstavljajo pomisleki glede zasebnosti ali varnosti (19%) in telesna

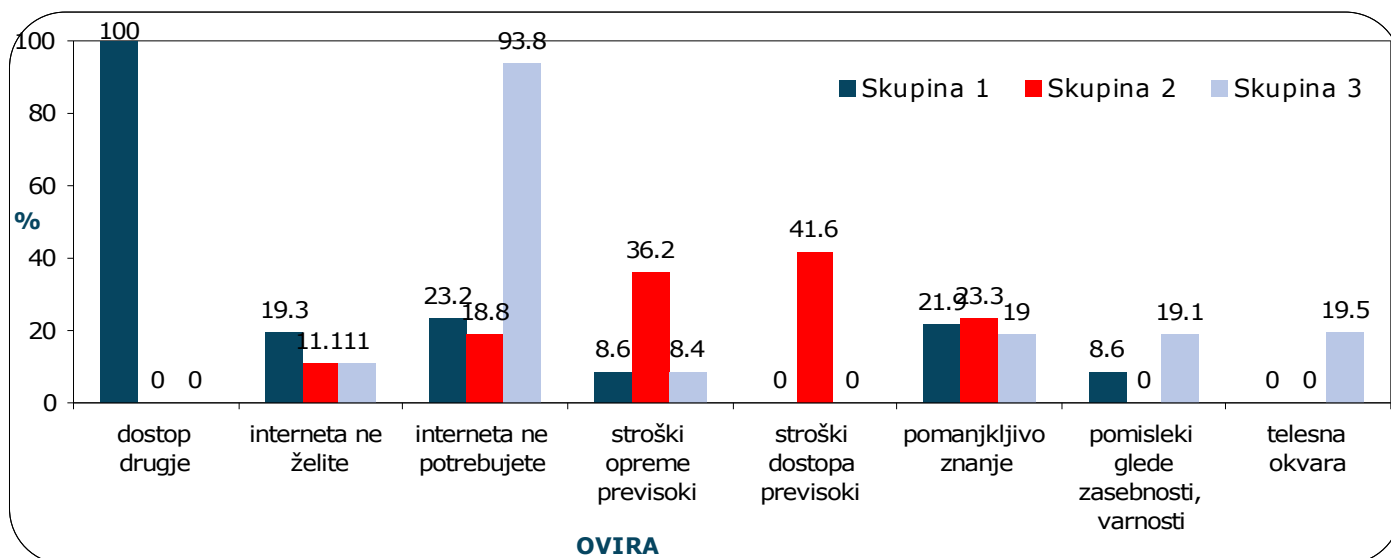
okvara (20%). Demografsko velja, da je v tej skupini največ moških ter polovica tistih, ki ne uporabljajo mobilnega telefona.

Tabela 22: Pregled odstotkov oseb, starih med 35 in 44 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008)

	SKUPINA						SKUPAJ	
	1		2		3			
	N	% drži	N	% drži	N	% drži	N	% drži
Ker imate dostop do interneta drugje	13285	100	0	0.0	0	0.0	13285	20.5
Ker interneta ne želite imeti	2558	19.3	3490	11.1	2215	11.0	8263	12.7
Ker interneta ne potrebujete	3085	23.2	5885	18.8	18913	93.8	27883	43.0
Ker so stroški opreme previsoki	1139	8.6	11341	36.2	1689	8.4	14169	21.9
Ker so stroški dostopa previsoki	0	0.0	13047	41.6	0	0.0	13047	20.1
Zaradi pomanjkljivega znanja o uporabi računalnika, interneta	2907	21.9	7306	23.3	3842	19.0	14055	21.7
Ker imate pomisleke glede zasebnosti ali varnosti	1143	8.6	0	0.0	3843	19.1	4986	7.7
Zaradi telesne okvare	0	0.0	0	0.0	3942	19.5	3942	6.1

Tabela 23: Pregled sestave skupin oseb, starih med 35 in 44 let glede na spol, izobrazbo in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008)

		SKUPINA						SKUPAJ	
		1		2		3			
		N	%	N	%	N	%	N	%
SPOL	Moški	6402	16.5	15424	39.8	16907	43.7	38733	100
	Ženski	6883	26.4	15930	61.1	3266	12.5	26079	100
IZOBRAZBA	Sr. šola ali manj	11520	18.9	30235	49.5	19357	31.7	61112	100
	Več kot sr. šola	1765	47.7	1118	30.2	816	22.1	3699	100
RABA MOB. TEL.	Da	12608	21.5	28851	49.3	17052	29.1	58511	100
	Ne	677	10.7	2502	39.7	3121	49.5	6300	100
Skupaj		13285	20.5	31353	48.4	20173	31.1	64811	100

Slika 71: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 35 in 44 let (vir podatkov: SURS 2008)

e) Od 45 do 54 let

Med posamezniki, starimi med 45 in 54 let, govorimo o dveh skupinah:

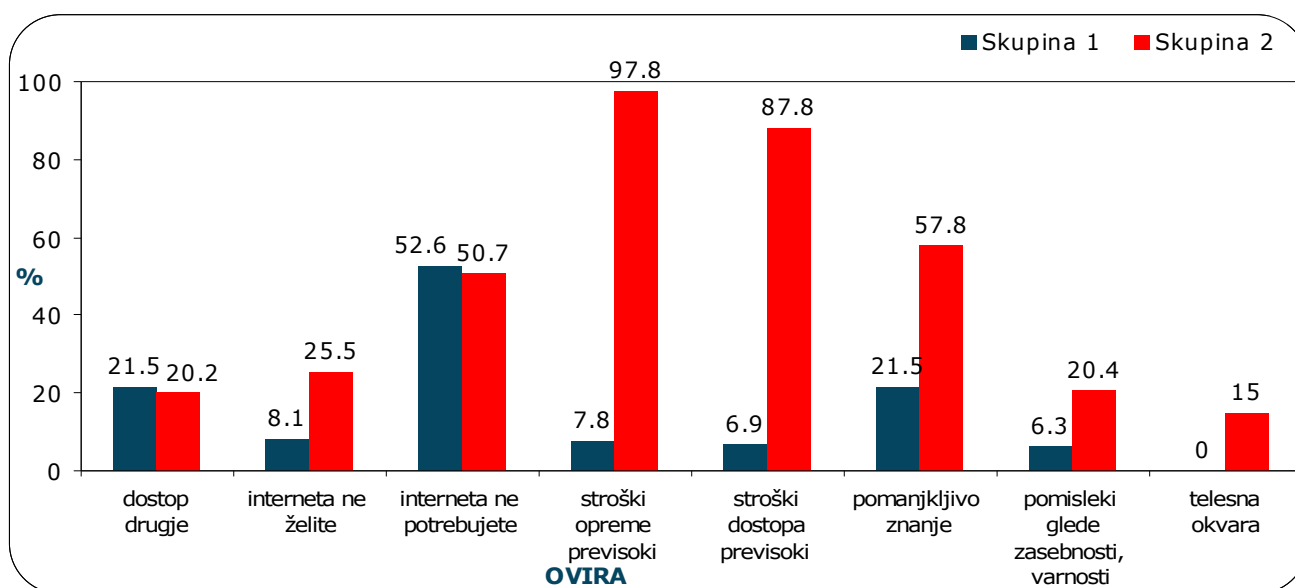
- V **skupini 1** (62%) so tisti, ki ovire zaznavajo v veliko manjši meri kot tisti v skupini 2. Zanje namreč velja, da dostopa nimajo, ker interneta ne potrebujejo (53%), delno tudi zato, ker imajo dostop drugje (22%) in ker imajo pomanjkljivo znanje o uporabi računalnika oz. interneta (22%). Demografsko je v tej skupini, v primerjavi s skupino 2, več oseb z več kot srednjo šolo.
- Na drugi strani za **skupino 2** (38%) največjo oviro predstavljajo previsoki stroški, in sicer tako dostopa (88%) kot tudi opreme (98%). Veliko oviro predstavlja tudi pomanjkljivo znanje (58%) in mnenje, da interneta ne potrebujejo (51%). V primerjavi s skupino 1 večji razlog predstavlja tudi to, da interneta ne želijo (26%, v prvi skupini le 8%) in pomisleki glede zasebnosti oz. varnosti (20%, v prvi skupini le 6%).

Tabela 24: Pregled odstotkov oseb, starih med 45 in 54 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008)

	SKUPINA				SKUPAJ	
	1		2		N	% drži
	N	% drži	N	% drži		
Ker imate dostop do interneta drugje	13070	21.5	7505	20.2	20575	21.0
Ker interneta ne želite imeti	4909	8.1	9445	25.5	14354	14.7
Ker interneta ne potrebujete	31950	52.6	18796	50.7	50746	51.8
Ker so stroški opreme previsoki	4741	7.8	36281	97.8	41022	41.9
Ker so stroški dostopa previsoki	4167	6.9	32569	87.8	36736	37.5
Zaradi pomanjkljivega znanja o uporabi računalnika, interneta	13048	21.5	21454	57.8	34502	35.2
Ker imate pomisleke glede zasebnosti ali varnosti	3804	6.3	7560	20.4	11364	11.6
Zaradi telesne okvare	0	0.0	5567	15.0	5567	5.7

Tabela 25: Pregled sestave skupin oseb, starih med 45 in 54 let glede na spol, izobrazbo in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008)

		SKUPINA				SKUPAJ	
		1		2		N	%
		N	%	N	%		
SPOL	Moški	31115	57.3	23213	42.7	54328	100
	Ženski	29668	68.1	13887	31.9	43555	100
IZOBRAZBA	Sr. šola ali manj	54815	60.7	35467	39.3	90282	100
	Več kot sr. šola	5969	78.5	1633	21.5	7602	100
RABA MOB. TEL.	Da	50805	62.5	30516	37.5	81321	100
	Ne	9978	60.2	6584	39.8	16562	100
Skupaj		60784	62.1	37100	37.9	97884	100

Slika 72: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 45 in 54 let (vir podatkov: SURS 2008)

f) Od 55 do 64 let

Neuporabnike, stare med 55 in 64 razdelimo v tri skupine:

- V **skupini 1** (29%) so osebe, za katere so glavni razlogi za nedostop do interneta previsoki stroški opreme (98%) in dostopa (90%), mnenje, da interneta ne potrebujejo (83%) in pomanjkljivo znanje o uporabi interneta oz. računalnika (77%). V splošnem velja, da je to skupina, ki vidi največ ovir za nedostop do interneta. V tej skupini je, v primerjavi z ostalima dvema, največ tistih z več kot srednjo šolo.
- **Skupino 2** (10%) predstavljajo posamezniki, ki dostopa nimajo predvsem zaradi previsokih stroškov (dostopa 84% oz. opreme 75%). To je skupina, ki si sicer želi internet ter je tudi mnenja, da ga potrebuje. Dostopa delno nima tudi zaradi pomislekov glede zasebnosti oz. varnosti (24%) in ker ima dostop drugje (18%).
- Za **skupino 3** (60%) stroški ne predstavljajo nikakršne ovire za dostop do interneta. Le-tega nimajo predvsem zaradi mnenja, da ga ne potrebujejo (59%) in zaradi pomanjkljivega znanja (38%). Kaže se tudi, da si internet sicer želijo imeti (le 15% ga ne želi).

Tabela 26: Pregled odstotkov oseb, starih med 55 in 64 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008)

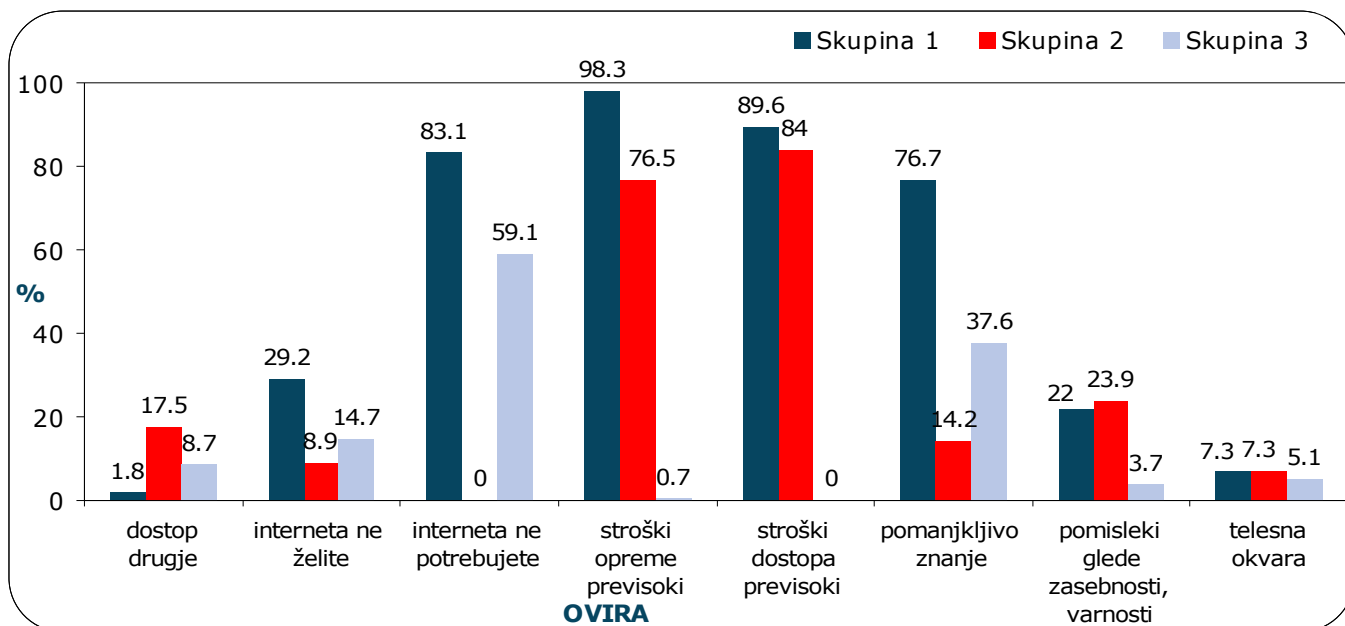
	SKUPINA						SKUPAJ	
	1		2		3		N	% drži
	N	% drži	N	% drži	N	% drži		
Ker imate dostop do interneta drugje	724	1.8	2544	17.5	7354	8.7	10622	7.6
Ker interneta ne želite imeti	11940	29.2	1284	8.9	12397	14.7	25621	18.4
Ker interneta ne potrebujete	33966	83.1	0	0.0	49760	59.1	83726	60.0
Ker so stroški opreme previsoki	40185	98.3	11088	76.5	577	0.7	51850	37.1
Ker so stroški dostopa previsoki	36653	89.6	12175	84.0	0	0.0	48828	35.0
Zaradi pomanjkljivega znanja o uporabi računalnika, interneta	31371	76.7	2056	14.2	31634	37.6	65061	46.6
Ker imate pomisleke glede zasebnosti ali varnosti	9001	22.0	3460	23.9	3119	3.7	15580	11.2

Zaradi telesne okvare	2967	7.3	1057	7.3	4296	5.1	8320	6.0
-----------------------	------	-----	------	-----	------	-----	------	-----

Tabela 27: Pregled sestave skupin oseb, starih med 55 in 64 let glede na spol, izobrazbo in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008)

		SKUPINA						SKUPAJ	
		1		2		3			
		N	%	N	%	N	%	N	%
SPOL	Moški	18929	25.5	7595	10.2	47643	64.2	74167	100
	Ženski	21958	33.6	6903	10.6	36548	55.9	65409	100
IZOBR AZBA	Sr. šola ali manj	36794	28.4	13051	10.1	79818	61.6	129663	100
	Več kot sr. šola	4093	41.3	1447	14.6	4373	44.1	9913	100
RABA MOB. TEL.	Da	30509	28.8	9455	8.9	66081	62.3	106045	100
	Ne	10378	31.0	5043	15.0	18110	54.0	33531	100
Skupaj		40887	29.3	14498	10.4	84191	60.3	139576	100

Slika 73: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 55 in 64 let (vir podatkov: SURS 2008)

g) Od 65 do 74 let

Med najstarejšimi, tj. tistimi, starimi med 65 in 74 let, govorimo o treh skupinah:

- V **skupini 1** (24%) so osebe, ki imajo največ razlogov za nedostop do interneta. Le-tega nimajo predvsem pomanjkljivega znanja (99%), ker

ga ne potrebujejo (91%) in previsokih stroškov opreme (89%) oz. dostopa (87%). Hkrati interneta ne želijo imeti in so zaskrbljeni glede varnosti ter zasebnosti (oboje 41%); ovira jih tudi telesna okvara (21%). Pri prav vseh ovirah je delež tistih, ki zaznavajo posamezne ovire, večji v primerjavi z drugima dvema skupinama.

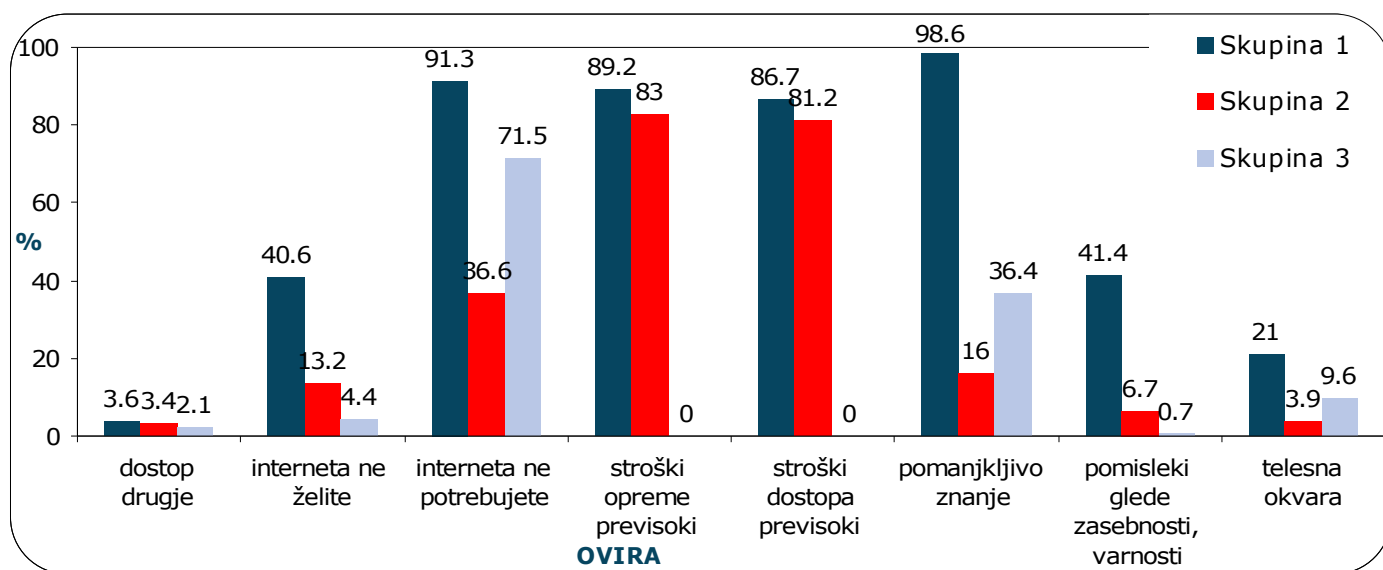
- **Skupino 2** (16%) predstavljajo osebe, ki jim oviro predstavljajo predvsem previsoki stroški opreme (83%) in dostopa (81%). Le nekaj več kot tretjina oseb v tej skupini je tudi mnenja, da interneta ne potrebujejo (37%). V primerjavi z obema drugima skupinama jim znanje predstavlja najmanjši problem (16%).
- V **skupino 3** (60%) spadajo posamezniki, ki jim, v nasprotju s preostalima skupinama, stroški ne predstavljajo nikakršnega razloga za nedostop, prav tako je prisotna želja (le 4% mnenja, da interneta ne potrebujejo). Da dostopa nimajo gre pripisati predvsem mnenju, da ga ne potrebujejo (72%) ter pomanjkljivemu znanju (36%). Demografsko je to skupina, v kateri je največ oseb s srednjo šolo ali več.

Tabela 28: Pregled odstotkov oseb, starih med 65 in 74 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008)

	SKUPINA							
	1		2		3		SKUPAJ	
	N	% drži	N	% drži	N	% drži	N	% drži
Ker imate dostop do interneta drugje	1261	3.6	784	3.4	1802	2.1	3847	2.6
Ker interneta ne želite imeti	14211	40.6	3065	13.2	3820	4.4	21096	14.5
Ker interneta ne potrebujete	31992	91.3	8539	36.6	62262	71.5	102793	70.7
Ker so stroški opreme previsoki	31251	89.2	19349	83.0	0	0.0	50600	34.8
Ker so stroški dostopa previsoki	30387	86.7	18908	81.2	0	0.0	49295	33.9
Zaradi pomanjkljivega znanja o uporabi računalnika, interneta	34547	98.6	3722	16.0	31713	36.4	69982	48.1
Ker imate pomisleke glede zasebnosti ali varnosti	14495	41.4	1562	6.7	623	0.7	16680	11.5
Zaradi telesne okvare	7349	21.0	904	3.9	8349	9.6	16602	11.4

Tabela 29: Pregled sestave skupin oseb, starih med 65 in 74 let glede na spol, izobrazbo in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008)

		SKUPINA						SKUPAJ	
		1		2		3		N	%
		N	%	N	%	N	%		
SPOL	Moški	14076	23.2	8907	14.7	37808	62.2	60791	100
	Ženski	20952	24.8	14393	17.0	49253	58.2	84598	100
IZOBRAZBA	Sr. šola ali manj	35028	25.3	22554	16.3	80932	58.4	138514	100
	Več kot sr. šola	0	0.0	746	10.9	6129	89.1	6875	100
RABA MOB. TEL.	Da	18819	24.6	13093	17.1	44525	58.3	76437	100
	Ne	16209	23.5	10207	14.8	42536	61.7	68952	100
Skupaj		35028	24.1	23300	16.0	87061	59.9	145389	100

Slika 74: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 65 in 74 let (vir podatkov: SURS 2008)

4 Analiza podatkov Eurostat in Eurobarometer

V tem poglavju bomo primerjali pomembnost ovir skozi čas glede na podatke Eurobarometer in Eurostat ter tako Slovenijo umestili v povprečje EU.

Tabela 30: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o posameznem razlogu za nedostop do interneta za Slovenijo in EU v posameznih letih (vira podatkov: Eurostat, Eurobarometer)¹⁵

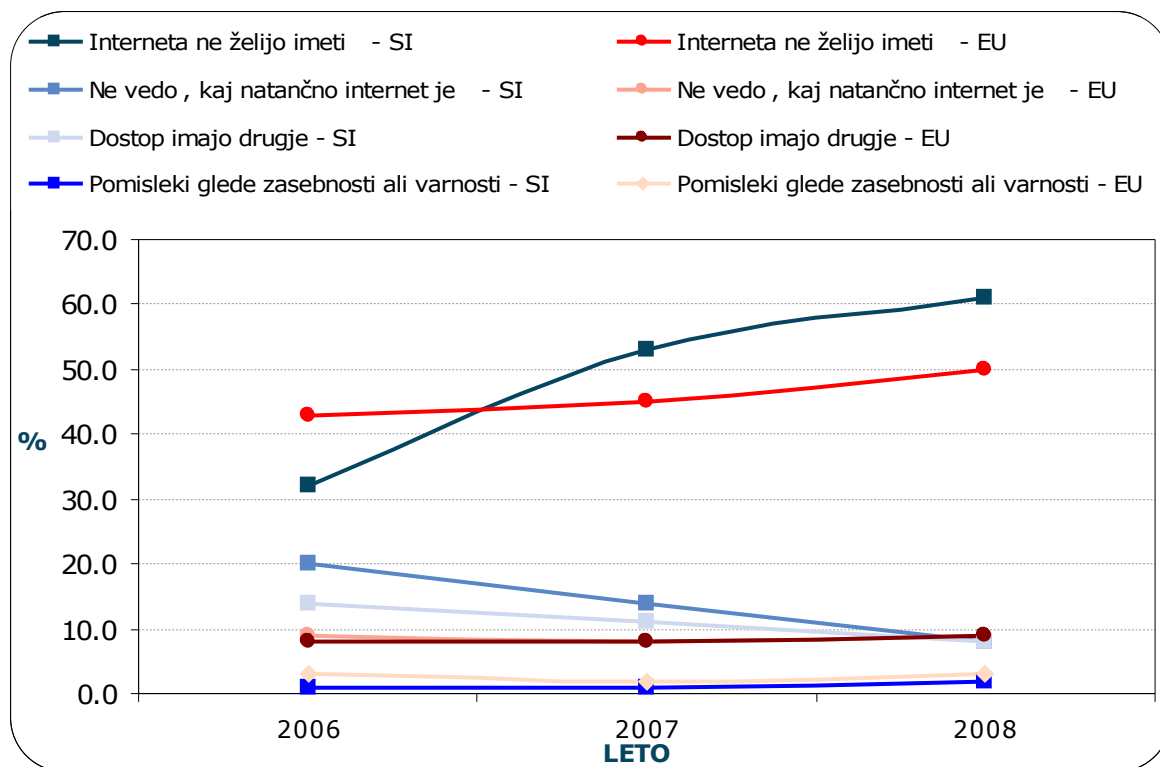
RAZISKAVA	EUROBAROMETER							SURS/EUROSTAT											
	2006		2007		2008			2005				2006				2008			
	SI	EU25	SI	EU27	SI	EU27	EU15	SI	EU27	EU25	EU15	SI	EU27	EU25	EU15	SI	EU27	EU25	EU15
Interneta ne želijo imeti	32	43	53	45	61	50	54	22	8	8	9	32	8	8	8	15	14	15	17
Stroški opreme so previsoki	//	//	6	13	10	15	13	40	25	25	21	37	27	25	23	35	25	24	22
Stroški dostopa previsoki	//	//	7	12	6	14	12	37		23		36	23	23	20	32	21	21	19
Predrago	13	19	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//
Ne vedo, kaj natančno internet je	20	9	14	8	8	9	9	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//
Dostop imajo drugje	14	8	11	8	8	9	8	23	18	18	20	21	15	15	16	13	14	14	14
Načrtujejo dostop v naslednjih 6 mesecih	9	8	11	9	10	8	8	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//
Pomisleki glede zasebnosti ali varnosti	1	3	1	2	2	3	3		6	6	8	8	5	5	6	10	5	6	7
Ni osebnega računalnika ali možnosti sredstva za dostop	25	27	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//	//
Interneta ne potrebujejo	//	//	//	//	//	//	//	56	41	41	44	61	41	43	45	61	37	38	36
Pomanjkljivo znanje	//	//	//	//	//	//	//	43	24	24	27	35	27	26	28	39	23	23	22
Telesna okvara	//	//	//	//	//	//	//	1	1	1	1	3	2	2	1	7	2	2	1

¹⁵ Za potrebe analize so bile ovire, ki so sicer različno poimenovane, vendar imajo vsebinsko isti pomen, združene. Natančen pregled originalnih poimenovanj je v prilogi. Prikazani deleži predstavljajo delež gospodinjstev brez dostopa do interneta. Oznaka // v tabeli pomeni, da se ovira v posamezni raziskavi oz. letu ni pojavila.

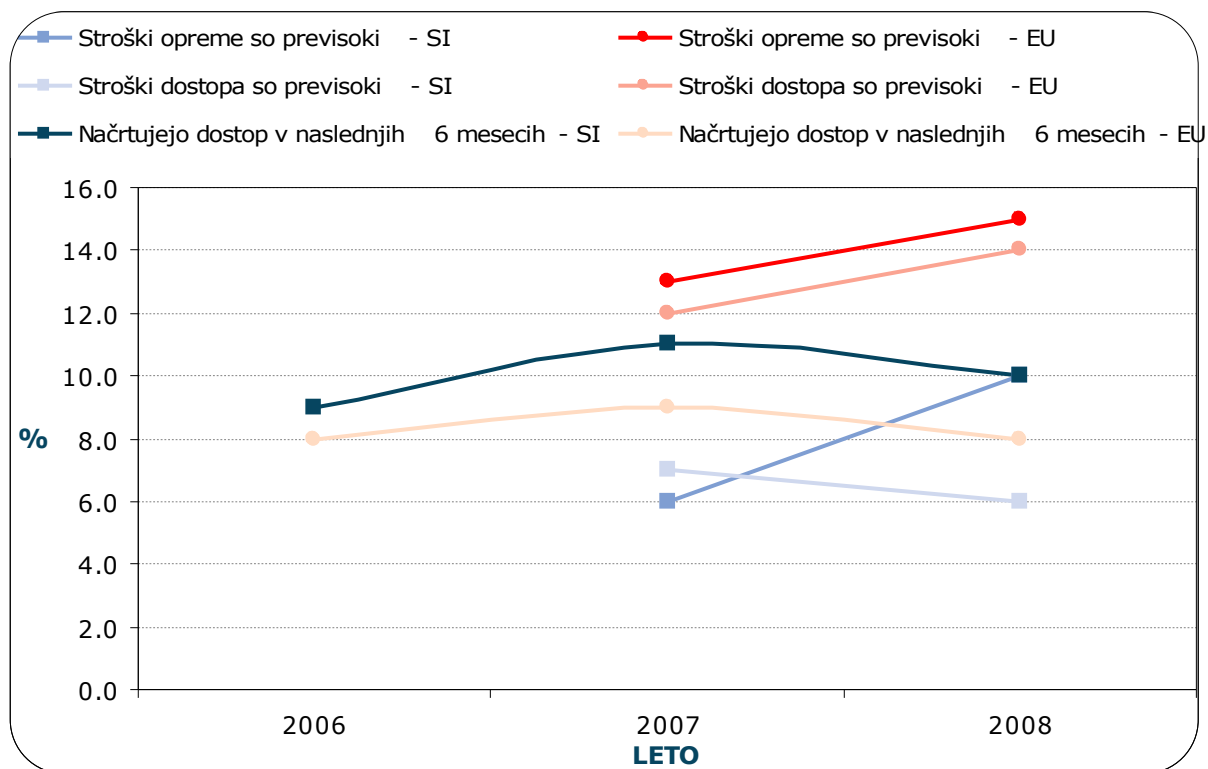
4.1 Eurobarometer

Najprej primerjamo podatke Eurobarometer. Spodnji sliki prikazujeta, kako se je pomembnost ovir večala oz. manjšala v Sloveniji in EU. Kot je razvidno, je bila v vseh letih tako v Sloveniji kot v EU največja ovira dejstvo, da *interneta ne želijo imeti*, velja celo, da se pomembnost te ovire vsako leta večja. Najmanjša ovira so *pomisleki glede zasebnosti ali varnosti*, zopet v Sloveniji in EU. Pomembnost te ovire je v večini let približno enaka. Strmo pada ovira *ne vedo, kaj natančno internet je*, saj je v Sloveniji to kot oviro leta 2006 zaznavalo 20% gospodinjstev brez dostopa do interneta, leta 2008 pa le še 8%. Tudi v EU pomembnost ovire pada, čeprav padec ni tako strm kot v Sloveniji. Za Slovenijo opazimo tudi padanje pomena ovire *dostop imajo drugje*, zanimivo pa je tudi to, da v vseh letih *dostop v naslednjih 6 mesecih načrtuje* približno enak odstotek gospodinjstev brez dostopa (leta 2006 9%, leta 2007 11%, leta 2008 pa 10%).

Primerjava Slovenije in EU razkrije, da se Slovenija od EU povprečja najbolj razlikuje pri oviri *interneta ne želijo imeti*, predvsem je tu viden zasuk – medtem ko je leta 2006 to kot oviro videlo 32% gospodinjstev brez dostopa, v EU pa v povprečju 43%, je leta 2007 Slovenija že nad povprečjem EU (53% proti 43%), kot velja tudi za leto 2008 (61% proti 50%). Poleg tega se kaže tudi, da so v Sloveniji ovire, povezane s stroški (tako s stroški opreme kot dostopa), vedno manjše kot v EU. Sicer velja, da je bila ovira *ne vedo, kaj natančno internet je* v letu 2006 v Sloveniji močno nad povprečjem EU (20% proti 9%), v letu 2008 pa že tik pod povprečjem (8% proti 9%). Podobno velja za oviro *dostop imajo drugje*. Pri ostalih ovirah je Slovenija zelo blizu povprečju EU.

Slika 75: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o naslednjih ovirah: *interneta ne želijo imeti; ne vedo, kaj natančno internet je; dostop imajo drugje; pomisleki glede zasebnosti ali varnosti* za leta 2006, 2007 in 2008 za EU in Slovenijo (vir podatkov: Eurobarometer)

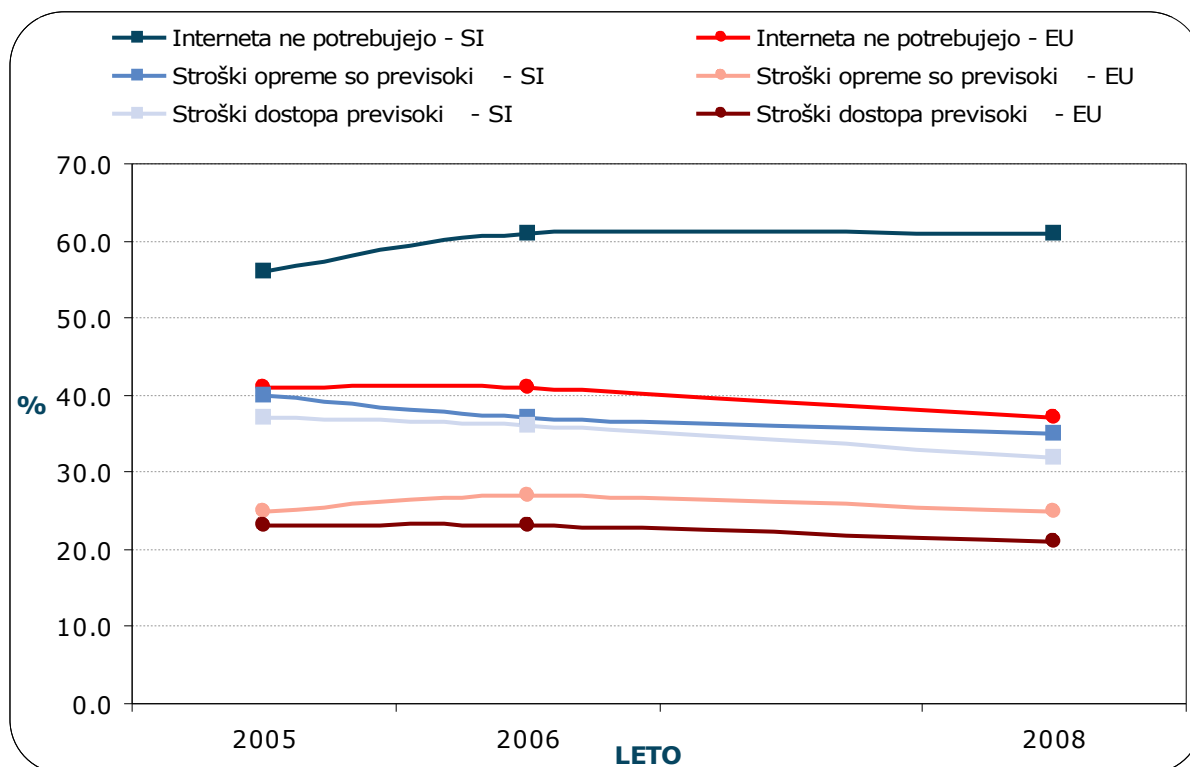
Slika 76: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o naslednjih ovirah: *stroški opreme so previsoki; stroški dostopa so previsoki* in *načrtujejo dostop v naslednjih 6 mesecih* za leta 2006, 2007 in 2008 za EU in Slovenijo (vir podatkov: Eurobarometer)

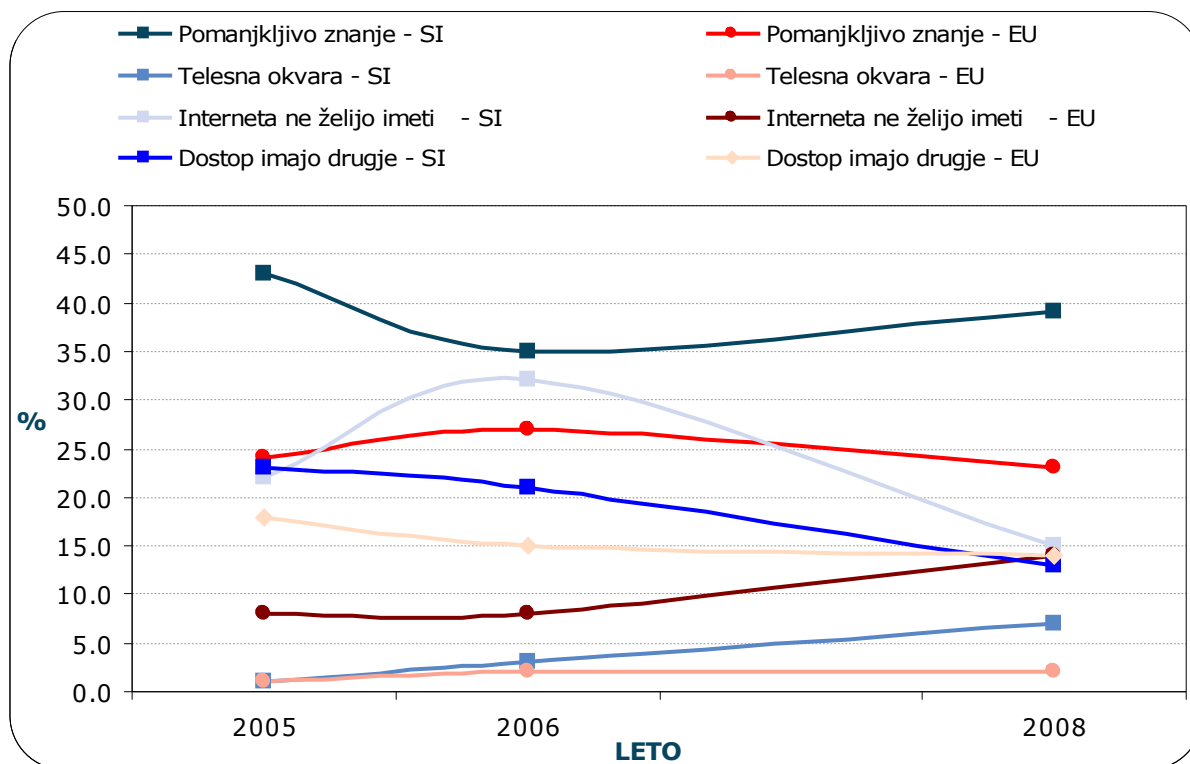
4.2 Eurostat

Spodnji sliki prikazujeta, kako se je pomembnost ovir večala oz. manjšala v Sloveniji in EU skozi leta po podatkih Eurostat. V Sloveniji in EU je najpomembnejša ovira to, da *interneta ne potrebujejo*, njena pomembnost se celo malce viša (leta 2005 o njej poroča 56% gospodinjestev brez dostopa do interneta, leta 2006 in 2008 pa 61%). V Sloveniji je visoko tudi *pomanjkljivo znanje* (v letu 2005 43%, 2006 35% in 2008 39%). Na drugi strani se je, tako v EU kot v Sloveniji, za najmanjšo oviro izkazala *telesna okvara*. V Sloveniji je dobro viden upad pomembnosti ovire *dostop imajo drugje* (s 23% v letu 2005 na 21% v 2006 ter celo na 13% v letu 2008), pomembnost rahlo pada tudi v EU. Povprečja ovir *pomanjkljivo znanje*, *stroški opreme* in *dostopa* so *previsoki* v EU in Sloveniji ostajajo na približno enakih ravneh v vseh letih.

Ko primerjamo Slovenijo z evropskim povprečjem se izkaže, da je Slovenija pri večini ovir nad njim. Izjema so le ovire *pomisleki glede zasebnosti ali varnosti*, *dostop imajo drugje* in *telesna okvara*, katerih pomembnost je približno enaka tako v Sloveniji kot v EU (čeprav drži, da se je pomembnost ovire *telesna okvara* v letu 2008 v Sloveniji močno povečala v primerjavi z EU). Na drugi strani izstopajo predvsem ovire *interneta ne potrebujejo* (v EU v letu 2005 41%, v Sloveniji 56%; v letu 2006 41% v Sloveniji 61%, leta 2008 v EU 37%, v Sloveniji 61%), *pomanjkljivo znanje* (v Sloveniji v vseh letih več gospodinjestev brez dostopa poroča o tej oviri: leta 2005 43% proti 24%, leta 2006 35% proti 27%, v 2008 pa 39% proti 23%) ter *interneta ne želijo* (tu je vidno, da je razlika predvsem v letih 2005 (22% proti 8%) ter 2006 (32% proti 8%), medtem ko je v letu 2008 Slovenija že skoraj na EU povprečju (15% proti 14%)).

Slika 77: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o naslednjih ovirah: *interneta ne potrebujejo; stroški opreme so previsoki in stroški dostopa so previsoki* za leta 2005, 2005 in 2008 za EU in Slovenijo (vir podatkov: Eurostat)

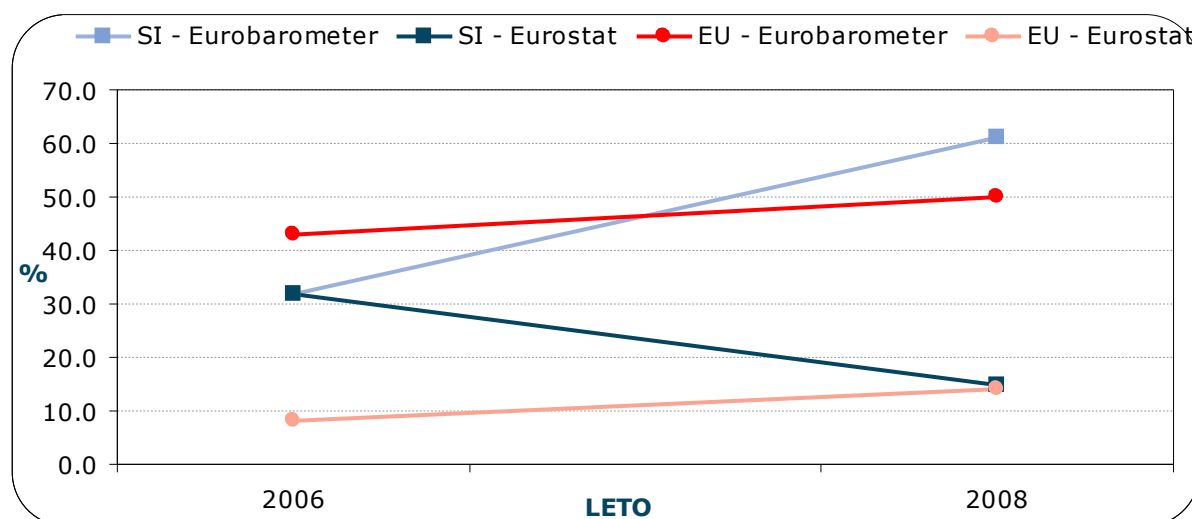

Slika 78: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o naslednjih ovirah: *pomanjkljivo znanje; telesna okvara; interneta ne želijo imeti in dostop imajo drugje* za leta 2005, 2005 in 2008 za EU in Slovenijo (vir podatkov: Eurostat)

4.3 Primerjava podatkov Eurostat in Eurobarometer (2006 in 2008)

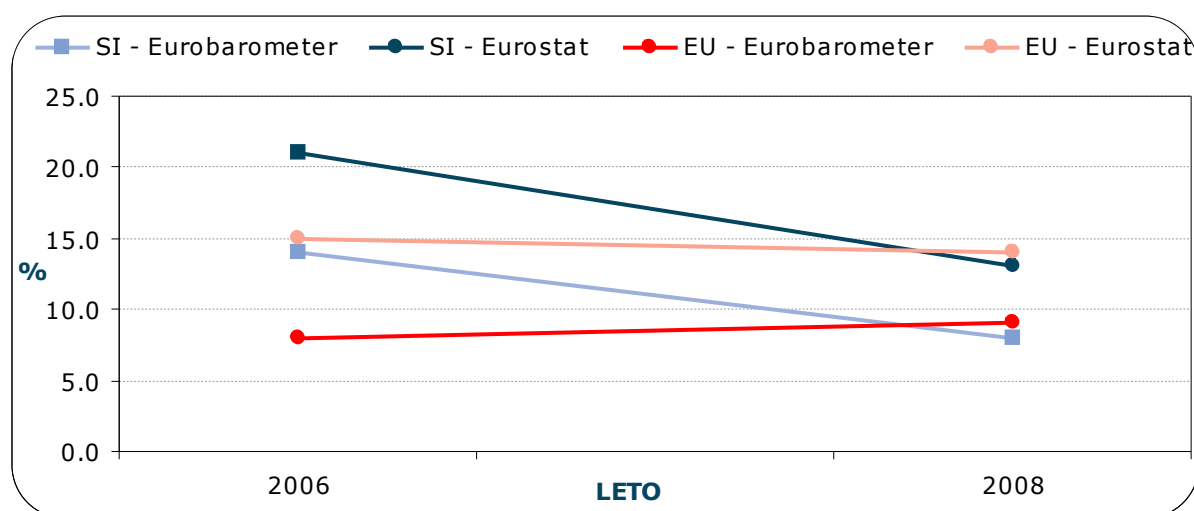
Sedaj medsebojno primerjajmo še podatke Eurostat in Eurobarometer, in sicer v letih 2006 in 2008. Primerjamo lahko tri ovire, spodaj je natančen pregled, kakšne so razlike oz. podobnosti.

Glede na podatke Eurostat za oviro *interneta ne želijo imeti* je razvidno, da v EU ta ovira pridobiva na pomembnosti, v Sloveniji pa pada. Podatki Eurobarometer na drugi strani kažejo, da pomembnost te ovire tako v EU kot v Sloveniji narašča. Predvsem je razvidna velika razlika v tem, koliko gospodinjstev to oviro vidi kot problem, saj so odstotki pri Eurobarometru veliko višji kot pri Eurostatu. To je najboljše vidno pri podatkih za EU, kjer so odstotki Eurobarometra vedno višji (v letu 2006 43%, v 2008 pa 50%) kot pri Eurostatu (leto 2006 le 8%, leta 2008 pa 14%). Podatki za Slovenijo so za leto 2006 v obeh raziskavah enaki (32%), medtem ko se v letu 2008 zopet pokaže, da je ta ovira večja pri raziskavi Eurobarometer (61%) kot pri Eurostatu (15%).

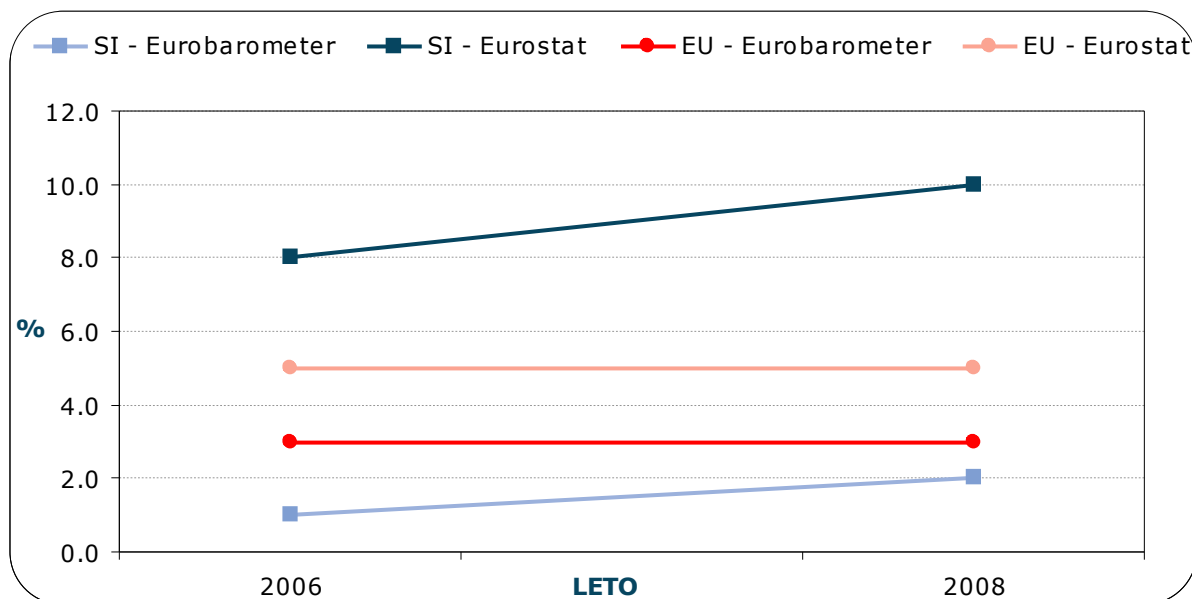
Slika 79: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o oviri *interneta ne želijo imeti* za neuporabo interneta v letih 2006 in 2008 za Slovenijo in EU (vira podatkov: Eurostat, Eurobarometer)

Iz spodnje slike za oviro *dostop imajo drugje*, lahko vidimo, da je situacija glede na gornjo oviro obrnjena – tokrat Eurostatovi podatki nakazujejo, da gre za večjo oviro, in sicer tako pri podatkih za EU povprečje kot za Slovenijo. Vendar pa tako podatki Eurostat kot Eurobarometer za EU kažejo upad pomena ovire, za Slovenijo pa le podatki Eurostat kažejo rahlo rast pomena.

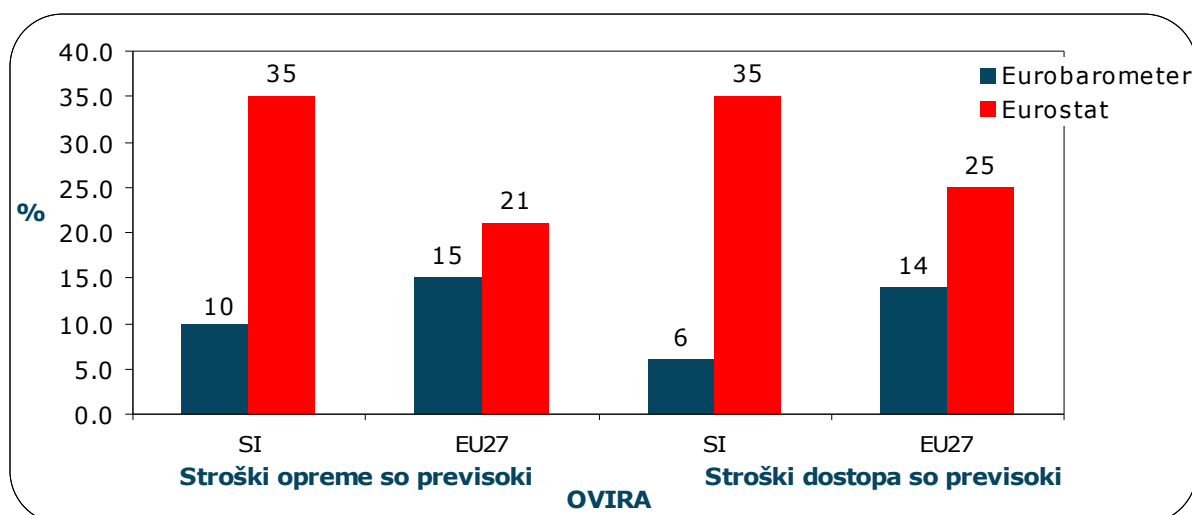
Slika 80: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o oviri *dostop imajo drugje* za neuporabo interneta v letih 2006 in 2008 za Slovenijo in EU (vira podatkov: Eurostat, Eurobarometer)

Nazadnje primerjajmo še oviro *pomisleki glede zasebnosti ali varnosti*. Razvidno je, da predvsem Eurostatovi rezultati kažejo na problematičnost ovire, saj je odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki so o tej oviri poročali kot o problemu, višji kot v Eurobarometri raziskavi. To velja tako za podatke na evropski kot na slovenski ravni. Je pa sicer vidno, da je to ovira, ki je, vsaj v EU, skozi čas podobno pomembna, medtem ko tako podatki Eurobarometra kot Eurostata nakazujejo, da ta ovira v Sloveniji pridobiva na pomenu.

Slika 81: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o oviri *pomisleki glede zasebnosti ali varnosti* za neuporabo interneta v letih 2006 in 2008 za Slovenijo in EU (vira podatkov: Eurostat, Eurobarometer)

Delno lahko primerjamo še oviri *stroški opreme in dostopa so previsoki*, saj se v obeh raziskavah pojavljata le v letu 2008. Primerjava (spodnja slika) nam pokaže, da so podatki Eurostata zopet višji kot Eurobarometra, tako za Slovenijo kot za EU povprečje.

Slika 82: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o ovirah *stroški opreme so previsoki* in *stroški dostopa so previsoki* za neuporabo interneta v letih 2006 in 2008 za Slovenijo in EU (vira podatkov: Eurostat, Eurobarometer)

Kot smo opazili, se sami odstotki gospodinjstev, ki poročajo o posameznih ovirah med Eurostat in Eurobarometer podatki razlikujejo. Če pa primerjamo samo vrstni red pomembnosti ovir se za leto 2006 izkaže, da sta prvi dve mesti pri obeh raziskavah ravno zamenjani – ovira *interneta ne želijo* pri Eurobarometru na prvem mestu, pri Eurostatu na drugem; ovira *dostop imajo drugje* pa pri Eurobarometru na drugem, pri Eurostatu na prvem mestu. Pri obeh raziskavah je bila na tretjem mestu ovira *pomisleki glede zasebnosti ali varnosti*.

V 2008 je vrstni red ovir pri obeh raziskavah zelo podoben oz. enak. Edina izjema je ovira *interneta ne želijo imeti*, ki je po Eurobarometru na prvem, po Eurostatu pa na četrtem mestu. Z izjemo te ovire, je vrstni red naslednji:

1. stroški opreme so previsoki;
2. stroški dostopa so previsoki;
3. dostop imajo drugje;
4. pomisleki glede zasebnosti ali varnosti.

5 Strinjanje s trditvami o internetu

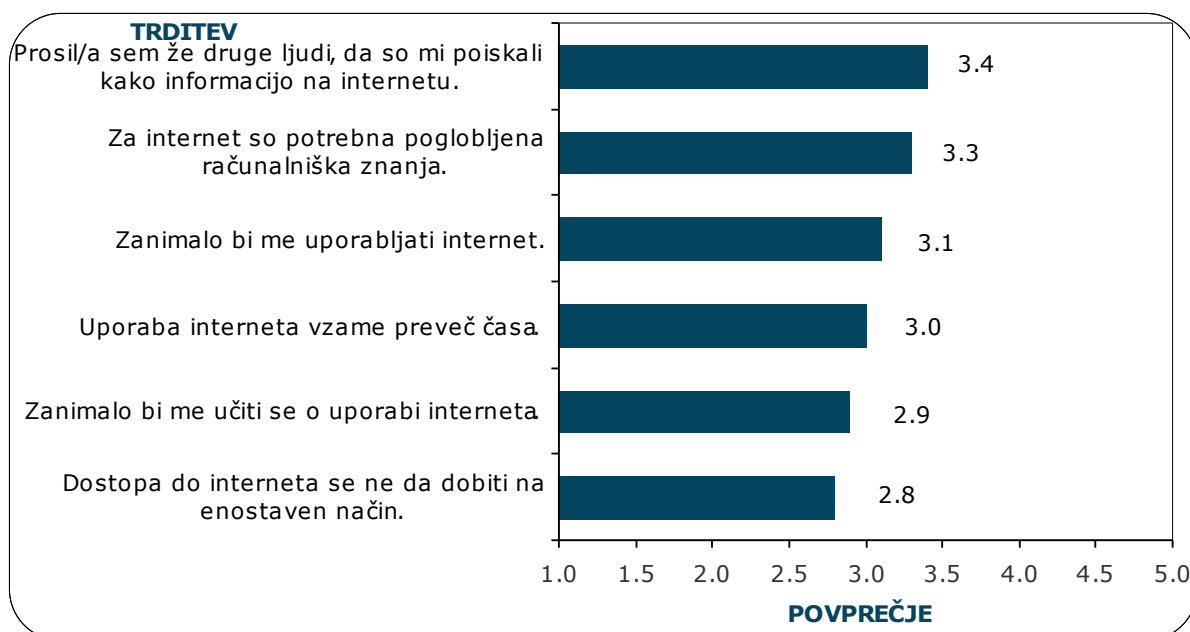
Zanimalo nas je tudi, v kolikšni meri se anketiranci strinjajo z nekaterimi trditvami, ki zadevajo internet. Najbolj se strinjajo s tem, da so že prosili druge ljudi, da so jim poiskali kako informacijo na internetu (povprečna ocena 3.4 na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni *sploh se ne strinjam* in 5 *popolnoma se strinjam*), na drugem mestu pa je trditev, da so za internet potrebna poglobljena računalniška znanja (3.3). Najmanj se strinjajo s tem, da bi jih zanimalo učiti se o uporabi interneta (2.9) ter da se dostopa do interneta ne da dobiti na enostaven način (2.8). Frekvenčna porazdelitev in povprečne ocene strinjanj s preostalimi trditvami so v spodnji tabeli.

Tabela 31: Strinjanje s trditvami o internetu med neuporabniki in tistimi, ki internet uporabljajo manj kot enkrat mesečno – frekvenčna porazdelitev in povprečja (vir podatkov: RIS 2008)

TRDITEV	$\bar{x}$	STOPNJA STRINJANJA						
		1 – Sploh se ne strinjam	2	3	4	5 – Popolnoma se strinjam	Skupaj	
		%	%	%	%	%	N	%
Prosil/a sem že druge ljudi, da so mi poiskali kako informacijo na internetu.	3.4	25.3	3.8	14.2	21.5	35.1	396	100
Za internet so potrebna poglobljena računalniška znanja.	3.3	19.1	11.3	21.6	18.2	29.8	394	100
Zanimalo bi me uporabljati internet.	3.1	25.1	10.6	18.8	22.2	23.3	390	100
Uporaba interneta vzame preveč časa.	3.0	21.9	15.1	23.9	20.0	19.1	382	100
Zanimalo bi me učiti se o uporabi interneta.	2.9	29.5	12.9	19.1	18.0	20.6	391	100
Dostopa do interneta se ne da dobiti na enostaven način.	2.8	29.9	17.0	20.2	14.4	18.6	376	100

Spodnja slika prikazuje povprečja strinjanj s trditvami o internetu. Zopet opazimo, da se z večino trditev podobno strinjajo, saj je razlika med najvišje in najnižje ocenjeno le 0.6 ocene.

Slika 83: Povprečja strinjanj s trditvami o internetu med neuporabniki in tistimi, ki internet uporabljajo manj kot enkrat mesečno (vir podatkov: RIS 2008)

Sedaj si natančneje pogledjmo, kdo so tisti, ki jih (pogostejša) uporaba interneta sicer zanima (so to trditve označili s 4 ali 5 na lestvici od 1 do 5), a ga ne uporabljajo, ker je na internetu po njihovem mnenju premalo koristnih in zanimivih stvari (to oviro označujejo s 4 ali 5 na lestvici od 1 do 5). Skupno je takih oseb 30, od tega večina žensk (69%), vsi imajo dokončano srednjo šolo ali manj ter so večinoma stari med 46 in 60 let (67%).

Tudi tisti, ki jih zanima uporaba interneta ter učenje o internetu (ti dve trditvi označili s 4 ali 5), so v večini ženske (65%) z dokončano srednjo šolo ali manj (94%), stare med 46 in 60 let (54%). Natančnejši pregled je v spodnji tabeli.

Tabela 32: Pregled demografskih značilnosti tistih, ki jih (pogostejša) raba interneta zanima, a je na internetu premalo koristnih in zanimivih stvari ter tistih, ki bi jih zanimalo učiti se in uporabljati internet (vir podatkov: RIS 2008)

		(Pogostejša) raba interneta zanima, a je na internetu premalo koristnih in zanimivih stvari		Zanimalo bi se učiti o uporabi interneta in uporabljati internet	
		N	%	N	%
SPOL	Moški	9	30.8	43	34.9
	Ženski	21	69.2	80	65.1
STAROST	Manj kot 30	0	0.0	2	1.6
	30 – 45	3	10.8	23	19.3
	46 – 60	20	67.3	65	53.8
	Več kot 60	7	21.8	31	25.3
IZOBRAZBA	Srednja šola ali manj	30	100	115	94.4
	Več kot srednja šola	0	0.0	7	5.6
	Šolajoči	0	0.0	0	0.0
SKUPAJ		30	100	122	100

Pri preverjanju tega, če obstaja visoka povezanost med trditvama za *internet so potrebna poglobljena računalniška znanja* ter *oviro ne bi znal/a uporabljati* ugotavljamo, da obstaja visoka korelacija med tema dvema spremenljivkama¹⁶. Tako trdimo, da osebe, ki interneta ne uporabljajo ker so mnenja, da ga ne bi znale, tudi tiste, ki menijo, da so za internet potrebna poglobljena računalniška znanja. Te osebe torej interneta ne uporabljajo, ker se jim zdi to prezahtevno, prezapleteno. To bi se dalo premagati z ustreznim informiranjem ter izobraževanjem.

¹⁶ Vrednost Pearsonovega R je namreč 0.234; signifikanca pa manj kot 0.000.

6 Metodološke opombe

6.1 Originalno poimenovanje Eurostat in Eurobarometer

Natančno vprašanje, ki se je navezovalo na to, zakaj v gospodinjstvu nimajo dostopa do interneta se je pri Eurobarometru glasilo:

- You said you do not have Internet access at home. Among the following lists, which ones best describe why your house hold does not have access to the Internet? Multiple answers possible.¹⁷

Pri Eurostatu je bilo vprašanje sledeče:

- Zanimajo nas razlogi, zakaj v vašem gospodinjstvu nimate dostopa do interneta. Prebral/a bom nekaj trditev, vi pa, prosim, povejte, ali za vas ali člane gospodinjstva držijo. Dostopa do interneta nimate... Za vsako oviro je anketiranec označil če *drži* ali *ne drži*¹⁸.

Spodaj je pregled originalnih poimenovanj ovir, ki smo jih v poglavju *Pomembnost ovir skozi čas – podatki Eurostat in Eurobarometer* za potrebe analize združili. Tako za vsako raziskavo posebej prikazujemo originalno poimenovanje ter kako smo to oviro pri analizi obravnavali mi. Omenimo, da smo se pri prevodu ovir raziskave Eurostat držali prevoda SURS.

Kot je razvidno iz tabele, so že znotraj same raziskave večkrat spremenili poimenovanje ovire. Tako npr. pri raziskavi Eurobarometer v letu 2006 oviro poimenujejo *predrago*, kasneje (tako leta 2007 kot 2008), pa to ločijo na dve dimenziji – na predrago opremo ter na predrage stroške

---

¹⁷ Kar lahko prevedemo kot: *Dejali ste, da doma nimate dostopa do interneta. Našteli vam bomo ovire, vi pa povejte, katere najboljše opisujejo razloge, da vaše gospodinjstvo nima dostopa do interneta. Možnih je več odgovorov.* (vir: http://www.za.uni-koeln.de/data/en/eurobarometer/questionnaires/ZA4742_bq.pdf)

¹⁸ Eurostat-ovo vprašanje se je v angleščini glasilo: *If not, what are the main reasons for you not having access to the Internet at home? (Multiple choice).*

dostopa. To še dodatno oteži primerjavo med leti že znotraj same raziskave, še bolj pa, ko primerjamo podatke različnih raziskav.

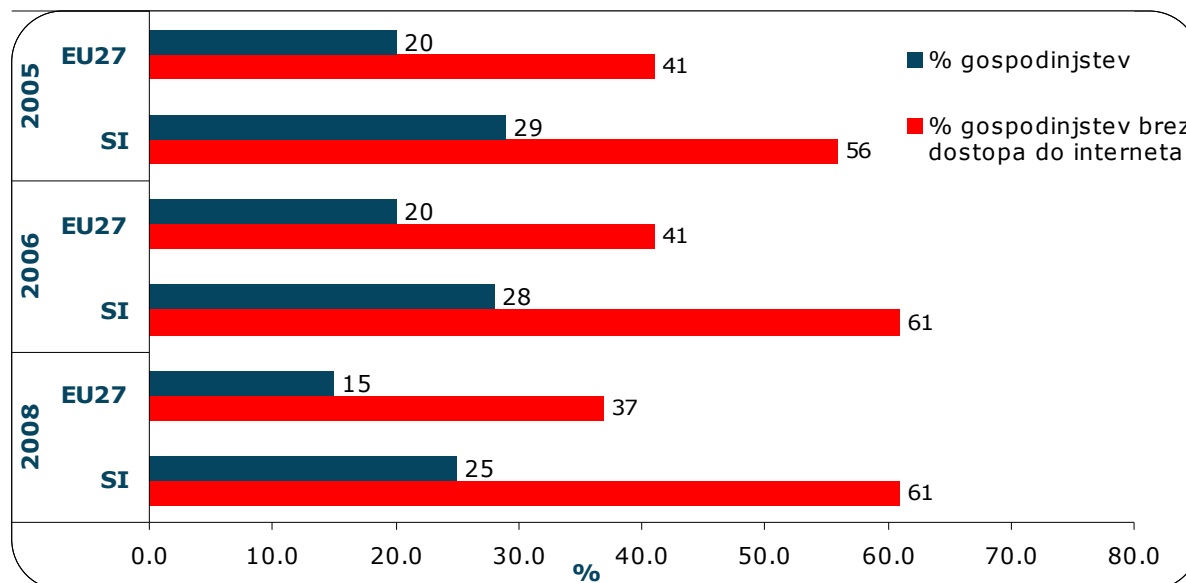
Tabela 33: Pregled originalnih poimenovanj ovir v raziskavah Eurostat in Eurobarometer ter poimenovanj, uporabljenih pri analizi

RA Z.	ORIGINALNO POIMENOVANJE	POIMENOVANJE PRI ANALIZI
EUROSTAT	Percentage of households without access to Internet at home, because the access costs are too high (telephone, etc.)	Stroški dostopa so previsoki.
	Percentage of households without access to Internet at home, because of a physical disability	Telesna okvara.
	Percentage of households without access to Internet at home, because of access elsewhere	Dostop imajo drugje.
	Percentage of households without access to Internet at home, because the equipment costs are too high	Stroški opreme so previsoki
	Percentage of households without access to Internet at home, because access not needed (content is not useful, not interesting, etc.)	Interneta ne potrebujejo.
	Percentage of households without access to Internet at home, because of privacy or security concerns	Pomisleki glede zasebnosti ali varnosti.
	Percentage of households without access to Internet at home, because of lack of skills	Pomanjkljivo znanje
	Percentage of households without access to Internet at home, because access not wanted (content is harmful, etc.)	Interneta ne želijo imeti.
EUROBAROMETER	No one in your household is interested in the Internet	Interneta ne želijo imeti.
	The cost of buying a personal computer and modem is too	Stroški opreme so previsoki
	The monthly subscription cost is too high	Stroški dostopa so previsoki.
	You do not know exactly what the Internet is	Ne vedo, kaj natančno internet je.
	The interested members of your household have access at work, school or elsewhere and this is sufficient	Dostop imajo drugje.
	Your household plans to subscribe\ connect in the next 6 months	Načrtujejo dostop v naslednjih 6 mesecih.
	You are concerned about the existence of websites with unsuitable content	Pomisleki glede zasebnosti in varnosti.
	No personal computer or means of connecting	Ni osebnega računalnika ali možnosti sredstva za dostop.
	Too expensive	Predrago.

6.2 Opombe pri primerjavi

Ko medsebojno primerjamo različne raziskave, se vedno pojavijo določene težave. Ne gre samo za to, da se velikokrat zgodi, da se raziskave ne izvajajo v primerljivih letih, temveč so problemi še drugi. Eden izmed njih je že zgornji, tj. dejstvo, da različne raziskave vsebinsko enake ovire poimenujejo drugače. Tako je potrebno združevanje, ki se ga navadno stori na podlagi vsebine, vedno pa je vprašljivo, če je bilo to združevanje dovolj ustrezno, da se niso izgubile morebitne dodatne informacije.

Nadaljnji problem so enote primerjave, torej koga dejansko primerjamo. Eurobarometer v svojih raziskavah jasno podaja, da gre za odstotek gospodinjstev brez dostopa (100% torej predstavljajo vsa gospodinjstva brez dostopa v državi). Na drugi strani je pri Eurostatu to manj opazno. Eurostat kot osnovne odstotke ponuja delež gospodinjstev (100% torej predstavljajo vsa gospodinjstva, tako tista z dostopom kot tista brez dostopa) in kaj hitro se zgodi, da se primerjajo napačni odstotki. Taka primerjava je seveda zavajajoča, kot so zavajajoči že sami podatki. Če samo primerjamo, kakšne so razlike v odstotkih glede na to, ali gre za odstotek gospodinjstev brez dostopa ali za odstotek vseh gospodinjstev (spodnja slika).

Slika 84: Primerjava odstotkov gospodinjstev ter odstotkov gospodinjstev brez dostopa do interneta za oviro *interneta ne potrebujejo* med leti za Slovenijo in EU27 (vir podatkov: Eurostat)

Nadaljnji problem lahko nastopi pri sami formulaciji vprašanj. Tako npr. Eurostat in Eurobarometer sprašujeta respondente, če se določena ovira pojavlja v gospodinjstvu ali ne (*dostopa do interneta nimate ker...*, anketiranec potem označi, če to drži ali ne). Pri raziskavi RIS, na drugi strani, sprašujemo, v kolikšni meri je določena ovira razlog za nedostop do interneta, pri čemer to anketiranci označijo na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni, sploh ni pomembno, 5 pa zelo je pomembno. To sicer pomeni bogatejše informacije, saj lažje ocenimo, katere ovire so najpomembnejše oz. se lažje oceni v kolikšni meri so posamezne ovire pomembne. Pri Eurostatu in Eurobarometru pa lahko ocenimo samo, za koliko gospodinjstev je določena ovira problem ter potem ovire razvrstimo glede na število gospodinjstev, ki se z oviro srečuje kot razlogom za nedostop. Ta različna formulacija lahko privede do tega, da so primerjave zelo otežene, če ne celo onemogočene.

7 PRILOGE

7.1 Metodologija

7.1.1 Priprava vzorca in zbiranje podatkov

Ugotovitve v poročilu temeljijo na podatkih, zbranih z dvema reprezentativnima telefonskima anketama:

- Prva anketa je bila izvedena julija 2008, in sicer je bilo z metodo računalniško podprtega telefonskega anketiranja anketiranih 878 posameznikov v starosti od 10 do 75 let. Iz gospodinjstva so bili respondenti izbrani po metodi zadnjega rojstnega dne. Pri uteževanju je bil na osnovi populacijskih podatkov o starosti, izobrazbi, spolu, regiji, naselju in statusu opravljen postopek prilagajanja kontrolnim spremenljivkam – *raking*. Poleg navedenih spremenljivk (margin) je bila upoštevana tudi interakcija spola in starosti ter izobrazbe in zaposlitvenega statusa. V vseh navedenih kontrolnih spremenljivkah se torej vzorec ujema s slovensko populacijo.
- Druga anketa je bila izvedena v juniju in juliju 2008, in sicer s pomočjo računalniško podprtega telefonskega anketiranja. Kot vzorčni okvir nam je služil Telefonski imenik Slovenije, anketiranih je bilo 818 posameznikov v starosti od 15 do 65 let. Iz gospodinjstva so bili respondenti izbrani po metodi zadnjega rojstnega dne. Pri uteževanju je bil na osnovi populacijskih podatkov o starosti, izobrazbi, spolu, regiji, dohodku in statusu opravljen postopek prilagajanja kontrolnim spremenljivkam. V vseh navedenih kontrolnih spremenljivkah se torej vzorec ujema s slovensko populacijo.

Določena vprašanja so bila enaka v obeh anketah, tako smo zbrane podatke obeh anket združili, pri čemer smo upoštevali samo posameznike, stare med 15 in 65 leti. Podatke smo utežili glede na starost.

Pri podrobnejših analizah gre pogosto za majhno število enot, zato so v tabelah vpeljane naslednje oznake, ki jih velja upoštevati tudi, kadar niso eksplicitno zapisane:

- - *nesprejemljivo nenatančna ocena, navedena zgolj za ilustracijo (manj kot 10 enot)*

(( )) - zelo nenatančna ocena (med 10 in 20 enot)

( ) - nenatančna ocena (med 20 in 30 enot)

Majhne celice torej služijo zgolj kot ilustracija, nikakor pa ne kot osnova za posplošeno trditev.

7.1.2 Merski inštrument

Merski inštrument je bil anketni vprašalnik. Kot smo omenili že zgoraj, smo združili dve anketi, in sicer v tem poročilu obdelujemo le nekatere sklope iz obeh anket, natančneje so sklopi vprašanj, ki se pojavljajo v obeh anketah naslednji:

- Raba interneta (da/ne, kako pogosto, leto pričetka rabe, namen pogostejše rabe);
- Neraba interneta (namen pričetka rabe, kdaj);
- Ovire za neuporabo interneta (pri čemer je bila ovira *skrbi me za varnost pri internetu* navedena le v eni anketi);
- Ovire za uporabo interneta med mesečnimi uporabniki interneta (pri čemer je bila ovira *skrbi me za varnost pri internetu* navedena le v eni anketi).

V eni izmed anket pa se pojavlja naslednji sklop:

- Trditve o internetu (zastavljeno le v eni anketi).

Na koncu smo zastavili še nekaj demografskih vprašanj, ki so bila v obeh anketah enaka.

7.2 Opis vzorca

Na naslednjih straneh je opis vzorca, vendar je pred tem potrebno malo pojasnilo. Kot smo omenili že pri metodologiji, smo pri nekaterih vprašanjih združili podatke obeh anket, medtem ko smo pri drugih uporabili samo podatke ene. V spodnji tabeli so tako prikazani podatki o vzorcu tako za združeno kot za eno anketo.

Na združeno anketo je odgovarjalo 1549 respondentov, od tega jih je 75.3% uporabnikov interneta. Med uporabniki interneta je večina tistih, ki ga uporabljajo večkrat dnevno (71.6%), medtem ko je tistih, ki internet uporabljajo skoraj vsak dan ter nekajkrat tedensko približno enako (12.5% oz. 10.5%). Le peščica uporabnikov je takih, ki internet uporablja manj kot enkrat na mesec (0.9%).¹⁹

Na eno anketo je odgovarjalo 878 respondentov, od tega jih je 69% uporabnikov interneta. Med uporabniki interneta je večina tistih, ki ga uporabljajo večkrat dnevno (69.1%), medtem ko je tistih, ki internet uporabljajo skoraj vsak dan ter nekajkrat tedensko približno enako (13.2% oz. 12.2%). Le peščica uporabnikov je takih, ki internet uporablja manj kot enkrat na mesec (0.7%).²⁰

V spodnji tabeli je prikazana sestava vzorca glede na nekatere demografske spremenljivke. Prikazana je razlika med uteženimi in neuteženimi podatki.

---

¹⁹ Vsi podatki so neuteženi.

²⁰ Vsi podatki so neuteženi.

		ZDRUŽENA ANKETA				ENA ANKETA			
		NEUTEŽENI P.		UTEŽENI P.		NEUTEŽENI P.		UTEŽENI P.	
		N	%	N	%	N	%	N	%
SPOL	Moški	761	49.1	764	49.0	430	49.0	435	49.5
	Ženski	788	50.9	794	51.0	448	51.0	443	50.5
	Skupaj	1549	100	1558	100	878	100	878	100
STAROST	10 do 14	//	//	//	//	30	3.4	57	6.6
	15 do 19	161	10.4	139	9.0	88	10.1	73	8.3
	20 do 24	158	10.2	154	10.0	77	8.8	72	8.2
	25 do 29	148	9.6	147	9.5	71	8.1	76	8.7
	30 do 39	251	16.2	244	15.7	123	14.1	146	16.7
	40 do 49	297	19.2	335	21.6	121	13.9	149	17.1
	50 do 59	333	21.5	345	22.2	152	17.4	132	15.1
	60 do 65	201	13.0	187	12.0	103	11.8	72	8.3
	66 do 75	//	//	//	//	108	12.4	95	10.9
	Skupaj	1549	100	1550	100	873	100	872	100
REGIJA	Osrednja Slovenija	461	29.8	465	29.9	267	30.4	267	30.4
	Vzhodno Štajerska	304	19.6	306	19.6	171	19.5	170	19.3
	Savinjska	188	12.1	190	12.2	87	9.9	103	11.7
	Gorenjska	147	9.5	148	9.5	84	9.6	83	9.5
	Goriška	90	5.8	92	5.9	50	5.7	50	5.7
	Obalna	97	6.3	97	6.2	60	6.8	59	6.8
	Dolenjska	159	10.3	157	10.1	95	10.8	84	9.5
	Prekmurje	103	6.6	103	6.6	64	7.3	62	7.0
	Skupaj	1549	100	1558	100	878	100	878	100
	IZOBRAZBA	osnovna šola ali manj	115	7.4	118	7.6	77	8.8	160
poklicna šola		240	15.5	245	15.8	138	15.8	214	24.5
štiriletna srednja šola		475	30.7	487	31.4	248	28.3	205	23.5
višja, visoka šola ali več		401	26.0	413	26.6	217	24.8	127	14.5
šolajoči		314	20.3	290	18.7	195	22.3	166	19.1
Skupaj		1545	100	1553	100	875	100	872	100
DELOVNA AKTIVNOST	učenec, dijak, vajenec	141	9.1	123	7.9	102	11.7	121	13.9
	študent	173	11.2	167	10.8	93	10.7	46	5.3
	zaposlen	862	55.9	898	58.0	397	45.6	440	50.5
	neaktiven	365	23.7	361	23.3	279	32.0	264	30.3
	Skupaj	1541	100	1549	100	871	100	870	100
ZAKONSKI STAN	samski	439	31.3	437	30.6	231	30.1	219	29.3
	poročen	689	49.1	713	50.0	373	48.6	359	48.0
	izvenzakonska zveza	163	11.6	165	11.6	67	8.7	77	10.3
	ločen(a)	58	4.1	59	4.1	40	5.2	29	3.9
	Poročen, a živi ločeno	4	0.3	4	0.3	2	0.3	2	0.2
	vdovec, vdova	50	3.6	49	3.4	55	7.2	63	8.4
	Skupaj	1403	100	1428	100	768	100	749	100

RABA INTERNETA	Da	1166	75.3	1170	75.1	606	69.0	558	63.6
	Ne	383	24.7	388	24.9	272	31.0	320	36.4
	Skupaj	1549	100	1558	100	878	100	878	100
POGOSTOST RABE INTERNETA	Večkrat dnevno	835	71.6	829	70.9	419	69.1	369	66.1
	Skoraj vsak dan	146	12.5	148	12.7	80	13.2	73	13.1
	Nekajkrat tedensko	123	10.5	128	10.9	74	12.2	79	14.1
	Nekajkrat mesečno	52	4.5	55	4.7	29	4.8	31	5.6
	Manj kot enkrat na mesec	10	0.9	10	0.9	4	0.7	6	1.0
	Skupaj	1166	100	1170	100	606	100	558	100

8 KAZALO TABEL

Tabela 1: Pregled leta pričetka uporabe interneta (vir podatkov: RIS 2008) ¹¹	
Tabela 2: Ovire za neuporabo interneta – frekvenčna porazdelitev in povprečja (vir podatkov: RIS 2008).....	13
Tabela 3: Pregled povprečij pomembnosti ovir za neuporabo interneta glede na demografske spremenljivke (vir podatkov: RIS 2008).....	15
Tabela 4: Ovire za intenzivnejšo uporabo interneta med tistimi, ki internet uporabljajo manj kot mesečno– frekvenčna porazdelitev in povprečja (vir podatkov: RIS 2008).....	21
Tabela 5: Pregled povprečij pomembnosti ovir za intenzivnejšo rabo interneta glede na demografske spremenljivke (vir podatkov: RIS 2008)	23
Tabela 6: Pregled povprečij zaznavanja ovir in strinjanja s trditvami o internetu za posamezne skupine (vir podatkov: RIS 2008).....	28
Tabela 7: Pregled sestave skupin glede na spol, izobrazbo, starost in načrtovanje (intenzivnejše) rabe interneta (vir podatkov: RIS 2008).....	28
Tabela 8: Pregled vrednosti faktorskih uteži po poševni rotaciji (Oblimin) na posameznem faktorju (vir podatkov: RIS 2008).....	30
Tabela 9: Pregled neuporabnikov glede na spol starost in izobrazbo v letih 2001, 2004, 2005 in 2008 (vir podatkov: RIS).....	33
Tabela 10: Pregled pomembnosti ovir za neuporabo interneta med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 (vir podatkov: RIS).....	37
Tabela 11: Pregled pomembnosti ovir za neuporabo interneta med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na demografske spremenljivke (vir podatkov: RIS).....	41
Tabela 12: Pregled pomembnosti ovir za intenzivnejšo uporabo interneta med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	57
Tabela 13: Pregled pomembnosti ovir za intenzivnejšo uporabo interneta med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na demografske spremenljivke med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	62
Tabela 14: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o spodnjih razlogih za nedostop do interneta (vir podatkov: SURS 2008)	82
Tabela 15: Pregled odstotkov posameznikov brez dostopa do interneta, za katere posamezni razlogi za nedostop do interneta držijo glede na spol, starost in izobrazbo (vir podatkov: SURS 2008).....	85
Tabela 16: Pregled odstotkov oseb starih med 10 in 15, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008).....	87
Tabela 17: Pregled sestave skupin oseb, starih med 10 in 15 let glede na spol in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008).....	87
Tabela 18: Pregled odstotkov oseb, starih med 16 in 24 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008).....	89

Tabela 19: Pregled sestave skupin oseb, starih med 16 in 24 let glede na spol (vir podatkov: SURS 2008)	89
Tabela 20: Pregled odstotkov oseb, starih med 25 in 34 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008).....	91
Tabela 21: Pregled sestave skupin oseb, starih med 25 in 34 let glede na spol, izobrazbo in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008). .	91
Tabela 22: Pregled odstotkov oseb, starih med 35 in 44 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008).....	93
Tabela 23: Pregled sestave skupin oseb, starih med 35 in 44 let glede na spol, izobrazbo in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008). .	93
Tabela 24: Pregled odstotkov oseb, starih med 45 in 54 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008).....	95
Tabela 25: Pregled sestave skupin oseb, starih med 45 in 54 let glede na spol, izobrazbo in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008). .	95
Tabela 26: Pregled odstotkov oseb, starih med 55 in 64 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008).....	96
Tabela 27: Pregled sestave skupin oseb, starih med 55 in 64 let glede na spol, izobrazbo in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008). .	97
Tabela 28: Pregled odstotkov oseb, starih med 65 in 74 let, za katere držijo posamezni razlogi za nedostop do interneta glede na skupino (vir podatkov: SURS 2008).....	98
Tabela 29: Pregled sestave skupin oseb, starih med 65 in 74 let glede na spol, izobrazbo in rabo mobilnega telefona (vir podatkov: SURS 2008). .	98
Tabela 30: Odstotek gospodinjev brez dostopa do interneta, ki poročajo o posameznem razlogu za nedostop do interneta za Slovenijo in EU v posameznih letih (vira podatkov: Eurostat, Eurobarometer).....	101
Tabela 31: Strinjanje s trditvami o internetu med neuporabniki in tistimi, ki internet uporabljajo manj kot enkrat mesečno – frekvenčna porazdelitev in povprečja (vir podatkov: RIS 2008).....	112
Tabela 32: Pregled demografskih značilnosti tistih, ki jih (pogostejša) raba interneta zanima, a je na internetu premalo koristnih in zanimivih stvari ter tistih, ki bi jih zanimalo učiti se in uporabljati internet (vir podatkov: RIS 2008).....	114
Tabela 33: Pregled originalnih poimenovanj ovir v raziskavah Eurostat in Eurobarometer ter poimenovanj, uporabljenih pri analizi.....	116

9 KAZALO SLIK

Slika 1: Pregled uporabe, neuporabe in načrtovanja (pogostejše) uporabe interneta med anketiranci (vir podatkov: RIS 2008).....	8
Slika 2: Pregled pogostosti rabe interneta (100% predstavljajo uporabniki interneta) (vir podatkov: RIS 2008).....	9
Slika 3: Pregled načrtov pričetka rabe interneta med neuporabniki (100% predstavljajo neuporabniki) (vir podatkov: RIS 2008).....	10
Slika 4: Leto pričetka uporabe interneta – v % (vir podatkov: RIS 2008)	11
Slika 5: Starostni razredi glede odstotek neuporabnikov in tistih, ki ne razmišljajo o uporabi interneta (vir podatkov: RIS 2008).....	12
Slika 6: Povprečja pomembnosti ovir za neuporabo interneta (vir podatkov: RIS 2008).....	14
Slika 7: Primerjava povprečij za oviro ustrezen računalnik je predrag glede na spol med neuporabniki interneta(vir podatkov: RIS 2008).....	17
Slika 8: Primerjava povprečij za ovire ne bi znal/a uporabljati, ustrezen računalnik je predrag ter sem že prestar/a oz. premlad/a glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008).....	18
Slika 9: Primerjava povprečij za ovire to me ne zanima, sem že prestar/a oz. premlad/a ter nimam dovolj časa glede na starost med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008).....	18
Slika 10: Primerjava povprečij za ovire ne bi znal/a uporabljati, to me ne zanima, sem že prestar/a oz. premlad/a ter nimam dovolj časa glede na zaposlenost med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008).....	19
Slika 11: Primerjava povprečij za oviro nimam dovolj časa glede na regijo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008).....	20
Slika 12: Povprečja pomembnosti ovir za intenzivnejšo uporabo interneta med tistimi, ki internet uporabljajo manj kot mesečno (vir podatkov: RIS 2008)22	
Slika 13: Primerjava povprečij pomembnosti ovir med uporabniki in neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS 2008).....	26
Slika 14: Pregled položaja skupin glede na povprečje faktorja zanimanje za uporabo in učenje o internetu (x os), povprečje faktorja ovire (y os) in povprečje faktorja znanje, čas in dostop (velikost mehurčka) (vir podatkov: RIS 2008).....	31
Slika 15: Sestava neuporabnikov interneta v letih 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na spol (vir podatkov: RIS).....	34
Slika 16: Sestava neuporabnikov interneta v letih 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na starost (vir podatkov: RIS).....	34
Slika 17: Sestava neuporabnikov interneta v letih 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo (vir podatkov: RIS).....	35
Slika 18: Pregled pomembnosti ovir, ki se pojavljajo vsaj v treh letih (med leti 2001, 2004, 2005 in 2008) za neuporabnike (vir podatkov: RIS).....	38

Slika 19: Pregled pomembnosti ovir, ki se pojavljajo v vseh anketah, med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)	39
Slika 20: Pregled pomembnosti ovire ne bi znal/a uporabljati med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	42
Slika 21: Pregled pomembnosti ovire ustrezen računalnik je predrag med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	43
Slika 22: Pregled pomembnosti ovire to me ne zanima med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	44
Slika 23: Pregled pomembnosti ovire sem že prestar/a oz. premlad/a med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	44
Slika 24: Pregled pomembnosti ovire nimam dovolj časa med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS)	45
Slika 25: Pregled pomembnosti ovire premalo je koristnih in zanimivih stvari med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	46
Slika 26: Pregled pomembnosti ovire stroški uporabe so preveliki med leti 2001, 2004 in 2005 glede na spol med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	46
Slika 27: Pregled pomembnosti ovire ne bi znal/a uporabljati med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	48
Slika 28: Pregled pomembnosti ovire ustrezen računalnik je predrag med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	48
Slika 29: Pregled pomembnosti ovire to me ne zanima med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	49
Slika 30: Pregled pomembnosti ovire sem že prestar/a oz. premlad/a med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	49
Slika 31: Pregled pomembnosti ovire nimam dovolj časa med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	50
Slika 32: Pregled pomembnosti ovire premalo je koristnih in zanimivih stvari med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	51
Slika 33: Pregled pomembnosti ovire tekoči stroški uporabe so preveliki med leti 2001, 2004 in 2005 glede na starostne skupine med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	51

Slika 34: Pregled pomembnosti ovire ne bi znala uporabljati med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	52
Slika 35: Pregled pomembnosti ovire ustrezen računalnik je predrag med leti 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	53
Slika 36: Pregled pomembnosti ovire to me ne zanima med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta(vir podatkov: RIS).....	53
Slika 37: Pregled pomembnosti ovire sem že prestar/a oz. premlad/a med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	54
Slika 38: Pregled pomembnosti ovire nimam dovolj časa za med leti 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	54
Slika 39: Pregled pomembnosti ovire premalo je koristnih in zanimivih stvari med leti 2004, 2005 in 2008 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	55
Slika 40: Pregled pomembnosti ovire tekoči stroški uporabe so preveliki med leti 2001, 2004 in 2005 glede na izobrazbo med neuporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	56
Slika 41: Pregled pomembnosti ovir ne bi znal/a uporabljati, tekoči stroški uporabe so preveliki, sem že prestar/a oz. premlad/a in drugi člani gospodinjstva me ovirajo med leti za uporabnike (vir podatkov: RIS)....	58
Slika 42: Pregled pomembnosti ovir nimam dovolj časa, to me ne zanima, premalo je koristnih in zanimivih stvari in ustrezen računalnik je predrag med leti med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	59
Slika 43: Pregled pomembnosti ovire premalo je koristnih in zanimivih stvari med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	64
Slika 44: Pregled pomembnosti ovire ustrezen računalnik je predrag med leti 2001, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	64
Slika 45: Pregled pomembnosti ovire nimam dovolj časa med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)	65
Slika 46: Pregled pomembnosti ovire to me ne zanima med leti 2001, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)	66
Slika 47: Pregled pomembnosti ovire sem že prestar/a oz. premlad/a med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	66
Slika 48: Pregled pomembnosti ovire tekoči stroški uporabe so preveliki med leti 2001, 2004 in 2005 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	67

Slika 49: Pregled pomembnosti ovire drugi člani gospodinjstva me ovirajo med leti 2001, 2004 in 2004 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	68
Slika 50: Pregled pomembnosti ovire ne bi znal/a uporabljati med leti 2004, 2005 in 2008 glede na spol med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS) 68	
Slika 51: Pregled pomembnosti ovire premalo je koristnih in zanimivih stvari med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	70
Slika 52: Pregled pomembnosti ovire ustrezen računalnik je predrag med leti 2001, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	71
Slika 53: Pregled pomembnosti ovire nimam dovolj časa med leti 2001, 2004, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	72
Slika 54: Pregled pomembnosti ovire to me ne zanima med leti 2001, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS) 72	
Slika 55: Pregled pomembnosti ovire sem že prestar/a oz. premlad/a med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	73
Slika 56: Pregled pomembnosti ovire tekoči stroški uporabe so preveliki med leti 2001, 2004 in 2005 glede ena starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	74
Slika 57: Pregled pomembnosti ovire drugi člani gospodinjstva me ovirajo med leti 2001, 2004 in 2005 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	74
Slika 58: Pregled pomembnosti ovire ne bi znal/a uporabljati med leti 2004, 2005 in 2008 glede na starost med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	75
Slika 59: Pregled pomembnosti ovire premalo je koristnih stvari med letoma 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	76
Slika 60: Pregled pomembnosti ovire ustrezen računalnik je predrag med letoma 2001 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	77
Slika 61: Pregled pomembnosti ovire nimam dovolj časa med leti 2001, 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS) 78	
Slika 62: Pregled pomembnosti ovire to me ne zanima med letoma 2001 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS) 78	
Slika 63: Pregled pomembnosti ovire sem že prestar/a oz. premlad/a med letoma 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	79

Slika 64: Pregled pomembnosti ovire tekoči stroški uporabe so preveliki med leti 2001, 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	79
Slika 65: Pregled pomembnosti ovire drugi člani gospodinjstva me ovirajo med leti 2001, 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS).....	80
Slika 66: pregled pomembnosti ovire ne bi znal/a uporabljati med letoma 2004 in 2005 glede na izobrazbo med uporabniki interneta (vir podatkov: RIS)	81
Slika 67: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, za katere posamezni razlogi za nedostop do interneta držijo (vir podatkov: SURS 2008)	83
Slika 68: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 10 in 15 let (vir podatkov: SURS 2008).....	88
Slika 69: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 16 in 24 let (vir podatkov: SURS 2008).....	90
Slika 70: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 25 in 34 let (vir podatkov: SURS 2008).....	92
Slika 71: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 35 in 44 let (vir podatkov: SURS 2008).....	94
Slika 72: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 45 in 54 let (vir podatkov: SURS 2008).....	96
Slika 73: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 55 in 64 let (vir podatkov: SURS 2008).....	97
Slika 74: Pregled skupin neuporabnikov interneta za osebe, stare med 65 in 74 let (vir podatkov: SURS 2008).....	99
Slika 75: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o naslednjih ovirah: interneta ne želijo imeti; ne vedo, kaj natančno internet je; dostop imajo drugje; pomisleki glede zasebnosti ali varnosti za leta 2006, 2007 in 2008 za EU in Slovenijo (vir podatkov: Eurobarometer).	103
Slika 76: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o naslednjih ovirah: stroški opreme so previsoki; stroški dostopa so previsoki in načrtujejo dostop v naslednjih 6 mesecih za leta 2006, 2007 in 2008 za EU in Slovenijo (vir podatkov: Eurobarometer).....	104
Slika 77: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o naslednjih ovirah: interneta ne potrebujejo; stroški opreme so previsoki in stroški dostopa so previsoki za leta 2005, 2005 in 2008 za EU in Slovenijo (vir podatkov: Eurostat)	106
Slika 78: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o naslednjih ovirah: pomanjkljivo znanje; telesna okvara; interneta ne želijo imeti in dostop imajo drugje za leta 2005, 2005 in 2008 za EU in Slovenijo (vir podatkov: Eurostat)	107
Slika 79: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o oviri interneta ne želijo imeti za neuporabo interneta v letih 2006 in 2008 za Slovenijo in EU (vira podatkov: Eurostat, Eurobarometer).....	108

Slika 80: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o oviri dostop imajo drugje za neuporabo interneta v letih 2006 in 2008 za Slovenijo in EU (vira podatkov: Eurostat, Eurobarometer)	109
Slika 81: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o oviri pomisleki glede zasebnosti ali varnosti za neuporabo interneta v letih 2006 in 2008 za Slovenijo in EU (vira podatkov: Eurostat, Eurobarometer)	110
Slika 82: Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta, ki poročajo o ovirah stroški opreme so previsoki in stroški dostopa so previsoki za neuporabo interneta v letih 2006 in 2008 za Slovenijo in EU (vira podatkov: Eurostat, Eurobarometer).....	110
Slika 83: Povprečja strinjanj s trditvami o internetu med neuporabniki in tistimi, ki internet uporabljajo manj kot enkrat mesečno (vir podatkov: RIS 2008).....	113
Slika 84: Primerjava odstotkov gospodinjstev ter odstotkov gospodinjstev brez dostopa do interneta za oviro interneta ne potrebujejo med leti za Slovenijo in EU27 (vir podatkov: Eurostat).....	118